

zeměplaz podle pokolení jeho. A viděl Bůh, že bylo dobře.
 26. Rekl opět Bůh: Učinme člověka k obrazu našemu, podle podobnosti našeho; ať panují nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad hovady, a nade vši zemí, i nad všelikým zeměplazem hýbajícím se na zemi.
 27. I stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božimu stvořil jej, muže a ženu stvořil je.
 *Mat.19,4.

28. A požehnal jim Bůh, a řekl jim Bůh: Plodtež se a rozmnožujte se, a naplňte zemi, a podmaňte ji, a panujte nad rybami mořskými, i nad ptactvem nebeským, i nad všelikým živočichem hýbajícím se na zemi.
 29. Rekl ještě Bůh: *Aj, dal jsem vám všelikou bylinu, vydati vám jí, a naplňte zemi, a podmaňte ji, a panujte nad všemi stromy, (na něž jest ovoce stromu), nesoucí simé: to bude vám za pokrm.
 *K.9,3. R.14,2.

30. Všechněm pak živočichům zemským, i všemu ptactvu nebeskému, a všemu tomu, což se hýbe na zemi, v čemž jest duše živá, všelikou bylinu zelenou dat jsem za pokrmu. I stalo se tak.
 31. A viděl Bůh vše, což učinil, a aj, bylo velmi dobré. I byl večer a bylo jitro, den šestý.

KAPITOLA 2.
 Poavčení dne sedmého. 4. Připomenutí napřed položených věcí o stvoření. 8. Vyprávění ráje a postavení v něm člověka. 18. Názvený stavu manželského.

A tak dokonána jsou nebesa a země, i všecko vojsko jejich.
 2. A dokonal Bůh dne sedmého dílo své, kteráž dělal; a odpočinul v den sedmý ode všeho díla svého, kteráž dělal.
 *1.M.20,11; 31,17.

3. I požehnal Bůh dni sedmému a posvětil ho; nebo v něm odpočinul Bůh ode všeho díla svého, kteráž byl stvořil, aby učiněno bylo.
 4. Tři jsou rodové nebes a země, (když stvorena jsou v den, v němž učinil Hospodin Bůh zemi i nebe),
 5. I každé chrastiny polní, dřívě než byla na zemi, i všeliké byliny polní, pivě než vzcházela; nebo ještě byl nedělil Hospodin Bůh na zemi, aniž byl který člověk, ještě by dělal zemi.
 6. A antiz pára vystupovala z země, aby svažovala všecken sr-

deš nade všechna hovada a nade všecky živočichy polní; po bráše svém plazili se budeš, a *prach žráti budeš po všecky dny života svého.
 *Mich.7,17.

15. Nad to, nepřátelství položim mezi tebou a mezi ženou, i mezi *semenem tvým a semenem jejím; ono potře lobě hlavu, a ty potřeš jemnu patu.
 *Mat.3,7; 12,34.

16. Ženě pak řekl: Velice rozmnožíš bolestí roditi budeš děti, a pod mocí muže tvého bude žádost tvá, a on panovati * bude nad tebou.
 *1.Kor.11,3.

17. Adamovi také řekl: Ze jsi uposlechl hlasu ženy své, a jedl jsi z stromu toho, kteráž jsem zapověděl, řka: Nebudeš jísti z něho; zlořečená * země pro tebe, s *bolestí jísti budeš z ní, po všecky dny života svého.
 *Kim.5,19; 20,21.

18. Trní a bodláči tobě ploditi bude, i budeš jísti byliny polní.
 19. V *potu tvářím své chléb jísti budeš, dokavadž se nenavrátiš do země, poněvadž jsi z ní vzal. Nebo prach jsi a v prach se navrátiš.
 *11.Rez.3,6.

20. Dal pak byl Adam jméno ženě své Eva, proto že ona byla matě všech živých.
 21. I zdělal Hospodin Bůh Adamovi a ženě jeho oděv kožený, a přioděl je.
 22. Tedy řekl Hospodin Bůh: Aj, člověk učiněn jest jako jeden z *nas, věda dobré i zlé; pročť nyní, aby nevztáhl ruky své, a nevezal také z stromu života, a jedl by, i byl by živ na věky, vyžereme jej.
 *K.1,26.

23. I vypustil jej Hospodin Bůh z zahrady * Eden, aby dělal zemi, z níž vzat byl.
 *K.4,16.

24. A tak vyzval člověka a osadil zahradu Eden * cherubíny k východní straně s o mečem plamenným blýskajícím se, aby ošťřihali cesty k stromu života.
 *11.M.25,16; 31.V.M.22,23.

KAPITOLA 4.
 Synů Adamových obětí. 8. Vražda Kainova. 17. Potomci Kainovi. 25. Rodina Adamova.

Adam pak poznal Evu ženu svou, kterážto počavši, porodila Kaina a Řekia: Obdržela jsem * muže na Hospodinu.
 2. A opět porodila bratra jeho Abele. I byl * Abel pastýř ovcí, a Kain byl oráč.
 *K.13,6; 26,14.

23. I řekl Adam: Tedy tato jest kost z kosti mých a tělo z těla mého; tato siouiti bude mužatka, nebo z muže vzata jest.
 24. Z té přičiny opustí muž otce svého i matku svou, a přidržeti se bude manželky své, i budou v jedné tělo.
 25. Byli pak oba dva nazí, Adam i žena jeho, a nestyděli se.

KAPITOLA 3.
 O prvním člověku, zánlostném pádu člověka.

Had pak byl * nejchytřejší ze všech živočichů polních, kteráž byl učinil Hospodin Bůh. A ten řekl ženě: Takliž jest, že vám Bůh řekl: Nebudete jísti z každého stromu rajskeho? *Zj.12,9; 20,2.

2. I řekla žena hadu: Ovoce stromů rajskech jíme;
 3. Ale o ovci stromu, kteráž jest u prosřed ráje, řekl Bůh: Nebudete ho jísti, aniž se ho dotknete, abyste nezemřeli.
 4. I řekl had ženě: * Nikoli nezemře smrtili *Jan.8,44; 1.Kr.1,22.

5. Ale ej Bůh, že v kterýkoli den z něho jísti budete, * otevrou se oči vaše; a budete jako bohové, vedouce dobré i zlé. *K.3,7; 11.Kor.13,14.
 6. Viduce tedy žena, že dobrý jest strom k jídlu i příjemný očima, a k nabytí rozumnosti strom žádostivý, vzala z ovoce jeho a jedla; a ona také i muži svému s sebou, a ona jedl.
 7. Tedy otevřeny jsou oči obou dvou, a poznali, že jsou * nazí; i navázali listí figového a nadělali sobě věníků.
 *K.2,25.

8. A v *tom uslyšeli hlas Hospodina Boha chodícího po ráji k větru deminu; i skryl se Adam a žena jeho před tvář Hospodina Boha, u prosřed stromů rajskeho.
 9. I povolal Hospodin Bůh Adama, a řekl jemu: Kdež jsi?
 10. Kterážto řekl: Hlas tvůj slyšel jsem v ráji a bal jsem se, že jsem nahý; pročť skryl jsem se.
 11. I řekl Bůh: Kdož oznámil, že jsi nahý? Nejedl-li ale z toho stromu z něhož jsem jísti * zapověděl?
 *K.2,16; 17.

12. I řekl Adam: Žena, kterouž jsi mi dal, aby byla se mnou, ona mi dala z stromu toho, a jedl jsem.
 13. I řekl Hospodin Bůh ženě: Což jsi to učinila? I řekla žena: Had mne podvedl i jedla jsem.
 14. Tedy řekl Hospodin Bůh hadu: Že jsi to učinil, zlořečený bu-

3. Po mnohých pak dnech stalo se, že obětoval Kain z úrody země své oběť Hospodinu.
4. Ano i Abel také obětoval z prvorozených včel stáda svého, a z toulků jeho. I o vzhledí Hospodin na Abele a na oběť jeho.
*11.M.24.19. o.2ia.11.4.
5. Na Kaina pak a na oběť jeho navrátil. Protož rozlítil se Kain narámně, a opadla tvář jeho.
6. I řekl Hospodin Kainovi: Proč jsi se tak rozpálil hněvem? A proč jest opadla tvář tvá?
7. Zdáliž nebudeš přijímat, buď-li dobře činiti? Pakli nebudeš dobře činiti, hřích ve * dverech leží: a pod mocí tvou bude žádost jeho, a ty panovati o budeš nad ním.
*Jak.5.9. ot.M.3.16.
8. I mluvil Kain k Abelovi bratru svému. Stalo se pak, když byli na poli, že povstal Kain proti Abelovi bratru svému, zabil * jej.
*Mat.23.35.
9. I řekl Hospodin Kainovi: Kdež jest Abel bratr tvůj? Kterýž odpovéděl: Nevím. Zdáliž jsem já strážným bratra svého?
10. I řekl Bůh: Co jsi učinil? * Hlas krve bratra tvého volá ke mně z země.
*Zid.12.24.
11. Protož nyní * zlořečený budeš i od té země, kteráž otevřela ústa svá, aby přijala krev bratra tvého z ruky tvé.
*K.5.29.
12. Když budeš dělati zemi, nebude více vydávati moci své tobě: tulákem a bēhounem budeš na zemi.
13. I řekl Kain Hospodinu: Většíž jest reprovost má, * než aby mi opuštěna býti mohla.
*Mat.27.4.5.
14. Až, vyháníš mne dnes z země této, a před tvář tvou * skryji se budu, a budu tulákem a bēhounem na zemi. I přijde na to, že kdo mne koli nalezne, zabije mne.
*Job.15.20 n.
15. I řekl mu Hospodin: Zajiště kdo by koli zabil Kaina, nadvítím sedmnásobně mštno bude. Pročž vložilš Hospodin znamenání na Kaina, aby ho žádný nezabil, kdo by jej koli nalezl?
16. Tedy odšed Kain od tváří Hospodinovy, bydlil v zemi Nód, k východní straně naproti Eděnu.
17. Poznal pak Kain ženu svou, kteráž počala a porodila Enocha. I stavěl město, a nazval jméno města toho jménem syna svého Enoch.
18. I narodil se Enochovi Irád, a Irád zplodil Maviele, Maviele

9. Byl pak Enos v devadesáti letech, když zplodil * Kainana živých osm set a patnácte let, a byl Enos osem set a patnácte let, a plodil syny a dcery.
10. A po zplonení Kainana živých osm set a patnácte let, i umřel.
11. I bylo všech dnů Enosových devět set a pět let, i umřel.
12. Kainan pak byl v sedmdesáti letech, když zplodil Mahalaleele. I bylo všech dnů Mahalaleele živých osm set a čtyřicet let, a plodil syny a dcery.
13. A po zplonení Mahalaleele živých osm set a čtyřicet let, i umřel.
14. I bylo všech dnů Kainanových devět set a deset let, i umřel.
15. Mahalaleel pak byl v šedesáti a pěti letech, když zplodil Járeda.
16. A po zplonení Járeda živých osm set a třicet let, i umřel.
17. I bylo všech dnů Mahalaleelových osm set devadesácte a pět let, i umřel.
18. Járed pak byl ve stu šedesáti a dvou letech, když zplodil * Enocha.
*Jud.v.14.
19. A po zplonení Enocha živých osm set let, a plodil syny a dcery.
20. I bylo všech dnů Járedových devět set šedesácte a dvě léta, i umřel.
21. Enoch pak byl v šedesáti a pěti letech, když zplodil Matuzaléma.
*Mich.6.8.
22. A * chodil Enoch stále s Bohem po zplonení Matuzaléma tři sta let, a plodil syny a dcery.
23. I bylo všech dnů Enochových tři sta šedesácte a pět let, i umřel.
24. A * chodil Enoch stále s Bohem a nebyl více viděn; nebo vzal je Bůh.
*K.6.9.
25. Matuzalém pak byl ve stu osmdesáti sedmi letech, když zplodil Lámecha.
26. A po zplonení Lámecha živých osm set a sedmácte a dvě léta, a plodil syny a dcery.
27. I bylo všech dnů Matuzalémových devět set šedesácte a devět let, i umřel.
28. Lámech pak byl ve stu osmdesáti a dvou letech, když zplodil syny, a jehož jméno nazval * Noé. Těto nám o odpočínutí způsobi od útlia našeho, od práce rukou našich, kterouž * trápíme s zemi, jižto zlořečil Hospodin.
*Luk.3.36. I Petr.3.20. o Luk.2.26.
29. A živ byl Lámech potom, když

- zplodil Noé, pět set devadesácte a pět let, a plodil syny a dcery.
30. I bylo všech dnů Lámechových sedm set sedmdesácte a sedm let, i umřel.
31. A když byl Noé v pěti letech a Jáfeta.
*K.6.10.10.11.21. o K.9.24.25.

KAPITOLA 6.

- Zlost lidská se na světě rozmohla, a řiž nad tím nařikal, 14. a dělali koráb rozkázal.
- Stalo se pak, když se počali množiti lidé na zemi, a dcery * se jim zrodily.
*K.6.4.26.
2. Ze vidouce synové Boží dcery lidské, any krásné jsou, brali sobě ženy ze všech, kteréž oblibovali.
3. Pročež řekl Hospodin: Nebudě se nesnaditi * duch můj s člověkem na věky, proto že také tělo jest, a bude dnů jeho. Stalo se to dvaceti let.
*1.Pet.3.20.
4. Obrové pak byli na zemi v těch dnech; ano i potom, když vcházel synové Boží k dcerám lidským, ony rodily jim. To jsou ti mocní, kteříž zdávna byli, muži na slovo vzati.
5. Ale když viděl Hospodin, an se rozmnožuje zlost lidská na zemi, a že by všeliké myšlení srdce jejich nebylo než zlé po všecken čas, litoval * Hospodin, že učinil člověka na zemi, a o bolest měl v srdci svém.
*1.Sam.15.11. o Z.63.9.10.
6. Tedy řekl Hospodin: Vyhladím z země člověka, kteréhož jsem stvořil, od člověka až do hovada, až do zeměplazu, až i do ptactva nebeského; nebo líto mi, že jsem je učinil.
7. Ale Noé našel * milost před Hospodinem.
*K.18.3.19.19. Luk.1.190.
8. Tedy jsou přiběhové Noé. * Noé muž spravedlivý dokonalý byl za svého věku, s Bohem ustavičně chodil Noé.
9. (Zplodil pak Noé * tři syny: Sema, Chama a Jáfeta.)
*K.6.9.
10. Ale země byla porušena před Bohem, a naplněna byla země nepravostí.
11. Viděl tedy Bůh zemi, a aj, porušena byla, nebo bylo porušeno všeliké tělo cestu svou na zemi.
12. Protož řekl Bůh k Noé: * Konec všelikého těla přichází přede mnou, nebo naplněna jest země nepravostí od nich; z té přičiny, hle, již zkazím je s zemi.
*Ex.7.2 násl. A.m.8.9.

14. Učin sobě * koráb z dříví gofer; příhrady, zděláš v tom korábu, a oklicující jej vnitř i zevnitř klím.

*Zid.11,7. 1.Petr.3,20.

15. A na tento způsob uděláš jej: tři set loktů bude dlouhost toho korábu, padesáti loktů širokost jeho a třiděseti loktů výsokost jeho.

16. Okno uděláš v korábu, a svrchnkem na loket výsokým zavřeš jej; dvéře také korábu v botě, druhé i třetí zděláš v něm.

17. Já pak, aj, já uvedu * potopu vod na zemi, aby zkaženo bylo všeliké tělo, v němž jest duch, život, pod nebem. Cožkoli bude na zemi, umře.

*Z.29,10.

18. S tebou však učiním smlouvu nově tvoji; žena tvá i ženy synů tvých s tebou.

19. A ze všech živočichů všelikého těla, po * dvěma z každého uvedeš do korábu, abys je živé zachoval s sebou; samec a samice budou.

*K.7,9.

20. Z plactva podle pokolení jeho, a z hovad podle pokolení jejich, ze všelikého také zeměplazu podle pokolení jeho, po dvěma z každého * vejdu k tobě, aby živi zůstali.

21. Ty pak nabeš s sebou všeliké potraviny, kteréž se jistí muže, a šronmažď sobě, aby byla tobě i jim ku pokrmu.

22. I * učinil Noé podle všeho, jakž mu rozkázal Bůh, tak učinil.

*K.7,5. Mat.21,6.

KAPITOLA 7.

Uvedení potopy hrozné na všecken svět.

1. Potom řekl Hospodin k Noé: Vědejž ty i všecka * čeled tvá do korábu; nebo jsem tě viděl spravedlivého před sebou v národu tarm-livém.

2. Ze všech hovad * čistých vezmeš sobě sedmero a sedmero, samec a samice jeho, ale z hovad nečistých dvě a dvě, samec a samice jeho.

*K.7,20.

3. Z plactva také nebeského sedmero a sedmero, samec a samice, aby živé zachováno bylo símé na vší zemi.

4. Nebo po dnech ještě sedmi já dštíti budu na zemi za čtyřiděcti dnů a čtyřiděcti nocí; a vyhladím se svrchku země všelikou podstatu, kterouž jsem učinil.

5. Tedy * učinil Noé všecko tak, jakž mu přikázal Hospodin.

*K.6,22.

podstatu, kteráž byla na tváři země, od člověka až do hovada, až do zeměplazu, a až do plactva nebeského, vyhlazeno jest, pravím, z země; * a zůstal toliko Noé, a kteříž s ním byli v korábu.

*Mat.24,38. 2.Petr.2,6.

24. I trvaly vody nad zemí za sto a padesáté dny.

KAPITOLA 8.

Potopa přestala. 13. Noé vyšel z korábu, 20. a oběti Bohu obětoval.

Rozpomenul * se pak Bůh na Noé, i všechny živočichy a všecka hovada, kteráž byla s ním v korábu; pročť uvedl Bůh vtr o na zemi, i zastavily se vody.

*K.19,29. ERM.10,13.

2. A zavřít jsou studnice propasti i průduchové nebesí, a zastaven jest příval s nebe.

3. I navrátili se vody ze svrchku země, odcházejíce * zase, a opadly vody po stu a padesáti dnech,

*Joz.3,16.

4. Tak že odpočinul koráb sedmého měsíce, v sedmáctý den toho měsíce na horách * Ararát.

*1z.27,38.

5. Když pak vody odcházelý a opadaly až do desátého měsíce, prvního dne téhož desátého měsíce ukázali se vrchové hor.

6. I stalo se po čtyřidcti dnech, otevřev Noé okno v korábu, kteréž byl udělal.

7. Vypustil krkavce. Kterýžto vyletuje zase se vracoval, dokudž nevyschly vody na zemi.

8. Potom vypustil holubici od sebe, aby věděl, již-li by opadly vody ze svrchku země.

9. Kterážto když nenašla, kde by odpočinula noha její, navrátila se k němu do korábu; nebo vody byly po vší zemi. On pak vztáhnal ruku svou, vzal ji, a vnesl k sobě do korábu.

10. A počkal ještě sedm dní, jiných, a opět vypustil holubici z korábu.

11. I přiletěla k němu holubice k večerou, a ať list olivový utřený v ústech jejích. Tedy poznal Noé, že opadly vody ze svrchku země.

12. I čekal ještě sedm dní jiných, a opět vypustil holubici, kteráž nevrátila se k němu více.

13. I stalo se šestistého prvního léta, v první den měsíce prvního že vyschly vody na zemi. I odjel Noé příkrvli korábu a uzrel, ano již oschl svrchněk země.

14. Druhého pak měsíce, v dvadctý sedmý den téhož měsíce oschla země.

15. I mluvil Bůh k Noé, řka: 16. Vyjdi * z korábu, ty i žena tvá, a synové tvoji, i ženy synů tvých s tebou.

*K.12,1,4.

17. Všecky živočichy, kteříž jsou s tebou ze všelikého těla, tak z plactva jako z hovad a všelikého zeměplazu, kterýž se hýbe na zemi, vyveď s sebou; ať se v hojnosti rozplozují na zemi, a rostou a * množí se na zemi.

*K.1,22.

18. I vyšel Noé a synové jeho, i žena jeho a ženy synů jeho s ním; 19. Každý živočich, každý zeměplaz a všecko plactvo, všecko, což se hýbe na zemi, po pokoleních svých vyšlo z korábu.

20. Tedy vzdělal Noé oltář Hospodinmu, a řekl Hospodin v srdci svém: Nebudu více zločiniti zemi pro člověka, proto že * myslím srdce lidského, zlé jest od mládenosti jeho; aniž budu více bfiti všeho, což živo jest, jako jsem učinil.

*K.6,5. Mat.15,19.

22. Nýbrž dokavadž země trvali bude, seti a žeh, studeno i horko, léto a zima, den také a noc nepřestanou.

KAPITOLA 9.

Požehání a stvrzení manželství. 5. Vraždy zapovědění. 8. Smlouvy Boží s Noélem učinění. 20. Obchod aneb živnost Noé, 29. i smrt jeho.

Tedy požehnal Bůh Noé i synům jeho a řekl jim: Ploďtež se a rozmnožujte se, a naplňte zemi.

2. Sírach váš a hrůza vaše * budou všeliký živočich země, a na všecko plactvo nebeské. Všecko, což se hýbe na zemi, a všecky ryby mořské v ruce vaše dány jsou.

*K.1,28.

3. Všecko, což se hýbe a jest živé, bude vám za pokrm; jako i * bylino zelenou, dal jsem vám to všecko.

*K.1,29. Ř.14,20.

4. A však masa s duší jeho, kteréž jest krev * jeho, nebudete jísti.

*III.M.3,17.

5. A zajisté krve vaší, duší vašich vyhledávati budu; z rukou každého hovada vyhledávati ji budu, i z ruky člověka, ano i z ru-

ky každého o bratra jeho budu vyhledávat duše člověka.

6. Kdo by koli vyžil krev * člověka, skrze člověka o vylita bude krev jeho; nebo k obrazu svému učinil Bůh člověka. *11.M.21.28. 9.M.1.10. *11.M.21.28. 9.M.1.10.

7. Vy pak * plodte a množte se; v hojnosti se rozplodte na zemi; a rozmnožení budete na ni. *1.1.22.28.9.17.

8. J mluvil Bůh k Noé a synům jeho s nimi, řka: I s semenem vašim svou s vámi, i s semenem vašim po vás, *k.9.18.

9. A se všelikou duší živou, kteráž jest s vámi, z plactva, z hovědí a ze všech živočichů zemských, kteříž jsou s vámi, ode všech, kteříž vyšli z korábu, až do všelikého živočicha zemského. 10. Protož utvrzují smlouvu svou s vámi, že nebudou vyhlazeny * všechny všeliké tělo vodami potopy; aniž bude více potopa k zkažení země. *k.8.21.22. 12. 54.9.10.

11. I řekl Bůh: Totoť bude znamení smlouvy, kteréž já dávám, mezi mnou a mezi vámi, a mezi všelikou duší živou, kteráž jest s vámi, po všechny věky. 12. Duhnu svou postavil jsem na oblaku, a bude na znamení smlouvy mezi mnou a mezi zemí. 13. A budeť, když uvedu mračný oblak nad zemi, a ukáže se duha na oblaku.

14. Ze se rozpomenu na smlouvu svou, kteráž jest mezi mnou a mezi vámi a mezi všelikou duší živou v každém těle; a nebudou více vody ku potopě, aby zahladily všeliké tělo. 15. Nebo když bude duha ta na oblaku, popatřím na ni, abych se rozpomenul na smlouvu věčnou mezi Bohem a mezi všelikou duší živou v každém těle, kteráž jest na zemi. 16. I řekl Bůh k Noé: Toť jest znamení smlouvy, kterouž jsem utvrdil mezi sebou a mezi všelikým tělem, kteréž jest na zemi. 17. Byli pak synové Noé, kteříž vyšli z korábu: Sem, Cham a Jáfet; a Cham byl otec Kanánův.

18. Ti tři jsou synové Noé, a ti se rozprostřeli po vsi zemi. 19. Noé pak obíraje se s zemi, začal dělati * vinice. *k.21.39.

20. A pije víno, opil se, a obnažil se u prostřed stanu svého. 21. Viděl pak Cham, otec Kanánův,

14. A Fetuzim, a Chasluim, (odkudž pošli Filistinští) a Kalfurim. 15. Kanán pak zplodil Sidona prvorozeného svého, a Het, 16. A Jebuzea, a O Amorea, a Gerzeza, *10z.15.8. 9v.M.2.24.

17. A Hevea, a Aracea, a Sinea, a A'aradia *, a Samar, a Amateia; a potom odtud rozprostřeli se čeledi Kananejských. *k.27.8.11.

18. A bylo pomezi Kananejských od Sidonu, když jdeš k Gerar až do Gazy; a odtud když jdeš k Sidoně a Gomore, a Adama a Seboim až do Lázy. *k.19.10.naš. 14.2.

19. Ti jsou synové Chamovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. 20. Ti jsou synové Chamovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. 21. Semovi * také, otci všech synů Heber, bratru Jáfeta staršího ho Báběl; nebo tu zmátl Hospodin jazyk vsi země; a odtud rozptýlil je Hospodin po vsi zemi. 22. Titoť jsou rodové Semovi: Hus, a Hul, a Geter, a Mas. *7ob.1.1.

23. Synové pak Aramovi: * Hus, a Hul, a Geter, a Mas. *7ob.1.1. 24. Potom * Artaxad zplodil Sále; a Sále zplodil Hebera. *k.11.12.

25. Heberovi také narodili se dva synové; jméno jednoho Peleg, protože za dnů jeho rozdělena byla země, a jméno bratra jeho Jektan.

26. Jektan pak zplodil Elmodada, a Salefa, a Azarmola, a Jare, 27. A Adoráma, a Uzala, a Dikla, 28. A Obate, a Abimahahele, a Sebal, 29. A Oflira, a Evila, a Jobaba; všickni ti jsou synové Jektanovi.

30. A bylo bydlení jejich od Mešech, když jdeš k Sefar hoře * na východ slunce. *1v.M.23.7.

31. Tiť jsou synové Semovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. 32. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

33. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

34. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

35. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

36. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

37. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

38. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

39. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

40. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

41. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

42. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

43. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

44. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

45. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

46. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

47. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

48. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

49. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

50. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

51. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

52. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

13. ohněm, i měli cihly místo kamene, i zemi lepkou místo vápna. 4. Nebo řekli: Nuže, vystavíme sobě město a věž, jejíž by vrch dosahal k nebi; a tak učiníme, abychom nebyli rozptýleni po vsi zemi. *v.M.1.28.9.1.

5. Sstoupil * pak Hospodin, aby viděl to město a věž, kterouž stavěli synové lidí. *k.10.21.8k.7.24.

6. A řekl Hospodin: Aj, lid jeden a jazyk jeden všem národům těch, a toť jest začátek díla jejich; nyní pak nedadí sobě v tom přerušiti, což uminili dělati. 7. Protož sstoupme a zmeťme tam jazyk nerozumných. 8. A tak * rozptýlil je Hospodin od tud po vsi zemi; i přestali stavěti města toho. *z.39.10.Luk.1.51.

9. Protož nazýváno jest jméno jeho Báběl; nebo tu zmátl Hospodin jazyk vsi země; a odtud rozptýlil je Hospodin po vsi zemi. 10. Titoť jsou rodové Semovi: Hus, a Hul, a Geter, a Mas. *7ob.1.1.

11. A byl živ Sem po zplodění Artaxada, pět set let; a zplodil syny a dcery. 12. Artaxad pak živ byl pět a třicet let, a zplodil * Sále. *1Par.1.18.

13. A po zplodění Sále živ byl Artaxad čtyři sta a tři léta; a zplodil syny a dcery. 14. Sále také živ byl třiceti let, a zplodil Hebera. 15. A živ byl Heber po zplodění Hebera čtyři sta a tři léta; a zplodil syny a dcery. 16. Živ pak byl Heber čtyři a třicet let, a zplodil Pelega. *1Par.1.25.

17. A živ byl Peleg po zplodění Pelega čtyři sta a třicet let; a zplodil syny a dcery. 18. Peleg pak živ byl třiceti let, a zplodil Réhu. 19. A živ byl Réhu po zplodění Réhu dvě stě a devět let; a zplodil syny a dcery. 20. Réhu také živ byl třiceti a dvě léta, a zplodil Sáruga. 21. A po zplodění Sáruga živ byl Réhu dvě stě a sedm let; a zplodil syny a dcery. 22. Živ pak byl Sárug třiceti let, a zplodil Náchora. 23. A byl živ Sárug po zplodění Náchora dvě stě let; a zplodil syny a dcery. 24. Náchor pak živ byl dvacet let, a zplodil Tare.

14. A Fetuzim, a Chasluim, (odkudž pošli Filistinští) a Kalfurim. 15. Kanán pak zplodil Sidona prvorozeného svého, a Het, 16. A Jebuzea, a O Amorea, a Gerzeza, *10z.15.8. 9v.M.2.24.

17. A Hevea, a Aracea, a Sinea, a A'aradia *, a Samar, a Amateia; a potom odtud rozprostřeli se čeledi Kananejských. *k.27.8.11.

18. A bylo pomezi Kananejských od Sidonu, když jdeš k Gerar až do Gazy; a odtud když jdeš k Sidoně a Gomore, a Adama a Seboim až do Lázy. *k.19.10.naš. 14.2.

19. Ti jsou synové Chamovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. 20. Ti jsou synové Chamovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. 21. Semovi * také, otci všech synů Heber, bratru Jáfeta staršího ho Báběl; nebo tu zmátl Hospodin jazyk vsi země; a odtud rozptýlil je Hospodin po vsi zemi. 22. Titoť jsou rodové Semovi: Hus, a Hul, a Geter, a Mas. *7ob.1.1.

23. Synové pak Aramovi: * Hus, a Hul, a Geter, a Mas. *7ob.1.1. 24. Potom * Artaxad zplodil Sále; a Sále zplodil Hebera. *k.11.12.

25. Heberovi také narodili se dva synové; jméno jednoho Peleg, protože za dnů jeho rozdělena byla země, a jméno bratra jeho Jektan.

26. Jektan pak zplodil Elmodada, a Salefa, a Azarmola, a Jare, 27. A Adoráma, a Uzala, a Dikla, 28. A Obate, a Abimahahele, a Sebal, 29. A Oflira, a Evila, a Jobaba; všickni ti jsou synové Jektanovi.

30. A bylo bydlení jejich od Mešech, když jdeš k Sefar hoře * na východ slunce. *1v.M.23.7.

31. Tiť jsou synové Semovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. 32. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

33. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

34. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

35. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

36. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

37. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

38. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

39. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

40. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

41. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

42. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

43. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

44. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

45. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

46. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

47. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

48. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

49. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

50. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

51. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

52. Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch * rozdělili se národové na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

KAPITOLA 11.

Stavení města a věže, 7. zmatení jazyků. 10. Rodina Semova až do Abramův; kdež i vyjítí Abramovo z vlasti.

Byla pak všechna země jazyku jednoho a řeči jedné. 2. I stalo se, když se brali od východu, nalezli pole v zemi Sinear, a bydlili tam. 3. A řekli jeden druhému: Nuže, nadějeje cihel, a vypalme je

na zemi po potopě. *k.9.18. sk.17.28.

25. A žil byl Náchor po zplození Tare sto a devatenáct let; a zpłodil syny a dcery. *k.13,16.
26. Žil pak byl Tare sedmdesát let; a zpłodil *Abrama, Náchora a Hárana. *Joz.24,2; Luk.3,34.
27. Tito jsou pak rodové Tare: Tare zpłodil Abrama, Náchora a Hárana; Hárana pak zpłodil Lota.
28. Umřel pak Hárana první než Tare otec jeho v zemi narození svého, totiž v Ur Kaldějských.
29. I spojili sobě ženy Abram a Náchor; jméno ženy Abramovy Sarai, a jméno ženy Náchorovy *Melcha, dcera Háranova, kteráž byl otec Melchy a Jeschy. *k.22,20.
30. Byla pak Sarai neplodná, a neměla děti.
31. I vzal Tare Abrama syna svého, a Lota syna Háranova, vnučka svého, a Sarai nevěstu svou, ženu Abrama syna svého, a vyšli spolu z Ur Kaldějských, aby se brali do země Kananejské, a přišli až do Cháran, a bydlili tam.
32. A byli dnové Tare dvě stě a pět let; i umřel Tare v Cháran.

KAPITOLA 12.

Poslušnému Abramovi zablíbení učiněno.
10. Byl jeho pohostinný a nebezpečný v Egyptě.

Nebo byl řekl Hospodin Abramovi: Vyjdí z země své a z přibuznosti své, i z domu otce svého do země, kterouž ukáži tobě. *Joz.24,3.

2. A učiním tě v národ veliký, a požehnám tobě, a zvelebím jméno tvé, a budeš požehnaný. *k.28,4.

3. Požehnám také dobrořečícím tobě, a zlořečícím tobě zlořečícím budu, ano požehnány budou o v tobě všechny čeledi země. *k.27,29; oGal.3,8.16.

4. I vyšel Abram, tak jakž mu byl mluvil Hospodin, a šel s ním Lot. (Byl pak Abram v sedmdesátí pěti letech, když vyšel z Cháran.)

5. A vzal Abram Sarai manželku svou, a Lota syna bratra svého, a všechno zboží své, kteréhož nabyl, i duše, kterýchž dosáhl v Cháran. A vyšedše brali se do země Kananejské, až i přišli do ní.

6. I prošel Abram tu zemi až k místu Sichem, to jest až k rovině More. A tehdaž Kananejský byl v zemi.

7. I ukázal se Hospodin Abramovi a řekl: Semeni tvému dám zemi tuto. Tedy vzdělal tu oltář

3. A šel cestami svými od poledne až do Bethel, až k místu tomu, kdež první byl stánek jeho, mezi Bethel a Hai. *k.12,8; 28,19; 35,7.
4. K místu oltáře, kterýž tam byl první vzdělal, kdežto vyzval Abraham jméno Hospodinovo. *k.12,7,8.
5. Také i Lot, kterýž s Abramem chodil, měl ovce a voly i stany.
6. A nemohla jim země postačovat, aby spolu bydlili, proto že zboží jeho bylo veliké, tak že nemohli spolu bydliti. *k.36,7; 26,18.14.
7. Odkudž vznikla nesnáze mezi pastýři stáda Abramova a mezi pastýři stáda Lotova; nebo Kananejský a Ferzejský tehdaž bydlili v zemi té.
8. Rekl tedy Abram k Lotovi: Nechť, prosím, není nesnáze mezi mnou a tebou, a mezi pastýři mými a pastýři tvými, poněvadž muži bratři jsou.
9. Zdátiž není před tebou všechna země? Odděl se, prosím, ode mne. Půjdeš na levo, já na pravou se držeti budu; pakli půjdeš na právo, na levo se držeti budu. *k.20,15.
10. Pozdvih tedy Lot očí svých, spatřil všecku rovinu vůkol Jordánu, kteráž před tím, než Hospodin zkalil Sodomu a Gómoru, všecka až k Ségor svažována byla, jako zahrada Hospodinova, a jako země Egypťská.
11. I zvolil sobě Lot všecku rovinu Jordánskou, a bral se k východu; a tak oddělili se jeden od druhého.
12. Abram bydlil v zemi Kananejské, ale Lot přebýval v městech té roviny, podav stanů až k Sodomé.
13. Lidé pak Sodomé byli zlí, a hršníci před Hospodinem velcí.
14. I řekl Hospodin Abramovi, když se oddělil od něho Lot: Půdvihni nyní oči svých, a pohled z místa, na němž jsi, na půlnoci a na poledne, i na východ a na západ.
15. Nebo všecku zemi, kterouž vidíš, tobě dám a semeni tvému až na věky. *k.12,7; 13,14.13.
16. A rozmožím símě tvé jako prach země; nebo jestliže kdo bude moci sčítati prach země, tedy i símě tvé sečteno bude. *k.15,5; 17,2; 11,3.32.13.
17. Vstaň, projdi tu zemi na dyl i na šíř její; nebo tobě je dáno.
18. Tedy Abram hnul se s stámem, přišel a bydlil v rovinách

* Mamre, kteréž jsou při Hebronu, kdežto vzdělal oltář Hospodinmu. *k.14,13.34.

KAPITOLA 14.

Válka proti Sodomskému. 12. Zajíeti Lota. 13. Vyvolžení jeho kráze Abraham, 19. Jemuž pozemkům dáno od Melchisedechu.

Stalo se pak ve dnech těch, že Amrafel král Sinearů, Arioch král Elasarů, Chedorlaomer král Elamitský, a Thadal král Goimský, 2. Vzdvihli válku proti Berovi králi Sodomskému, a proti Bersovi králi Gomorskému, a Senaberovi králi Adamatskému, a Semaberovi králi Seboimskému, a králi Bélamskému, to jest Ségorskému. *k.19,22.

3. Všickni tiho sjeli se do údolí Siddim, to jest již moře solné.

4. Dvanácte let stoužili Chedorlaomerovi, třináctého pak léta zpřotvili se.

5. Protož léta čtrnáctého přitáhl Chedorlaomer a králové, kteříž byli s ním, a pobili Kelaimské v Aslarotu Karnaimských, a Zuzimské v Cham, a Emínské na rovinách Kariataimských. *k.15,20.

6. A Horcejské na hoře jich Seir, až k rovině Fáran, kteráž leží nad pouští.

7. A vracejce se, přitáhli k En Misfat, kteráž již jest Kádes, a pobili všecku krajinu Amalechitského, také i Amorejského, bydlícího v Ilasesontamar. *11 Par.20,2.

8. Protož vyláhl král Sodomský, a král Gomorský, a král Adamatský, a král Seboimský, a král Bélamský, to jest Ségorský, a sšikovali se proti nim k bitvě v údolí Siddim.

9. Proti Chedorlaomerovi králi Elamitskému, a Thadalovi králi Goimskému, a Amrafelovi králi Sinearskému, i Ariochovi králi Elasarckému, čtyři králové proti pěti. 10. (V údolí pak Siddim bylo mnoho studnic klejvatých,) i utikaljice král Sodomský a Gomorský, padli tam; a kteří pozůstali, utekli na horu.

11. A pobravše všecko zboží Sodomských a Gomorských, a všechny potraviny jejich, odláhli.

12. Vzali také Lota, a zboží jeho, syna bratra Abramova, a od- *k.11,31.

13. Přišel pak jeden, kterýž byl utekl, a zvěštoval Abramovi He-

16 brejskému, kterýž lehází bydlil v rovinách Mamre Amorejského, bratra Eškola a bratra Anerova; nebo ti měli smlouvu s Abramem.

14. Uslyšev tedy Abram, že by zajat byl bratr jeho, vypravil zposobných k boj a v domě svým oznamuje, a honil je až k Dan.

15. A odděliv se, připadl na ně i Lota bratra svého s statkem jeho zase přivedl, ano i ženy a lid.

17. Tedy vyšel král Sodomský proti němu, když se navracoval od pobíhí Chedorlaomera a králů, kterýž bít s nim, k údolí Saveři, kterýž jest údolí královské.

18. Melchisedech také král Sálemu, vynesl chléb a víno; a ten byl kněz Boha silného nevyššího.

19. I požehnal mu a řekl: Póžehnaný Abram Bohu silnému nejvyššímu, kterýž vládné nebem a zemi.

20. A požehnaný Bůh silný nejvyšší, kterýž dal nepřátely své v ruce tvé. I dal mu Abram děsatky ze všech věcí.

21. Král pak Sodomský řekl Abramovi: Dej mi lid, a zboží vezmi sobě.

22. I řekl Abram králi Sodomskému: Pozdvihl jsem ruky své k Hospodinu, Bohu silnému nejvyššímu, kterýž vládné nebem i zemi.

23. Ze nevezmu od nití: až do řeménka obuvi ze všech věcí, kterýž jsou tvé, abys neřekl: Já jsem obohanil Abrama.

24. Kromě toliko toho, což snědli bojovníci, a dílu mužů, kterýž se mnou šli, totiž Aner, Eškol a Mamre: oni nechtají vezmou díl svůj.

KAPITOLA 15.

15. Smlouva s Abramem obnovena, 6. Obřízka ustavena, 16. Izák od Boha zaslíben.

Když pak ty věci pomínuly, stalo se slovo Hospodinu k Abramovi u vidění, řkouce: Neboj se, Abrame; já budu pavezá tvá, a odplata tvá velmi velika. Jemužto řekl Abram: Panovníče Hospodine, což mi dáš, poně-

15. Porodila pak Agar Abramovi syna; a nazval Abram jméno syna svého, kteréhož porodila Agar, Izmael.

16. Abram pak byl v osmdesáti šesti letech, když mu porodila Agar Izmaele.

KAPITOLA 16.

Sarai pak manželka Abramova neměla dítě; a měla děvku Egypťskou, jmenem Agar.

2. I rekla Sarai Abramovi: Aj, nyní Hospodin zavřel život můj, abych nerodila; vejdi, prosím, k děvce mé, zda bych aspoň z ní mohla mít syny. I povolil Abram řeči Sarai.

3. Tedy vzavši Sarai manželka Abramova Agar Egypťskou děvku svou, po desíti letech, jakž bydliti počal Abram v zemi Kananejské, dala jí Abramovi mužů svému za ženu.

4. I všel k Agar, kterážto počala. Viducti pak ona, že počala, zlehčila sobě pani svou.

5. I rekla Sarai Abramovi: Křivdou mou tys vineh; já jsem dala děvku svou v lůno tvé, kterážto viducti, že počala, zlehčila mne sobě. Soudž Hospodin mezi mnou a mezi tebou.

6. I řekl Abram k Sarai: Aj, děvka se tvá v mocí tvé; učin s ní, což se za dobré vidí. Tedy trápila jí Sarai, a ona utekla od ni.

7. Násel jí pak anděl Hospodinův u studnice vody na poušti, u studnice té, kteráž jest při cestě Sur.

8. A řekl: Agar, děvko Sarai, odkud jdeš, a kam se béřeš? I rekla: Od vřáti Sarai pani své já utíkám.

9. Tedy řekl jí anděl Hospodinův: Navrát se ku pani své, a pohnuť se pod ruku její.

10. Opět řekl anděl Hospodinův: Velice rozmnožím simé tvé, až bude moci sečteno býti pro množství.

11. Potom také řekl anděl Hospodinův: Aj, ty jsi tcholná, a lidíž porodíš syna, a nazvěš jméno jeho Izmael; nebo uslyšel Hospodin trápení tvé.

12. Budeť pak litý člověk; ruce jeho proti všechněmu, a ruce všech bratrů svých bydliti bude.

13. I nazvala Agar jméno Hospodinovo, kterýž mluvil jí: Ty jsi silný Bůh vidění; nebo rekla: Zdažž teď také nevidím po tom, kterýž mne viděl?

14. Protož nazvala studnici tu studnicí Živého vidoucího mne. Aj, ta jest mezi Kádés a Barad.

15. Amorejské, i Kananejské také, a Gergezejské a Jebuzejské.

16. Abram pak byl v osmdesáti šesti letech, když mu porodila Agar Izmaele.

KAPITOLA 17.

Smlouva s Abramem obnovena, 6. Obřízka ustavena, 16. Izák od Boha zaslíben.

Když pak Abram byl v devadesáti devíti letech, ukázal se mu Hospodin, a řekl jemu: Já jsem Bůh silný všemohoucí; chodž u stavivně přede mnou a budž dokonalým.

2. A učinim smlouvu stou mezi sebou a tebou a s rozmnožim tě náramně velmi.

3. Padl pak Abram na tvář svou; i mňvil Bůh s nim, řka: 4. Jáť jsem, aj, smlouva má s tebou, a budeš otcem národu mnohých.

5. Aníž více slouti bude jméno tvé Abram, ale bude jméno tvé Abrahám; nebo o otcem mnohých národu učinil jsem tě.

6. A učinim, abys se rozplodil náramně velmi, a rozšířim tě v národy; i králové z tebe vyjdou.

7. Utvrdim také smlouvu svou mezi sebou a tebou, i mezi sememem tvým po tobě, po rodech jejich, za smlouvu věčnou, totiž abych byl Bohem tvým i semene tvého po tobě.

8. Nadto dám tobě i semeni tvému po tobě zemi, v níž o obýváš pohostinu, všecku zemi Kananejskou k vládarství věčnému; a budu jejích Bohem.

9. Řekl ještě Bůh Abrahamovi: Ty pak ostříhati budeš smlouvy mé, ty i simé tvé po tobě, po rodech svých.

10. Tatóť jest smlouva má mezi mnou a mezi vami, i mezi sememem tvým po tobě, kterýž ostříhati bude: Aby obřezán byl mezi vámi každý pohlaví mužského.

11. Obřezete pak tělo hanby své; a to bude znamením smlouvy mezi mnou a mezi vami.

12. Každý tedy pohlaví mužského osměho dne obřezán bude mezi vámi po rodech vašich, doma narozněny i koupený za strůbro, a kterýž by koll cizozemců byl, jenž není z semene tvého.

13. I nazvala Agar jméno Hospodinovo, kterýž mluvil jí: Ty jsi silný Bůh vidění; nebo rekla: Zdažž teď také nevidím po tom, kterýž mne viděl?

14. Protož nazvala studnici tu studnicí Živého vidoucího mne. Aj, ta jest mezi Kádés a Barad.

13. Konečně at jest obřezán narozený v domě tvém, i koupenny za peníze tvé; a budeť smlouva má na těle vašem za smlouvu věčnou.
 14. Neobřezaný pak pacholik, kterýž by neobřezal těla neobřizky své, vyhlazena zajisté bude duše ta z lidu svého; nebo smlouvu mou zrušil.
 15. Řekl také Bůh Abrahamovi: Sarai manželce své nebudeš říkat! Sarai, ale Sára bude jméno její.
 16. Nebo požehnám jí a dámť z ní syna; požehnám jí, a bude v národu; králové národu z ní vyjdou.
 17. Tedy padl Abraham na tvář svém; a zasmáv se, řekl v srdci svém: Zdáli stiletému o narodí se syn? A zdáli Sára v devadesáti letech porodí? *k.18.12.01, k.18.15.
 18. I řekl Abraham Bohu: Ó byt jen Izmael živ před tebou!
 19. Jemužto řekl Bůh: Nýbrž Sára manželka tvá porodí tobě syna, a nazúveš jméno jeho Izák; i u-tvrdím smlouvu svou s ním za smlouvu věčnou, i s semenem jeho po něm.
 20. Také o Izmaele uslyšel jsem tě; a aj, požehnám jemu, a učiním ho národem, a rozmnožím ho, aby se rozplodil, a rozmnožíž zát zplodí, a rozšířím jej v národu veliký.
 21. Ale smlouvu svou utvrdím s Izákem, kteréhož porodí Sára po roce, při * tomto času. *k.18.9.
 22. A když dokonal Bůh řeč svou s ním, vstoupil od Abrahama.
 23. Vzal tedy Abraham Izmaele syna svého, i všecky zrozené z do- stříbro své, každého, kdož byl po- hlavi mužského, z domácích svých, a obřezal těla neobřizky jejich hned v ten den, jakž s ním Bůh mluvil.
 24. A byl Abraham v devadesáti devíti letech, když obřezáno bylo tělo neobřizky jeho.
 25. Izmael pak syn jeho byl v tři- nácti letech, když obřezáno bylo tělo neobřizky jeho.

KAPITOLA 18.

Abraham andělý za hostě měl. 10. Sáře syn zaslíben. 17. Zkoušení Sodomy před- povědno.

Ukázal se pak jemu Hospodin v * rovině Mamre; a on seděl

u dveří stanu, když veliké borko na den bylo. *k.18.18.
 2. A když pozdvihl oči svých; viděl, a aj, tři muži stáli naproti němu. Kteréhožto jakž uzeřel, běžel jim vstříc ode dveří stanu, a sklo- nil se až k zemi.
 3. A řekl: Pane můj, jestliže jsem nyní nalezl * milost před očima tvými, prosím, o nepomíjěj slu- žebníka svého. *Luk.1.96.02, Luk.13.2.
 4. Přineseno bude trochu vody, a umyjete * nohy své, a odpocínete rod stromem. *k.19.2; 43.24. Luk.7.44.
 5. Zatím přinesu kus chleba, a posilíte srdce svého; potom pů- jděte, poněvadž mimo služebníka svého jdete. I řekl: Tak učin, jakž jsi mluvil.
 6. Tedy pospíšil Abraham do sta- nu k Sáře, a řekl: Spěšně tři míry mouky bčné zaděle, a napeč * po- popelných chlebě.
 7. Abraham pak běžel k stádu; a vzav tele mladé a dobré, dal slu- žebník, kterýžto doposílil přípra- vit je.
 8. Potom vzav másla a mléka, i tele, kteréž připravil, položil před ně; sám pak stál při nich pod stromem, i jedl.
 9. Řekl pak jemu: Kde jest Sára manželka tvá? Kteréhožto odpově- děl: Teď v * stanu. *k.24.97, 91.33.
 10. A řekl: Jistotně se navrástím k tobě vedlé času života, a aj, * sy- na milí bude Sára manželka tvá. Ale Sára poslouchala u dveří sta- nu, kteréž byly za ním.

11. Abraham pak i Sára * byli sta- ři a seslého věku, a přestal byl Sáře běh ženský. *k.24.1.1 Kr.1.1.
 12. I * smála se Sára sama v sobě, řkuci: Teprv když jsem se sstara- la, v rozkoš se vydám? A ještě i o pan můj se sstarať.
 13. Tedy řekl Hospodin Abraha- movi: Proč jest se smála Sára, řkuci: Zdáliš opravdu ještě roditi budu, a já se sstarať?
 14. Zdáliš * co skrývého bude před Hospodinem? K času urči- tému navrástím se k tobě vedlé času života, a Sára bude mít syna.
 15. Zapřela pak Sára a řekla: Ne- smála jsem se; nebo se bála. I řekl Hospodin: Neříť tak, ale smála jsi se.

16. Tedy vstavše odtud * muži ti, obrátili se k Sodomé; Abraham pak šel s nimi, aby je provodil.
 17. A řekl Hospodin: Zdáli já zatajím před Abrahamem, což dě- latí budu?
 18. Poněvadž Abraham jistotně bude v národu veliký a silný, a po- žehnutí budou v něm všickni * ná- rodové země. *k.12.1.2.3; 22.18.26.4.
 19. Nebo znám jej; protož * při- káže synům svým a domu svému po sobě, aby ostríhali cesty Hos- podnovy, a činili spravedlnost a soud, atby naplnil Hospodin Ab- rahamovi, což mu zaslíben.

20. I řekl Hospodin: * Proto že rozmnožen jest křik Sodomských a Gomorských, a o hřích jejich že obtěžen jest náramně. *k.19.13. *k.13.13.
 21. Sstoupím * již a pohledím, jestliže podle křiku jejich, kterýž přišel ke mně, činili, dítěje na ně seřiteni; a pakli toho není, zvím. *k.11.5.
 22. A obrátivše se odtud muži, šli do Sodomy; Abraham pak ještě stál před Hospodinem.
 23. V tom přistoupiv Abraham, řekl: Zdáli také zahladíš spra- vedlivého s bezbožným?
 24. Bude-li padesáté spravedlivých v tom městě, zdali předce zahubíš a neodpustíš mistu pro padesáté spravedlivých, kteréž jsou v něm?
 25. Odstup to od tebe, abys takov- nou věc učiniti měl, abys usmrtil spravedlivého s bezbožným; takť by byl spravedlivý jako bezbožný. Odstup to od tebe; zdalž * soudec vši země nečiní soudů?

*k.17.9. Jan.5.27. násl.
 *z.7.9. Jan.5.27. násl.

26. I řekl Hospodin: Jestliže na- leznu v Sodomé, v městě tom, pa- desáté spravedlivých, odpustím všemu tomu mistu pro ně.
 27. A odpovídaje Abraham, řekl: Aj, nyní chtěl bych mluvití ku Pánu svému, atkoli jsem * prach a popel. *Job 30.18. Kaz.12.7.
 28. Co pak, nedostane-li se ku padesáti spravedlivým pět, zdali žkázáš pro těch pět všecko městí? I řekl: Nezahladím, jestliže najdu tam čtyřicet pět.
 29. Opět mluvil Abraham a řekl: Snad nalezeno bude tam čtyřicet pro- tí? A odpovédě: Nečiním pro těch čtyřicet.
 30. I řekl Abraham: Prosím, nechtě se nehněvá * pár můj, že mluvití

bedu: Snad se jich nalezne tam tři- dceť? Odpovédě: Nečiním, jest- lize naleznu tam třicet. *Soud.6.39.
 31. A opěť řekl: Aj, nyní počal jsem mluvití ku Pánu svému: Snad se nalezne tam dvadceť? Odpovédě: Nezahladím i pro těch dvadceť.

32. Rekl ještě: Prosím, at se ne- hněvá Pan můj, jestliže jednou ještě mluvíti budu: Snad se jich najde tam deset? Odpovédě: Ne- zahladím i pro těch deset.
 33. I odšel Hospodin, když doko- nal řeč k Abrahamovi; Abraham pak navrátil se k místu svému.

KAPITOLA 19.

O podvrácení Sodomy a vyavobození Lot, 30. i o pádu jeho.

Přišli pak dva andělé do Sodo- my u večer, a Lot seděl v bráně Sodomské. Kteréhožto když uzeřel, vstáv, šel jim v cestu a * sklonil se tvář až k zemi. *k.19.23.
 2. A řekl: Aj, * prosím páni moji, uchyl se nyní do domu služeb- níka svého, a zůstaňte přes noc: umyjete také nohy své a ráno vsta- nouce, půjdete cestou svou. Oni pak odpovédě: Nikoli, ale pře- nocujeme na ulici. *Zi.13.2.
 3. Ale když on je velmi nutil, ob- rátil se k němu, vešši do domu jeho. I udělal jim hody, a napekl chlebě přesných, i jedli.

4. Prvé pak než lehli, * muži mš- ta toho, muži Sodomští, osuli se vukol domu toho; od mladého až do starého, vsecken lid odevšad. *S.úd.19.22.
 5. I volali na Lota, a řekli jemu: Kde jsou ti muži, kteréž přišli k tobě v noci? Vyveď je k nám, at je poznamé.
 6. I vyšel k nim Lot ven, a za- vrél po sobě dveře.
 7. A řekl: Prosím, * bratři moji, nečinite zlého.
 8. Aj, mám teď dvě dcery, kte- řéto nepoznaly muž: vyvedu je nyní k vám, činite s nimi, jak se vám líbí; toliko mužům těmto nic nečinite, poněvadž vešli pod stín střechy mé.

9. I řekl: Odejdí tam! A mluvíti: Sám se dostal sem pohostinu, a chce nás souditi? Nyni tobe huť uděláme, než jim. I * oborili se ná- silně na muže toho, lotiž na Lota, a přistoupili, aby vyhlomili dveře. *11.P.etr.2.7.

*S.úd.19.23.

*S.úd.19.23.

*S.úd.19.23.

*S.úd.19.23.

*S.úd.19.23.

*S.úd.19.23.

*S.úd.19.23.

*S.úd.19.23.

10. Tedy muži ti vzláhli ven ruku svou, a uvedli Lota k sobě do domu, a dvěře zavřeli.

11. A ty muži, kteříž byli přede dveřmi domu, ranili slepotou velikou, od nejmenšího až do největšího, tak že ustali, hledajíc dveří.

12. I řekl muž k Lotovi: Máš-li ještě zde koho, buď zetě neb syny své, neb dcery své, i všecko, což máš v městě, vyveď z místa tohoto.

13. Nebo zkazíme místo toto, proto že se velmi rozmohl * krík jejich před Hospodinem, a poslal nás Hospodin, abychom zkazili je. *k.18,30.

14. Všed tedy Lot, mluvil k zetřím svým, kteříž již měli pojímatí dcery jeho, a řekl: Vstaněte, vyjďte z místa tohoto, nebo zkazí Hospodin město toto. Ale zdálo se zetřím jeho, jako by * žertovali. *11 Par.30,10.

15. A když zasvítávalo, nutili anděle Lota, říkouce: Vstaň, vezmi ženu svou a dvě dcery své, kletě tu jsou, abys nezhánuil v místě města.

16. A když prodléval, chopili muž z ruku jeho, a ruku ženy jeho, a ruku dvou dcer jeho, nebo se sňoval nad ním Hospodin; i vedli jej, a pustili za městem.

17. A stalo se, když je vedli ven, řekl jeden: Zachovejž život svůj, neohlédej se zpět, ani se zastavuj na vši této rovině; ujdě na horu, abys nezhánuil.

18. I řekl jim Lot: Ne tak, prosím, páni moji.

19. A, nyní nalezl služebník tvůj milost * před očima tvými, a veliké jest milosrdenství tvé, kteréž jsi učinil se mnou, když jsi zachoval duši mou; ale jáť nebudu moci ujítí na tu horu, aby mne nepostihlo to zlé, a umřel bych. *k.6,8. Luk.1,30.

20. Hle, teď jest toto město blízko, do něhož bych utekl, a toť jest male; prosím, necht' tam ujdú; však pak neveliké jest, a živa bude duše má.

21. I řekl k němu: AJ, uslyšel jsem žádost tvou i v této věci, abych nepodvrátil města toho, o němž jsi mluvil.

22. Pospěšiz, ujdě tam; neboť nebudu moci učiniti ničehož, dokudž tam nedojdeš. A z té příčiny nazvano jest jméno města toho Sodom.

23. Slunce vzházelo nad zemi, když Lot všel do Ségor.

24. A * Hospodin dštil na Sodomu a na Gomoru sirou a ohněm od Hospodina s nebe. *v M.29,23. Z.11,6. 1z.13,10. Luk.17,29. 11 Petr.2,6.

25. A podvrátil la města i všecku tu rovinu, všecky také obyvatelé těch měst, i všecko, což rostlo z země.

26. I * ohlédla o se žena jeho, iduc za ním, a obrácena jest v sloup solný. *1 Luk.9,62. Luk.17,31,32,38.

27. Vstav pak Abraham ráno, pospíšil k místu tomu, kdež byl stál před Hospodinem.

28. A pohledv k Sodomě a Gomorě, i na všecko zemi té rovině, uzřel, a aj, vystupoval dým z země té, jako dým z vápenice.

29. Stalo se tedy, když kazil Bůh města té rovině, že se rozpomenul Bůh na Abrahama, a vytrhl Lota z prostředku podvrácení, když podvracel města, v nichž bydlil Lot.

30. Polom vyšel Lot z Ségor, a bydlil na hoře té, a obě dvě dcery jeho s ním; nebo nesmlí bydliti v Ségor. I bydlil i Jeskyni s oběma dcerami svými.

31. I rekla prvorozená k mladší: Otce náš jest již starý, a není žádného muže na zemi, ješto by všel k nám podle obyčeje vsi země.

32. Pod, dejme pítí otci našemu vína, a * spěme s ním, abychom zachovaly z otce našeho símě. *111 M.18,7.

33. I daly pítí otci svému vína ič noci; a všedši prvorozená spala s otcem svým, kterýžto necitil, ani když lehla, ani když vstala.

34. Nazejtří pak rekla prvorozená k mladší: AJ, spala jsem vícejší noci s otcem svým; dejme mu pítí vína ještě této noci; potom vejdu, spi s ním, a zachovejme símě z otce našeho.

35. I daly pítí ještě té noci otci svému vína, a vstala ta mladší, a spala s ním; on pak necitil, ani když ona lehla, ani když vstala.

36. A tak počaly obě dcery Lotovy z otce svého.

37. I porodila prvorozená syna, a nazvala jméno jeho Moab; onť jest otec Moabských až do dnešního dne.

38. I mladší také porodila syna,

a nazvala jméno jeho Ben Ammon; onť jest otcem Ammonitských až do dnešního dne.

KAPITOLA 20.

Abrahamovi v Gerar od krále manželka vzata, a i zase z rozkazu Božího poctivě navráćena.

Otdud bral se Abraham do země polední, aby bydlil mezi Kádés a Sur; i byl pohostinu v Gerar.

2. Kdežto pravil Abraham o Sáře manželce své: * Seestra má jest. Tedy o poslav Abimelech, král Gerarský, vzal Sáru. *k.12,13; 26,7. 9k.26,1.

3. Ale * přišel Bůh k Abimelechovi ve snách v noci, řekl jemu: AJ, ty již umřes pro ženu vdaná za muže. *k.9,12,24.

4. Abimelech pak nepřiblížil se k ni; protož řekl: Pane, zdaž také spravedlivý národ zabiješ?

5. Zdažž mi sám nepravil: Ses-tra má jest? A ona též pravila: Bratr můj jest. V upřímnosti srdce svého a v nevinosti rukou svých učinil jsem to.

6. I řekl jemu Bůh ve snách: Jáť také vím, že v upřímnosti srdce svého učinil jsi to, a ja také zdržel jsem tě, abys nezhrášil proti mně; protož nedal jsem se jí dotknouti.

7. Nyni tedy, navrať ženu mužůi tomu; nebo * prorok jest a omodlití se bude za tebe, a živ budeš. Pakli jě nenavrátiš, věz, že smrti umřeš ty i všecko, což tveho jest. *k.28,11. Z.105,16. 9Job.42,8.

8. A vstav Abimelech ráno, svolal všecky služebníky své, a vypravoval všecka slova ta v ústí jejich. I báli se ti muži velmi.

9. Potom povolav Abimelech Abrahama, řekl jemu: * Co jsi nám to učinil? A co jsem zhrášil proti tobě, že jsi uvedl na mne a na království mé hřích veliký? Učinil mi. kéhož jsi učiniti neměl. *k.12,18; 26,10.

10. A řekl opět Abimelech Abrahamovi: Cos myslil, žeš takovou věc učinil?

11. Odpověděl Abraham: Rekl jsem: Jistě, že není *bázně Boží na místě tomto, a zabijí mne pro ženu mou.

12. A také v pravdě jest seestra má, dcera otce mého, však ne dcera manželky; a posal jsem ji sobě za manželku.

13. Když pak vyvedl mne Bůh

z domu otce mého, abych pohostinu bydlil, tedy řekl jsem jí: * Toto mi, dobrodini učiníš: Na každém místě, kamž půjdeme, prav o mně: Bratr můj jest. *k.12,28.

14. Tedy vzav Abimelech ovce a voly, služebníky také a dcéry, dal jě Abrahamovi; a * navrátil mu Sáru manželku jeho. *k.12,19.

15. A řekl Abimelech: AJ, země má před tebou; kdežž se koli přihodně byti vidí, tu přebývej.

16. Sáre pak řekl: AJ, dal jsem tisíc stříbrných bratru tvému, hle, onť jest tobě zástěrou očí u všech, kteříž jsou s tebou. A všemi těmito věcmi Sáru poučena byla.

17. I modlil se Abraham Bohu, a uzdravil Bůh Abimelecha, a ženu jeho, a dcéry jeho; i rodily.

18. Nebo byl zavřel Hospodin každý život ženský v domě Abimelechově, pro Sáru manželku Abrahamovu.

KAPITOLA 21.

Izák se narodil i obřezán. 9. Agar a synem vyhnána. 22. Abrahamaova smlouva s Abimelechem.

Navštívil pak Hospodin Sáru, tak jakž byl řekl; a učinil Hospodin Sáru, jakož byl mluvil.

2. Nebo počala a porodila Sára Abrahamovi syna v starosti jeho, v ten čas, kterýž předpověděl Bůh.

3. A nazval Abraham jméno syna svého, kterýž se mu narodil, jehož porodila Sára, * Izak. *k.17,18.

4. A obřezal Abraham syna svého Izák, když byl v osmi dnech, tak jakž mu byl * prikázal Bůh. *k.17,11 nářl.

5. Byl pak Abraham ve stu letech, když se mu narodil Izák syn jeho.

6. I rekla Sára: * Radost mi učinil Bůh; kdokoli uslyší, radovati se bude spolu se mnou. *k.17,47; 16,12.

7. A přidala: Kdo by byl řekl Abrahamovi, že bude Sára děti konati? A však jsem porodila syna v starosti jeho.

8. I rostlo dítě a ostaveno jest. Tedy učinil Abraham veliké hočy v ten den, v němž ostaven byl Izák.

9. Viděla pak Sára, že syn Agar Egypťské, kteréhož porodila Abrahamovi, jest posmévac.

10. I rekla Abrahamovi: * Vyvrz děvku tuto i syna jejího; neboť nebude dědicem syn. *Gal.4,30.

s synem svým Izákem.

11. Ale Abraham velmi těžce nesl tu řeč, pro syna svého.
12. I řekl Bůh Abrahamovi: Neštějž sobě o dítěti a o děvce své; cožkoli řekla tobě Sára, povol řekni jí, nebo v Izakovi nazváno bude tobě dítě.
13. A však i syna děvky učiním v národ; nebo tvé simé jest.
14. Vstal tedy Abraham, velmi ráno, a vzav chléb a láhvičky vody, dal Agar a vložil na rameno její, a pustil ji od sebe i s dítětem. Kterážto odešla a chodila po poustě Bersabé.

15. A když nebylo vody v láhvičce, povrhla dítě pod jedním stromem.
16. A odšedl, sedla naproti tak daleko, jako by mohl z lucičtější dostřeliti; nebo pravila: Nebudu se diviti na smrt dítěte. Seděla tedy naproti, a pozdvíhala hlas svého, plakala.
17. I uslyšel Bůh hlas dítěte; a anděl Boží s nebe zavolal na Agar, a řekl jí: Coť jest, Agar? Neboj se; nebo Bůh uslyšel hlas dítěte z místa, na kterémž jest.

18. Vstan, vezmi dítě, a ujmi je rukou svou; nebo v národ * veliký učiním je.
19. A otevřel Bůh oči její, aby uzrela studnici vody. I šla a naplnila láhvičky vodou, a napojila dítě.
20. A Bůh byl s dítětem, kterážto zroslo a bydlilo na poušti, a byl z něho střepec.

21. Bydlil pak na poušti Fáran; i vzala mu matka jeho ženu z země Egyptské.
22. Stalo se pak toho času, že mluvil Abimelech a Fikol, kníže vojska jeho, k Abrahamovi těmito slovy: Bůh s tebou jest ve všech věcech, kteráž ty činíš.

23. Protož nyní, * přísáhní mi teď skrze Boha: Toťo ať se stane, jest-liž mi sklamáš, neb synu mému, aneb vnuku mému; vedlé milosrdnosti, kteráž jsem já učinil s tebou, i ty že učiníš se mnou a s zemí, v níž jsi byl pohostinu.

24. I řekl Abraham: A já přísáhnu.
25. (A přítom domlouval se Abraham na Abimelecha o * studnici vody, kterouž mu moci odjaly služebníci Abimelechovi.
26. I řekl Abimelech: Nevím, kdo by učinil takovou věc; a aniž jsi ty mi oznámil, aniž jsem já také co slyšel, až dnes.)
27. Vzav * tedy Abraham ovce

11. voly, dal Abimelechovi; a větší oba dva v smlouvě.
28. A postavil Abraham sedm jáhnic stáda obviňtěl.

29. I řekl Abimelech Abrahamovi: K čemu jest těchto sedm jáhnic, kteréž jsi postavil obviňtěl? 30. Odpověděl: Že sedm těch jáhnic vezmeš z ruky mé, aby mi to bylo na svědectví, že jsem kopal studnici tuto.

31. Pročež nazváno jest to * místo Bersabé, že tu oba dva přísáhli.
32. A tak učinili smlouvou v Bersabé. Vstav pak Abimelech a Fikol, kníže vojska jeho, navrátili se do země Filistinské.

33. I nasázel stromový v Bersabé, a vzyval tam jméno Hospodina, Boha silného, věčného.
34. A * bydlil Abraham v zemi Filistinské za mnoho dní.
KAPITOLA 22.

Zkušeni Abrahamu od Boha. 16. Obnovni slibu. 20. Rodna Nachorova.
Když pak ty věci pomínuly, * zkusil Bůh Abrahamu, a řekl k němu: Teď jsem * sv. 12. 3. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. I řekl: Vezmi nyní syna svého, toho jediného svého, kteréhož miluješ, Izáka, a jdi do země Moria; a obětuj ho tam v obět zápalnou na jedné hoře, o níž povím tobě.
2. Tedy vstav Abraham velmi ráno, osedlal osla svého, a vzal dva služebníky své s sebou, a Izáka syna svého; a nasekav dříví k oběti zápalné, vstal a bral se k místu, o němž pověděl mu Bůh.

3. Třetího pak dne pozdvihl Abraham oči svých, a uzrel to místo zdaleka.
4. A řekl Abraham služebníkům svým: Pozůstaňte vy tulo s oslem, já pak a dítě půjdeme tamto; a pomodlice se, navrátíme se k vám.
5. Tedy vzal Abraham dříví k zápalné oběti, a vložil je na Izáka syna svého; sám pak nesl v rukou své oheň a meč. I šli oba spolu.
6. Mluvě pak Izák Abrahamovi otci svému, řekl: Otče můj Kteráž odpovíš? A řekl: Aj, ted oheň a dříví, a kdež hovádko k zápalné oběti?
7. Odpověděl Abraham: Bůh patří sobě hovádko k oběti zápalné, synu můj. A šli předece oba spolu.

9. A když přišli k místu, o němž mu byl mluvil Bůh, udělal tu Abraham oltář, a srovnal dříví; a svázal syna svého, vložil ho na oltář na dříví.
10. I vztáhl Abraham ruku svou, a vzal meč, aby zabil syna svého.
11. Tedy zavolal na něho anděl Hospodinův s nebe a řekl: Abraham! Abraham! Kterážto odpovíš? A j.

12. I řekl jemu: Nevztahuj ruky své na dítě, aniž mu co čin; neboť jsem již poznal, že se Bona bojíš, když jsi neodpustil synu svému, jedinému * svému, pro mne.
13. A pozdvih Abraham oči svých, viděl, a hte, skopec za ním vězel v trní za rohy své. I sel Abraham a vzal skopce toho, a obctoval jej v obět zápalnou místo syna svého.

14. A nazval Abraham jméno místa toho: Hospodin opatří. Odkudž říká se do dnes. Na hoře Hospodinově opatří se.
15. Zavolal pak anděl Hospodinův na Abrahamu podruhé s nebe.
16. A řekl: Skrze sebe, samého * přísáhl jsem, praví Hospodin, ponežadž jsi učinil tu věc, že jsi neodpustil synu svému, jedinému * svému.
17. Požehnám velmi tobě, a veškeré země, jako písek, kteráž jest na břehu mořském; nadto dědičné vládnouti bude simé tvé branami nepřátel svých.
18. Ano požehnání budou v semeni tvém všickni národové země, proto že jsi o uposlechl hlasu mého.
19. Tedy navrátil se Abraham k služebníkům svým; a vstavše, šel spolu do Bersabé, nebo bydlil Abraham v Bersabé.
20. A když se tyto věci staly, zvěstováno jest Abrahamovi v tato slova: Aj porodila také * Melchamu o syny Nachorovi, bratru tvému.
21. Husa * prvorozeného svého, a Buza bratra jeho, a Chamuele, otce Aramova;
22. A Kazeza a Azana, a Feldasa, a Jidlafa i Bathuele.
23. Osm těchto porodila Melcha Nachorovi, bratru Abrahamovu.
KAPITOLA 23.

Smrt Sáry i pohteb její.
Žilva pak byla Sára sto a sedmiletá; a byla jako života Sára.
2. A umřela v městě * Arbe, kteráž sídla Hebron, v zemi Kánaánské. I přišel Abraham, aby kvlčil nad Sárrou, a plakal jí.
3. Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, Fikol: Hostem * a přichozim jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváři své.
4. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
5. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
6. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
7. Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.
8. A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváři své, slyšte mne, a přimluďte se za mne k Efronovi synu Sohar.
9. Ať mi dá Jeskyni Machpela, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi dá u prosřed vás, k dědičnému pohřbu.
10. (Ten pak Efron seděl u prosřed synu Het.) Tedy odpověděl Efron Hetejsky Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:
11. Nikoli, pane můj, ale slyš mne. Pole to dávám tobě, dávám také i Jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ti tobě; pochovej mrtvého svého.
12. Tedy poklonil se Abraham před lidem země té,
13. A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jest mne! Dám ti stříbro za pole, vezmi je ode mne, a pochovej mrtvého svého tam.
14. A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:
15. Můj pane, poslechni mne: Ze mě ta za čtyři sta lotů stříbrných

KAPITOLA 23.

Smrt Sáry i pohteb její.
Žilva pak byla Sára sto a sedmiletá; a byla jako života Sára.
2. A umřela v městě * Arbe, kteráž sídla Hebron, v zemi Kánaánské. I přišel Abraham, aby kvlčil nad Sárrou, a plakal jí.
3. Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, Fikol: Hostem * a přichozim jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváři své.
4. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
5. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
6. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
7. Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.
8. A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváři své, slyšte mne, a přimluďte se za mne k Efronovi synu Sohar.
9. Ať mi dá Jeskyni Machpela, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi dá u prosřed vás, k dědičnému pohřbu.
10. (Ten pak Efron seděl u prosřed synu Het.) Tedy odpověděl Efron Hetejsky Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:
11. Nikoli, pane můj, ale slyš mne. Pole to dávám tobě, dávám také i Jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ti tobě; pochovej mrtvého svého.
12. Tedy poklonil se Abraham před lidem země té,
13. A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jest mne! Dám ti stříbro za pole, vezmi je ode mne, a pochovej mrtvého svého tam.
14. A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:
15. Můj pane, poslechni mne: Ze mě ta za čtyři sta lotů stříbrných

Smrt Sáry i pohteb její.
Žilva pak byla Sára sto a sedmiletá; a byla jako života Sára.
2. A umřela v městě * Arbe, kteráž sídla Hebron, v zemi Kánaánské. I přišel Abraham, aby kvlčil nad Sárrou, a plakal jí.
3. Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, Fikol: Hostem * a přichozim jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváři své.
4. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
5. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
6. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
7. Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.
8. A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváři své, slyšte mne, a přimluďte se za mne k Efronovi synu Sohar.
9. Ať mi dá Jeskyni Machpela, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi dá u prosřed vás, k dědičnému pohřbu.
10. (Ten pak Efron seděl u prosřed synu Het.) Tedy odpověděl Efron Hetejsky Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:
11. Nikoli, pane můj, ale slyš mne. Pole to dávám tobě, dávám také i Jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ti tobě; pochovej mrtvého svého.
12. Tedy poklonil se Abraham před lidem země té,
13. A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jest mne! Dám ti stříbro za pole, vezmi je ode mne, a pochovej mrtvého svého tam.
14. A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:
15. Můj pane, poslechni mne: Ze mě ta za čtyři sta lotů stříbrných

Smrt Sáry i pohteb její.
Žilva pak byla Sára sto a sedmiletá; a byla jako života Sára.
2. A umřela v městě * Arbe, kteráž sídla Hebron, v zemi Kánaánské. I přišel Abraham, aby kvlčil nad Sárrou, a plakal jí.
3. Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, Fikol: Hostem * a přichozim jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváři své.
4. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
5. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
6. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
7. Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.
8. A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváři své, slyšte mne, a přimluďte se za mne k Efronovi synu Sohar.
9. Ať mi dá Jeskyni Machpela, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi dá u prosřed vás, k dědičnému pohřbu.
10. (Ten pak Efron seděl u prosřed synu Het.) Tedy odpověděl Efron Hetejsky Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:
11. Nikoli, pane můj, ale slyš mne. Pole to dávám tobě, dávám také i Jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ti tobě; pochovej mrtvého svého.
12. Tedy poklonil se Abraham před lidem země té,
13. A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jest mne! Dám ti stříbro za pole, vezmi je ode mne, a pochovej mrtvého svého tam.
14. A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:
15. Můj pane, poslechni mne: Ze mě ta za čtyři sta lotů stříbrných

Smrt Sáry i pohteb její.
Žilva pak byla Sára sto a sedmiletá; a byla jako života Sára.
2. A umřela v městě * Arbe, kteráž sídla Hebron, v zemi Kánaánské. I přišel Abraham, aby kvlčil nad Sárrou, a plakal jí.
3. Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, Fikol: Hostem * a přichozim jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváři své.
4. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
5. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
6. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
7. Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.
8. A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváři své, slyšte mne, a přimluďte se za mne k Efronovi synu Sohar.
9. Ať mi dá Jeskyni Machpela, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi dá u prosřed vás, k dědičnému pohřbu.
10. (Ten pak Efron seděl u prosřed synu Het.) Tedy odpověděl Efron Hetejsky Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:
11. Nikoli, pane můj, ale slyš mne. Pole to dávám tobě, dávám také i Jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ti tobě; pochovej mrtvého svého.
12. Tedy poklonil se Abraham před lidem země té,
13. A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jest mne! Dám ti stříbro za pole, vezmi je ode mne, a pochovej mrtvého svého tam.
14. A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:
15. Můj pane, poslechni mne: Ze mě ta za čtyři sta lotů stříbrných

Smrt Sáry i pohteb její.
Žilva pak byla Sára sto a sedmiletá; a byla jako života Sára.
2. A umřela v městě * Arbe, kteráž sídla Hebron, v zemi Kánaánské. I přišel Abraham, aby kvlčil nad Sárrou, a plakal jí.
3. Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, Fikol: Hostem * a přichozim jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváři své.
4. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
5. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
6. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
7. Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.
8. A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváři své, slyšte mne, a přimluďte se za mne k Efronovi synu Sohar.
9. Ať mi dá Jeskyni Machpela, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi dá u prosřed vás, k dědičnému pohřbu.
10. (Ten pak Efron seděl u prosřed synu Het.) Tedy odpověděl Efron Hetejsky Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:
11. Nikoli, pane můj, ale slyš mne. Pole to dávám tobě, dávám také i Jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ti tobě; pochovej mrtvého svého.
12. Tedy poklonil se Abraham před lidem země té,
13. A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jest mne! Dám ti stříbro za pole, vezmi je ode mne, a pochovej mrtvého svého tam.
14. A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:
15. Můj pane, poslechni mne: Ze mě ta za čtyři sta lotů stříbrných

Smrt Sáry i pohteb její.
Žilva pak byla Sára sto a sedmiletá; a byla jako života Sára.
2. A umřela v městě * Arbe, kteráž sídla Hebron, v zemi Kánaánské. I přišel Abraham, aby kvlčil nad Sárrou, a plakal jí.
3. Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, Fikol: Hostem * a přichozim jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváři své.
4. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
5. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
6. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
7. Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.
8. A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváři své, slyšte mne, a přimluďte se za mne k Efronovi synu Sohar.
9. Ať mi dá Jeskyni Machpela, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi dá u prosřed vás, k dědičnému pohřbu.
10. (Ten pak Efron seděl u prosřed synu Het.) Tedy odpověděl Efron Hetejsky Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:
11. Nikoli, pane můj, ale slyš mne. Pole to dávám tobě, dávám také i Jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ti tobě; pochovej mrtvého svého.
12. Tedy poklonil se Abraham před lidem země té,
13. A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jest mne! Dám ti stříbro za pole, vezmi je ode mne, a pochovej mrtvého svého tam.
14. A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:
15. Můj pane, poslechni mne: Ze mě ta za čtyři sta lotů stříbrných

Smrt Sáry i pohteb její.
Žilva pak byla Sára sto a sedmiletá; a byla jako života Sára.
2. A umřela v městě * Arbe, kteráž sídla Hebron, v zemi Kánaánské. I přišel Abraham, aby kvlčil nad Sárrou, a plakal jí.
3. Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, Fikol: Hostem * a přichozim jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváři své.
4. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
5. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
6. A odpovídajice synové Het Abrahamovi, řekl jemu: Slyš nás, pane milý! Kníže Bůh ži jsi u prosřed nás, v nejprošřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobů svého nebudě zbraňovati tobě, abys neměl pochovat v něm mrtvého svého.
7. Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.
8. A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváři své, slyšte mne, a přimluďte se za mne k Efronovi synu Sohar.
9. Ať mi dá Jeskyni Machpela, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi dá u prosřed vás, k dědičnému pohřbu.
10. (Ten pak Efron seděl u prosřed synu Het.) Tedy odpověděl Efron Hetejsky Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:
11. Nikoli, pane můj, ale slyš mne. Pole to dávám tobě, dávám také i Jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ti tobě; pochovej mrtvého svého.
12. Tedy poklonil se Abraham před lidem země té,
13. A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jest mne! Dám ti stříbro za pole, vezmi je ode mne, a pochovej mrtvého svého tam.
14. A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:
15. Můj pane, poslechni mne: Ze mě ta za čtyři sta lotů stříbrných

jesti; *ale* mezi mnou a tebou co jest o to? Mrtvého svého pochovej. 16. I uposlechl Abraham Efrona, a odvážil mu stříbra, jakž oznámil při přítomnosti synů Het, čtyři sta lotů stříbrných, běžných mezi kupci. 17. A odvedeno jest pole Efronovo, kteréž bylo v Machpelah, proti Mamre, pole a jeskyně na něm, a všecko stromoví, což ho na tom poli i na všech mezích jeho vůkol. 18. Abrahamovi v držení, před očima synů Het, a všech, kteříž vycházejí do brány města toho. 19. A potom pochoval Abraham Sára, manželku svou, v jeskyni pole Machpelah, proti Mamre, (to slove Hebron), v zemi Kananejské. 20. Protož odevzdáno jest * pole to i jeskyně, kteréž byla na něm, Abrahamovi, k dědičnému pohřbu od synů Het. *k.23.9,10;47,30.

KAPITOLA 24.

O Izákovu ženění.

Abraham pak již byl starý a svého věku; a Hospodin poželhal mu ve všech věcech. 2. Tedy řekl Abraham služebníku svému staršímu v domě svém, kterýž spravoval všechny věci jeho: Vlož nyní ruku svou pod bedro mé, skrze Hospodina, Boha nebo a Boha země, abys nebral o manželky synu mému ze dcer Kananejských, mezi nimiž já bydlím. 4. Ale pújdeš do země * mé a přibuzností mé; a odtud vezmeš manželku synu mému Izákovi. *k.24,10. 5. I řekl jemu služebník ten: Kdyby pak nechťela žena ta se mnou jíti do země této, mám-li zase uvéstí syna tvého do země, z níž jsi vyšel? 6. Kterýžto odpověděl: Hleď, abys zase neuvodil syna mého tam. 7. Hospodin Bůh nebo, kterýž vzal mne z domu otce mého a z vlasí mé, a mluvil mi, a kterýž mi přísáhl, řka: Semeni tvému dám zemi tuto, onť pošle anděla svého před tebou, a vezmeš manželku synu mému odtud. 8. Jestliže by pak žena ta nechťela jíti s tebou, svoboděn budeš od této přísahy mé; toliko syna mého neuvod tam zase. 9. Tedy vložil služebník ten ruku svou pod bedro Abrahamu, pána svého, a přísáhl jemu na tu řeč. 10. A vzal služebník ten deset

velbloudů z velbloudů pána svého, aby se bral; (nebo měl všecek statek pána svého v rukou svých.) I vstav, bral se k Aram Naharaim do města Náchor. 11. A zaslavil se s velbloudy před městem, u studnice vody k večeru, času toho, když vycházejí vzhůru. 12. A řekl: Hospodine, Bože pána mého Abrahamu, dejž, prosím, ať se potká se mnou dnes to, čehož hledám; a učiní milosrdenství se pánem mým Abrahamem. 13. A j, já stojím u studnice vody, a dcery mužů města tohoto vycházejí, aby vázily vodu. 14. Děvečka tedy, kteréž . . . bych ať se napiji, a ona by řekla: Pí, také i velbloudy tvé napojím, ta aby byla, kteréž jsi způsobil služebníku svému Izákovi; a po tomť poznám, že jsi milosrdenství učinil se pánem mým. 15. I stalo se právě, než on přestál mluvit, a j, Rebeka, kteráž se narodila * Bathuelovi, synu Melchy, manželky Náchora bratra Abrahamova, vycházela, a věderce její bylo na rameni jejím. *k.23,23. 16. A byla děvečka na pohleděni velmi krásná, panna, a muž nevěděl jí; kterážto sešla k studnici té, a naplnivši věderce své, šla vzhůru. 17. Tedy běžel služebník ten proti ní, a řekl: Dej mi pít, prosím, malíčko vody z věderce svého. *Jan.4,7. 18. I řekla: Napl se, pane můj. A rychle složila věderce své na ruku svou a dala mu pít. 19. A davši mu pít, řekla: Také velbloudům tvým navázím, dokudž se nenapíjí. 20. Tedy rychle vylila z věderce svého do koryta, a běžela ještě k studnici, aby vázila vodu; a vázila všečným velbloudům jeho. 21. Muž pak ten s užasnutím divil se jí mlce, rozjímaje, aby zvěděl, zdáril-li Hospodin cestu jeho, čili nic. 22. I stalo se, když přestali pít velbloudové, vřháv muž náušnick zlatou, ztížil půl lotu, a dvě náramnice, dal na ruce její, kteréž vázily deset lotů zлата. 23. A řekl: Či jsi dcera? Pověz mi, prosím, jest-li v domě otce tvého nám místo, kdež bychom přes noc zůstali? 24. Jemužto odpověděla: * Dcera

jestm Bathuele, syna Melchy, kteréhož porodila Náchorovi. *k.22,20,23. 25. Řekla ještě k němu: Slámy také a potraviny hojně u nás jest, ano i místo, kdež bystc přes noc zůstali. 26. Tedy skloniv hlavu, poklonu učinil Hospodinu. 27. A řekl: Požehnaný Hospodin, Bůh pána mého Abrahamu, kterýž neodjal milosrdenství svého a pravdy své od pána mého, mne také na cestě vedl Hospodin k domu bratří pána mého. 28. I běžela děvečka, a oznámila v domě matky své tak, jakž se stalo. 29. A měla Rebeka * bratra, jménem Láhana: ten běžel k muži tomu ve k studnici. *k.23,6. 30. Nebo uzřev náušnicki a náramnice na rukou sestry své, a slýšev slova Rebeky sestry své, ana praví: Tak mluvil ke mně člověk ten, přišel k muži, a on stál při velbloudech u studnice. 31. Jemuž řekl: Vejdi, * požehnaný Hospodinův. Proč bys stál vně, když jsem připravil dům a místo velbloudům? *k.23,23.11,15.16. 32. Tedy všel muž ten do domu, a odeslal velbloudy, a dal Láhan slámy a potraviny velbloudům, i vodu k umytí noh jeho a noh mužů těch, kteří s ním byli. 33. A položil předeh chléb, aby jedl. Ale on řekl: Nebudu jísti, dokudž nevypravím řeči svých. I řekl Láhan: Mluv. 34. Tedy řekl: Služebník Abrahamův jsem já. 35. A Hospodin požehnal pánu mému velice, tak že veliký učiněn jest; nebo dal mu ovce a voly, stříbro a zlatu, služebníky a děvečky, velbloudy a osly. *k.13,2;26,13. 36. A porodila * Sára, manželka pána mého, pánu mému v starosti své syna, jemuž dal, cožkoli má. *k.21,2. 37. I zavázal mne přísahou pánu mému, řka: Nevezmeš manželky synu mému ze dcer Kananejských, v jejichž zemi já bydlím. 38. Ale k domu otce mého půjděš, a k rodné mé, a odtud vezmeš manželku synu mému. 39. A když jsem řekl pánu svému: Snad nepůjde žena ta se mnou? 40. Odpověděl mi: Hospodin, před jehož obličejem ustavím se s tebou, a šťastnou způsobil cestu mému z rodiny mé, a z domu otce mého. *k.17,1.V M.3,9.

41. A budeš svoboděn od přísahy mé, když bys přišel tobě, budeš a jestliže by nedali tobě, budeš prost od přísahy mé. 42. Protož dnes přišed k studnici, řekl jsem: Hospodine, Bože pána mého Abrahamu, jestliže ty nyní šťastně spravuješ cestu mou, po níž já jdu. 43. A j, já stojím u studnice vody; protož, nechťž panna, kteráž vyjde váziti vody, když bych jí řekl: Dej mi pít, nyní malíčko vody z věderce svého. 44. A ona by mi odpověděla: I ty pí, i velbloudům tvým také navázím, ta ať jest manželka, kterouž způsobil Hospodin synu pána mého. 45. Prvé pak než jsem já přestál mluvit v srdci svém, a j, Rebeka vycházela mající věderce své na rameni svém, a sšedši k studnici, vázila. I řekl jsem jí: Prostím, dej mi pít. 46. Ona pak rychle složila věderce své s sebe, a řekla: Pí, také i velbloudy tvé napojím. Tedy pí jsem, a napojila také velbloudy. 47. I ptal jsem se jí, a řekl jsem: Či jsi dcera? Ona odpověděla: Dcera Bathuele, syna Náchorova, jehož mu porodila Melcha. Tedy dal jsem náušnicki na tvář její, a náramnice na ruce její. 48. A skloniv hlavu, poklonu jsem učinil Hospodinu, a dobrořečil jsem Hospodinu, Bohu pána mého Abrahamu, kterýž vedl mne po cestě přímé, abych dceru bratra pána svého vzal synu jeho. 49. Protož nyní, činite-li milosrdenství a pravdu se pánem mým, oznámte mi; pakli nic, také mi oznámte, a obrátím se na pravou neb na levou. 50. Tedy odpověděli Lában a Bathuel, řkouce: Od Hospodina vyšla jest věc tato; nemůžeme oděpíti v ničemž. 51. A j, Rebeka před tebou, vezmi jí a jed; a nechť jest manželkou synu pána tvého, jakož mluvil Hospodin. 52. I stalo se, že jakž uslyšel služebník Abrahamův slova jejich, poklonil se Hospodinu, až k zemi. 53. A vřháv služebník ten náušnick, by stříbrné a nádoby zlate a odev, dal Rebekce; drahé také dary dal bratru jejimu a matce její. 54. Tedy jedli a pili, on i muž, kteříž byli s ním, a zůstali tu přes noc. Ráno pak když vstali, řekl: Propusťte mne ku pánu mému.

55. I odpověděl bratr její a matka: Nechť pozůstane děvčeka s námi za některý den, aspoň za deset; potom půjdeš.

56. On pak řekl jí: Nezdržujte mne, poněvadž Hospodin štástinou způsobí cestu mou; propusťtež mne, ať jdu ku pánu svému.

57. I řekl: Zavoláme děvčeka a zeptáme se, co do k tomu.

58. Tedy zavolali Rebeky, a řekl jí: Chceš-li jíti s mužem tímto? I řekla: Půdu.

59. A propusťte Rebeku sestru svou a chovavku její, služebníka také Abrahamova s muži jeho,

60. Požehnali Rebeky a mluvili jí: Sestro naše, ty buď v tisíce tisíců, a smíš tvé dědičně. * obdrž brány nepřítel svých. *k.22,17.

61. Tedy vstala Rebeka a děvčeka její, a vsedše na velbloudy, jely za mužem tím. A tak vzal služebník ten Rebeku, a odjel.

62. Izák pak šel, navracuje se * od studnice živého yidouchu mne; nebo bydlil v zemi polední.

63. A vyšel Izák k přemýšlení na pole, když se chýlilo k večeru; a pozdvihl oči svých, uzřel, an velbloudové idou.

64. Pozdvihla také Rebeka oči svých, a uzřevši Izáka, ssedla s velblouda.

65. (Nebo rekla byla služebník: Kdo jest ten muž, kterýž ide po poli proti nám? Odpověděl služebník: To jest pán můj.) I vzata rouchno, a přistřela se.

66. Tedy vypravoval služebník Izákovi vše, což působil.

67. I uvedl ji Izák do stanu Sáry matky své, a vzal Rebeku, a měl ji za manželku, a miloval ji. I počestil se Izák po smrti matky své.

KAPITOLA 25.

Synové Abrahamovi z Cetury. 8. Smrt jeho. 12. Rodina Izmaelova. 18. a synové Izákovi.

Abraham pak opět pojal ženu jménem Ceturu.

2. Kterážto porodila jemu * Zamarana, a Jekšana, a Madana, a Madiana, Jezbocha a Suecha. *1Par.1,32.

3. Jekšan potom zplodil Sábu a Dedana. Synové pak Dedanovi byli: Assurim, a Latuzim, a Laomim.

4. Ale synové Madianovi: Efer, a Efer, a Enoch, a Abida, a Held; všickni ti synové byli Cetury.

proč jsem já počala? Sla tedy, aby se otázala Hospodina.

23. I řekl jí Hospodin: Dva národové jsou v životě tvém, a dvíj lid z života tvého se rozdělí; lid pak jeden nad druhý bude silnější, a * větší sloužití bude menšímu.

24. A když se naplnili dnové její, aby porodila, a aj, bliženci byti v životě jejím.

25. I vyšel první ryšavý všecken; a jako oděv chlupatý; i nazvali jméno jeho Ezaú.

26. Potom pak vyšel bratr jeho, a rukou * svou držel Ezaú za pa-tu; proč nazváno jest jméno o jeho Jákob. A byl Izák v sedě-sáti letech, když ona je porodila.

27. A když dorostli ti děti, byl Ezaú lovec umělý, chodě po polích; Jákob pak byl muž prostý a v staních bydlil.

28. I byl Izák laskav na Ezaú, proto že z lovu jeho míval pokrm; ale Rebeka laskava byla na Jákoba.

29. Uvaril pak Jákob krmíčku. Tedy Ezaú přišel z pole zdemlený.

30. A řekl Jákobovi: Dej mi, prosím, jisti krmě té červené, nebo jsem umdlel. (Protož nazváno jest jméno jeho * Edom.)

31. Odpověděl Jákob. Prodej mi dnes hned prvorozenství své.

32. I řekl Ezaú: Aj, já k smrti se blížím, k čemuž mi tedy to prvorozenství?

33. Dí Jákob: Přisáhní mi dnes hned. I přisáhl mu, a prodal * prvorozenství své Jákobovi.

34. Tedy Jákob dal Ezauchovi chleba a té krmě z socovice. Kterážto jedl a pil, a stavce, odšel; a tak pohrdl Ezaú prvorozenstvím.

Bydleni Izákovy v Gerar, 7. a co ho tam postalo 28. I v Bersabě.

Býl pak opět hlad na zemi, mnoho hlad první, kterýž byl za dnů * Abrahamových. Tedy odebral se o Izák k Abimelechovi králi Filistinšnému do Gerar.

2. Nebo ukázal se jemu Hospodin, a řekl: Nesstupuj do Egypta; aťe bydlí v zemi, kterouž označím tobě.

3. Budiž tedy pohostinu v zemi

této, a budu s tebou, a požehnám tobě; nebo tobě a semeni tvému dám všecky země tyto, a utvrdím přísahu, kterouž jsem přísáhl Abrahamovi, oci tvému.

4. Rozmnožím také smíš tvé jako tvězdy nebeské, a dám semeni tvému všecky země tyto, a * požehnání budou v semeni tvém všickni národové země.

5. Protože * uposlechl Abraham hlasu mého, a ostříhal nařízení mých, přikazani mých, ustanovení mých a zákonů mých.

6. Bydlil tedy Izák v Gerar.

7. Ptali se pak muži místa toho o manželce jeho. Kterážto odpověděl: Sestra má jest; nebo nesměl říci: Manželka má jest, myslím sobě. Aby mne nezabili muži místa toho pro Rebeku. Nebo byla krásná na pohledění.

8. I přihodilo se, když již čas nějaký tam bydlil, že vyhlédal Abimelech král Filistinšský z okna a uzřel Izáka, an pohrává s Rebekou manželkou svou.

9. Protož povolav Abimelech, Izáka, řekl: Aj, v pravdě manželka tvo je jest. Jakž to, že jsi přisáhl: Aby mne nezabili muži místa toho pro Rebeku. Nebo byla krásná na pohledění.

10. I řekl Abimelech: * Což jsi to učinil nám? O málo, že by byl spal někdo z lidu s manželkou tvou, a ty byl bys uvedl na nás vinu.

11. I přikázal Abimelech všemu lidu, řka: Kdo by se dotkl člověka toho, aneb manželky jeho, smrti umře.

12. Sel pak Izák v zemi té, a shlédal v tom roce * sto měř; nebo požehnal mu Hospodin.

13. I rostl muž ten, a prospíval vždy více v zrostu, až i zrostl velmi.

14. Nebo měl stáda ovci i stáda volů, a čeledi mnoho; pročž záviděli mu Filistinští.

15. A všecky * studnice, kteréž vykopali služebníci otce jeho, zadrželi Abrahama otce jeho, zadrželi Filistinští, zasypavše je prstí.

16. I řekl Abimelech Izákovi: Odejdi od nás; nebo mnohem mocnější jsi než my.

17. Tedy odšel odtud Izák, a rož-

KAPITOLA 26.

Bydleni Izákovy v Gerar, 7. a co ho tam postalo 28. I v Bersabě.

Býl pak opět hlad na zemi, mnoho hlad první, kterýž byl za dnů * Abrahamových. Tedy odebral se o Izák k Abimelechovi králi Filistinšnému do Gerar.

2. Nebo ukázal se jemu Hospodin, a řekl: Nesstupuj do Egypta; aťe bydlí v zemi, kterouž označím tobě.

3. Budiž tedy pohostinu v zemi

28. Bil stany v údolí Gerar, a bydlil tu.

18. A kopal zase Izák studnice vod, kteréž byli vykopali za dnů Abrahamova otce jeho, a kteréž zařídili Filistinští po smrti Abrahamově; a nazval je těmi jmény, kterýmiž je jmenoval otec jeho.

19. I kopal služebnici Izákovi v tom údolí, a nalezli tam studnici vody živé.

20. Vadili se pak pastýři Gerarští s pastýři Izákovými, pravíce: Naše jest voda, pročez nazval jméno studnice té Esek, že se vadili s ním.

21. Vykopali také jinou studnici, a nesnáž byla i o tu; pročez dal jí jméno Sitnah.

22. I hnul se odtud, a kopal jinou studnici, o kterouž se nevadili; protož nazval jméno její Rehoth. Nebo řekl: Nyní uprostranil nám Hospodin, a vzrostli jsme na zemi.

23. Vstoupil pak odtud do země Ber-sabé.

24. A ukázal se mu Hospodin v tu noc, a řekl: Já jsem Bůh Abrahamova otce tvého; neboj se, nebo s tebou já jsem, a požeňmá tobě, a rozmnožím símě tvé pro Abrahamova služebníka svého.

25. I vzdělal tu oltář, a vzýval jméno Hospodinovo, a rozbil tu stan svůj; a služebnici Izákovi vykopali tam studnici.

26. Abimelech pak přijel k němu z Gerar, a Ochozat, přítel jeho, a Fikol, kníže vojska jeho.

27. I řekl jim Izák: Z jaké příčiny přišli jste ke mně? Poněvadž vy nenávidíte mne, a vybyli jste mne od sebe.

28. Kteržito odpověděli: Patrně jsme to sáhledali, že jest Hospodin s tebou, i řekl jsme: Účinme námí přísahu mezi sebou, a mezi smlouvu s tebou.

29. Ze neucíníš nám nic zlého, jako i my nedotkni jsme se tebe, a jakž isme my toliko dobře učinili tobě, a propustili jsme tě v pokojí; ty nyní tedy povoľ tomu, požeňmány Hospodinův.

30. Tedy učinil jim body, i jedli a pil.

31. A vstařve velmi ráno, přisáhli jeden druhému. I propustil je Izák, a oni odešli od něho v pokoj.

32. Toho dne přišli služebnici Izákovi, a oznámili mu o studnicích, kteréž jsme vodli.

33. I nazval jí Seba. * Protož jméno města toho jest Bersabé až do dnešního dne.

34. Ezaú pak jsa v letech čtyřiceti, pojal ženu Judit, dceru Běry Hetejského, a Bazematu, dceru Elona Hetejského.

35. A kormoutily Izáka a Rebeču.

KAPITOLA 27.
Jákob uobvátív požeňmá, v nebespečenství byl před Ezaú.

Když se pak sstaral Izák, a posly byly oči jeho, tak že neviděl, povolal Ezaú syna svého staršího, a řekl jemu: Synu můj, kterýžto odpověď: Aj, teď jsem.

2. I dí: Aj, já jsem se již sstaral, a nevim dne smrti své.

3. Protož nyní vezmi medle nástroje své, toul svůj a lucisté své, a vyjda do pole, ulov mi zvířtinu.

4. A přistroj mi krmí chutnou, i jakž já rád jídam, a přines mi, a budu jísti, atby požeňmá duše má, prvé než umru.

5. (Slyšela pak Rebeča, když mluvil Izák s Ezaú synem svým, i odšel Ezaú na pole, aby ulovil zvířtinu a přinesl.)

6. Tedy řekla Rebeča Jákobovi synu svému takto: Aj, slyšela jsem, když otec tvůj mluvil k Ezaú bratru tvému, a pravil:

7. Přines mi něco z lovu, a přistroj mi krmě chutné, abych jedl, a požeňmám před Hospodinem, prvé než umru.

8. Nyní tedy, synu můj, poslech mi hlasu mého v tom, což já přikazuji tobě.

9. Jdi medle k stádu, a odtud mi vezmi dva kozelce výborné, abych přistrojila z nich krmě chutné otci tvému, i jakž on rád jída.

10. A přineseš otci svému, a on jísti bude, na to, aby požeňmá tobě, prvé než umře.

11. I řekl Jákob Rebeče matce své: Viš, že Ezaú bratr můj jest člověk chlupatý, a já jsem člověk hladký.

12. Jestliže omaká mne otec můj, tedy zůstanu u něho za podvodného; a tak uvedu na sebe zlořečenství, a ne požeňmám.

13. Jemužto odpověděla matka: Budž pánem bratří svých, a at

Nechť jest na mne zlořečenství tvé, synu můj; jen ty poslechni hlasu mého, a jdi, přines mi.

14. Tedy odesl, vzal, a přinesl matce své. I připravila matka jeho krmě chutné, i jakž otec jeho rád jídal.

15. A vzala Rebeča * nejlepši šaty Ezaú syna svého staršího, kteréž měla u sebe v domě, a oblékla Jákoba, syna svého mladšího.

16. A kozkami kozelčími obvinula ruce jeho, a díl hladký hrdla jeho.

17. I dala chléb a krmě chutné, kteréž připravila, v ruce Jákoba syna svého.

18. A on přišel k otci svému, řekl: Otče můj! Kteržito odpověď: Aj, teď jsem. Kdož * jsi ty, synu můj?

19. I dí Jákob otci svému: Já jsem Ezaú, prvorozený tvůj. Učin mi jsem, i jakž jsi mi poručil. Vstaň, prosím, sedni a jez z lovu mého, aby mi požeňmá duše tvá.

20. Tedy řekl Izák synu svému: Což to? Brzys to nalezl, synu můj. A on dí: Nebo Hospodin Bůh tvůj zůsobil to, aby mi se pojednou nahodilo.

21. I řekl Izák Jákobovi: Přistup, at omakám tě, synu můj, ty-li jsi syn můj Ezaú, či nejsi.

22. Tedy přistoupil Jákob k Izákově otci svému; a on omakal ho, i řekl: Hlas jest hlas Jákobův, ale ruce tvoje ruce Ezaú.

23. A nepoznal ho; nebo byli ruce jeho, jako ruce Ezaú bratra jeho, chlupaté. I požeňmá mu můj Ezaú? Odpověď: Já.

24. I řekl: Podař mi, ať jím z lovu svého, aby tobě požeňmá na duše má. Tedy podal mu, a on pil.

25. I řekl: Podař mi, ať jím z lovu svého, aby tobě požeňmá na duše má. Tedy podal mu, a on pil.

26. I řekl jemu Izák otec jeho: Přistup již nyní, a polib mne, synu můj.

27. I přistoupil a polbil ho. A jakž učtil Izák vni roucha jeho, požeňmá mu, řka: Pohled, vině, jemužto jest jako vině pole, jemužto požeňmá Hospodin.

28. Dejž tobě Bůh z rosy nebeské, a z tučnosti zemské, i hojnost obilí a vina.

29. Nechazť slouží tobě lidé, sklánějí se před tebou národové. Budž pánem bratří svých, a at

29. se sklánějí před tebou synové matky tvé. Kdož by zlořečili tobě, rechtf jsou zlořečení, a kdo by dobrořečili tobě, požeňmáni.

30. A když přestal Izák požeňmá, ni dávatí Jákobovi, a sořva že vyšel Jákob od Izáka otce svého, Ezaú bratr jeho přišel z lovu svého.

31. A připraviv i on krmě chutné, přinesl otci svému a řekl mu: Nechazť vstane otec můj, a ji z lovu syna svého, aby mi požeňmá duše tvá.

32. I řekl jemu Izák otec jeho: Kdo jsi ty? Dí on: Já jsem syn tvůj, prvorozený * tvůj Ezaú.

33. Tedy zhroutil se Izák hrůzou velikou náramně, a řekl: Kdo pak o kde jest ten, jesto uloviv zvířtinu, přinesl mi? A já jsem jedl ze všeho, prvé než jsi tu přišel, a požeňmá jsem mu, a buďet požeňmáým.

34. Uslýšev Ezaú slova otce svého, zkríkl * hlasem velikým, a hořkosť naplněn jest náramně. A řekl otci svému: Požeňmá o mně, i mně také, můj otče!

35. Kteržito řekl: Přišel bratr tvůj podvodně a uchvátíl požeňmání tvé.

36. Tedy řekl: Právěť nazváno jméno jeho Jákob; nebo již po dvakráte mne podvedl, * prvorozenství mé odjal, a teď nyní uchvátíl požeňmání mé. Řekl ještě: Zdáli jsi nezachoval i mně požeňmání?

37. Odpověď: Izák a řekl k Ezaú: Aj, ustavil jsem ho pánem nad tebou, a všechny bratří jeho dal jsem mu za služebníky; obilím také a vinem opatřil jsem ho. Což tedy jsi tobě učinití mohu, synu můj?

38. I řekl Ezaú otci svému: Zdá-liž to jedno toliko máš požeňmání otče můj? Požeňmá mně i mně také, můj otče! I povýšil Ezaú hlasu svého a plakal.

39. Tedy odpověď: Izák otec jeho, a řekl k němu: Aj, v tučnosech země bude bydlení tvé a v rose nebeské s bůry.

40. A v meči svým živ budeš, a bratru svému * sloužiti budeš; ale přijde čas, že budeš panovali a svržeš jho jeho s šije své.

41. Protož v nenávisti měl Ezaú

34. A opět počala a porodila syna, a řekla: Již nyní připoj se ke mně muž můj, nebo jsem mu porodila tři syny. Z té příčiny no-
zváno jest jméno jeho Lévi.
35. I počala ještě a porodila syna, a řekla: Již nyní chvátili budu Hospodina. Protož nazvala jméno * jeho Juda: i o přestala roditi.
*Mat.1,2,9,11.M.30,9.

KAPITOLA 30.

Nezná žen jákobových o rozem dítěti.
25. Smlouva jákobova s Lábanem o mzdu.
Viduci pak Ráchel, že by nerodila děti, záviděla sestře své, a řekla jákobovi: Dej mi syny; pak-li nedáš, umru.
2. Pročez rozhněval se velmi jákob na Ráchel, a řekl: Zdáli já jsem za Roha, kterýž nedal plodu života?
3. Řekla ona: Hle, děvka má Bála; vejdi k ní, aby rodila na kolena má, a budu mítí já také syny z ní.
4. I dala mu Bála děvku svou za ženu; a všel k ní jákob.
5. Tedy počavši Bála, porodila jákobovi syna.
6. I rekla Ráchel: Soudil Bůh při mou, a uslyšel také hlas můj, a dal mi syna. Protož nazvala jméno jeho Dan.
7. Opět počavši Bála, děvka Ráchel, porodila syna druhého jákobovi.
8. I rekla Ráchel: Tuhé jsem odpory měla s sestrou svou, a však jsem přemohla. A nazvala jméno jeho Neftalim.
9. Viduci pak Lia, že by * přestala roditi, vzala o Zelfu děvku svou, a dala jí jákobovi za ženu.
*k.29,36,9k.30,24.

10. A porodila Zelfa, děvka Lia, jákobovi * syna.
11. Protož rekla Lia: Již přišel zástup. A nazvala jméno jeho Gád.
12. Porodila také Zelfa děvka Lia syna druhého jákobovi.
13. A rekla Lia: To na mě štěstí; nebo * šťastnou mně nazývali budou ženy. A nazvala jméno jeho Asser.
14. Vyšel pak Ruben v čas žně písečnické, a nalezl pěkná * jablček na poli, a přinesl je Lie matce své. I rekla Ráchel Lie: Dej mi, prosím, těch jablček syna svého.
*Pis.3al,7,13.

15. Jižto ona odpovíděla: Málof se, snad zdá, že jsi vzala muže mého; chceš také užítvati jablček
16. Když pak navracoval se jákob s pole věže, když přišel k němu, a řekl: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
17. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
18. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
19. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
20. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.

21. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
22. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
23. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
24. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
25. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.

26. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
27. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
28. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
29. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.
30. Řekla Ráchel: Kde jsi byl dnes? odpověděl: Byl jsem u pole.

strakaté a přestě mezi kozami; a takové budou mzda má.
33. A osvědčena potom bude spravednost má před tebou, když přijde na mzdu mou: Cožkoli nebude přestěho, neb strakatého mezi kozami, a načernalého mezi ovce-
mi, za krádež bude mi to počteno.
34. I řekl Lában: Kde, ó by tak bylo, jakž jsi mluvil.
35. A odloučil toho dne kozy přepsané na nohách a strakaté, a všecky kozy přestě a strakaté, všecko, na čemž byla místa bílá, všecko také načernalé mezi do-
bytkem, a dal v ruce synů svých.
36. Uložil pak mezi sebou a jákobem místo vzdání tři dni cesty: a jákob pašl ostatek dobytka Lá-
banova.
37. Nabral * pak sobě jákob prutů topolových zelených, a liskových a kaštanových; a poobloupil s nich po místeč kurů až do bělosti, kteráž byla na prutech.
*k.31,9nšai:41,48.

38. A nakladl těch prutů tak ob-
loupných do žlábků a koryt, (v nichž bývala voda, k nimž přicházel dobytek, aby pil), proti dobytku, aby počínaly, když by přicházely pít.
39. I počínaly ovce, hledíce na ty pruty, a rodily jehňata přepsaná na nohách, a přestá i strakatá.
40. Potom ta jehňata odloučil jákob, a dobytek stáda Lábanova ob-
rátil tvář k těm přepsaným na nohách, a ke všemu načernalému; a své stádo postavil obzvlášť, a neobrátil ho k stádu Lábanovu.
41. A bylo, že kdyžkoli silnější připouštiny bývaly, kladl jákob ty pruty před oči ovcem do koryt, aby počínaly, hledíce na pruty.
42. Když pak pozdní dobytek připo-
uštin býval, nekladl jich; a tak býval pozdní Lábanův a ranný jákobův.
43. Vzrostl tedy muž ten náramně velmi, a měl dobytek mnoho, děvek i služebníků, velbloudů i oslu-
KAPITOLA 31.

Otčeň jákobův od Lábanova. 26. Lába-
novi se s ním nesaňdání, 44. potom i umlouvaní.
Když pak uslyšel jákob slova synů Lábanových, ani pravil: Poblal jákob všecko, co měl otec má, a z těch věcí, kteréž byly otce náše-
ho, způsobil sobě tu všecku slávu;

27. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
28. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

29. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
30. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

31. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
32. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

33. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
34. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

35. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
36. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

37. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
38. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

39. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
40. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

41. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
42. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

43. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
44. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

45. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
46. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

47. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
48. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

49. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
50. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

51. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
52. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

2. A viděl tvář Lábanovu, a aj, nebyla k němu tak jako prvě:
3. I řekl mu Hospodin: * Navrať se do země otců svých, a k pří-
buznosti své, a budu o s tebou.
*k.32,9,91.M.3,12.

4. Protož poslav jákob, vyvolal Ráchele a Lie na pole k stádu svému.
5. A řekl jim: Vidím tvář otce vašeho, že není ke mně tak jako prvě, ješto Bůh otce mého byl se mnou.
6. A vy samy víte, že vši svou silou stoužil jsem otci vašemu.
7. Ale otec váš oklamal mne, a na desetkrátě změnil mzdu mou; však nedopustil mi Bůh, aby mi zle učinil.
8. Když takto řekl: Co bude přestěho, to necht jest mzda tvá, tedy všecky ovce rodily přestě plod. Když pak takto řekl: Co přepsaného na nohách, to bude mzda tvá, tedy všecky ovce rodily přepsané na nohách.
9. A tak odjál Bůh stádo otce vašeho a dal mně.
10. Nebo takto bylo: Tehdáž, když se dobytek bežel, já jsem pozdvihl oči svých, a viděl jsem ve snách, a aj, berani scházející se s ovce mi byli přepsáni na nohách, přestě i skropení.
11. Tedy řekl mi anděl Boží ve snách: Jákel A já jsem * odpov-
věděl: Ted jsem.
*k.18,1,22,11nšai.II.M.9,4.

12. I řekl: Pozdvihni nyní oči svých a pohleď, že všickni berani scházející se s ovce mi jsou přepsáni na nohách, přestě i skropení; nebo jsem viděl * všecko, co tobě Lában dělá.
*III.M.37.

13. Já jsem ten silný Bůh, kterýž jsem se ukázal tobě v Bethel, kdež jsi pomazal kamene, kdež jsi mi se slibem zavázal; vstaníš nyní, a vyjdi z země této, a navrať se do země příbuznosti své.
14. Tedy odpověděl mu Ráchel: Jaký jsi dědicví v domě otce našeho?
15. Zdalíž nejsme počteny před nim za cizi? Nebo prodal nás, ano i peníze naše do čista utratil.
16. Všecko zajisté bohatství, kteréž odjál Bůh otci našemu, naše jest a synů našich; protož nyní učin vše, což mluvil tobě Bůh.
17. Vstav tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
18. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-

19. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
20. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

21. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
22. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

23. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
24. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

25. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
26. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

27. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
28. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

29. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
30. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

31. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
32. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

33. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
34. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

35. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
36. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

37. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
38. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

39. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
40. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

41. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
42. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

43. Vstaval tedy jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
44. A poblal všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-
ž bylo otce nášeho, a všecko jmění své, které-

hož byl dosáhl, dobytek svého vychování, kteréhož nabyl v Pádanu. Svraské, aby se navrátil k Izákově otci svému do země Kananejské.

19. Lában pak byl odšel, aby stříhl ovce své. V tom ukradla Rachel modly, kteréž měl otec její.

20. I ušel Jakob tajně od Lábana Syrského, neoznámiv mu, že jde pryč.

21. Takž ušel se všim, což měl, a vstáv, přepravil se přes řeku, a bral se přímo k hoře Galádské.

22. I povědino jest Lábanovi dne třetího, že utekl Jakob.

23. Tedy on vzav bratří své s sebou, honil ho za dnů sedm; a posílil ho na hoře Galádské.

24. (Přišel pak Bůh k Lábanovi Syrskému ve snách noci té, řekl mu: Varuj se, abys nemluvil s Jakobem nic jináč, než přátelsky.)

25. Dohonil tedy Lában Jákoba; a Jakob již byl rozbil stan svůj na té hoře; Lában také položil se s bratřími svými na též hoře Galádské.

26. I řekl Lában k Jákobovi: Cos tu učinil? Nebo jsi usel tajně, a odvedls dcery mé jako zjimané mečem.

27. Proč jsi tajně utekl, a vykral se ode mne, a nepovědls mi, ješto bych tě byl vesle spravil s zpěvy, s dubnem a s harfou?

28. A nedopustils mi, abych políbil synů svých a dcer svých? Nemoudřes jistě udělal, čině tak.

29. Měj bych dosti s to * moci, abych vám zle učinil, ale Bůh otec vašeho mluvil mi noci pominulé, řka: Hleď, abys nemluvil s Jákobem nic jináč, než přátelsky.

30. Ale již to lam, poněvadž jsi předece odšel, rozlouživ se po dobu otc svého, než proč jsi ukradl bony me?

31. Tedy Jakob odpovídaje Lábanovi, řekl: Ušel jsem tajně; nebo jsem se bál a řekl jsem, že bys snad moci odjal dcery své.

32. Nalezneš-li pak * u koho bony své, nechať ten umře; před bratřími našimi ohlídej sobě, jest-li co u mne tvého, a vezmi sobě.

Ale nevěděl Jakob, že Rachel je ukradla.

33. Všed tedy Lában do stanu Jákobova, a do stanu Lie, a do sta-

nu obou děvek, nic nenalezl. A vyšed z stanu Lie, všel do stanu Ráchel.

34. Ráchel pak vzavši modly, vložila je pod sedlo, kteréž na velbloudu býva, a sedla na ně. I přemetal Lában všecken stan, ale nic nenalezl.

35. A ona řekla otci svému: Necht' to není proti mysli, pane můj, že nemonu povstati proti tobě; nebo vedle běhu ženského nyní mi se přihodilo. A všecko přehledav, nenalezl modly.

36. Protož * rozněvav se Jakob, tuze se domlouval na Lábana, I odpověděl Jakob, a řekl Lábanovi: Jaké jest přestoupení mé? Jaký hřích můj, že rozpáliv se, honíš mne?

37. Nu již jsi přemetal všecky věci domu svého? Polož teď před bratřími mymi a bratřími svými, nechť rozeznají mezi námi dvěma.

38. Byl jsem již dvacetilet s tebou; ovce tvé ani kozy tvé nikdy se nezmetaly; a skopců stáda tvého nejedl jsem.

39. Co od zvěři roztrháno, toho jsem neodvodil tobě; sam jsem tu skodu nahrazoval, a ty jsi z ruky mé vyhledával toho, jako i toho, co bylo ukradeno ve dne aneb v noci.

40. Bývalo tak, že ve dne trápilo mne horko, a v noci mráz, tak že odcházel i sen můj od očí jsem.

41. Již dvacetilet let, jakž jsem v domě tvém; sloužil jsem tobě čtrnácte let za dvě dcery tvé, a šest let za dobytek tvůj, a změnils mzdu mou na desetkrát.

42. A kdyby * Bůh otec mého, Bůh Abrahamův, a strach Izákových nebyl se mnou, jistě bys ty byl nyní pustil mne prázdného; ale trápení mé, a práci rukou mých viděl Bůh, protož tě pominulé noc i trestal.

43. Odpovídaje pak Lában, di Jákobovi: Dcery tyto jsou dcery mé a s novově tito jsou synové moji, i dobytek tento můj; dobytek jest, ano cokoli vidíš, mě jest; ale což mám již učiniti dcerám těmto svým aneb synům jich, kteréž zrodily?

44. Protož poď, vejďme v smlouvu já a ty, aby byla na svědectví mezi mnou a tebou.

45. Tedy Jakob vzal kámen, a postavil jej vzhuru na znamení.

46. A řekl bratřím svým: Na-

sbirajte kamení. A nabravše kameni, udělal hromadu, a jedli tu na té hromadě.

47. I nazval ji Lában Jegar Saha-duha, a Jakob nazval ji Gal Ed.

48. Nebo řekl Lában: Tato hromada necht' jest * svědkem od mada mezi mnou a tebou. Pro-madsku mezi mnou jeji Gal Ed.

49. A Mispal; nebo řekl Lában: Nechať Hospodin hledí na mne a na tebe, když se rozejdeme od sebe. Jestliže bys trápil dcery mé, a uvedl bys jiné ženy na dcery mé, žádného člověka není s námi; žádný Bůh jest svědek mezi mnou a tebou.

50. A řekl ještě Lában Jákobovi: Aj, hromada tato, a aj, sloup, kterýž jsem postavil mezi sebou a tebou.

51. Svědkem af jest hromada tato, svědkem také sloup tento, já že nepůjdu dále k tobě za hromadu tuto, a ty ložíš že nepřijdeš dále ke mně za hromadu tuto a sloup tento, k činnosti zlého.

52. Bůh * Abrahamův, a Bůh Náh chorův, Bůh otec jejich, nechť soudí mezi námi. Přisáhl tedy Jakob skrze strach otc svého Izáka, kob skrze strach otc svého Izáka, *v.42.

53. Nabil * také Jakob hovad na té hoře, a pozval bratří svých, aby hodovali; i hodovali a zůstali přes noc na též hoře.

54. I vstal Lában velmi rano, a políbil synů svých a dcer svých, požehnal jich; i odšel a navrátil se k místu svému.

abych se ohlásil pánu svému, a našel milost před očima tvýma.

6. I navrátili se poslové k Jákobovi, řkouce: Přišli jsme k bratru tvému Ezau, kterýž také * jde proti tobě, a čtyři sta mužů s ním.

7. Jakob pak * bál se velmi, a rmoutil se náramně. Tedy rozdělil lid, kterýž s sebou měl, ovce také a voly, a velbloudy na dva houfy.

8. Nebo řekl: Jestliže by přišel Ezau k houlu jednomu, a pobil by jej, bude aspoň zadní houf zachován.

9. I řekl Jakob: * Bože otce mého Abrahamu, a Bože otce mého Izáka, Hospodine, kterýž jsi mi řekl: Navrát se do země své, a k přibuznosti své, a dobře učiním tobě, *k.31.42, 9k.31.13.

10. Menší * jsem všech milosrdenství a vši pravdy, kterouž jsi učinil s služebníkem svým; nebo s' holi svou přešel jsem Jordán tento, nyní pak dva houfy mám.

11. Vytrhni mne, prosím, z ruky bratra mého, z ruky Ezau; neboť se ho bojím, aby přijda, nepohubil * mne i matky s dětmi. *02.10.14.

12. Však jsi ty * řekl: Dobře učiním tobě, a rozmnožím símě tvé jako písek mořský, kterýžto pro množství setčen byti nemůže *k.26.14nás.

13. I zůstal tu noci té; a vzal z toho, což bylo před rukama, * pocu bratru svému Ezau: *Přih.17.8.

14. Totiž dvě stě koz, a kozlů dvadeceti, ovce dvě stě, a beranů dvadeceti,

15. Velbloudů s mladými jich třidceti, krav čtyřiceti, volů deset, oslík dvadeceti, a oslátek deset.

16. A poručil je služebníkům svým, každé * stádo obzvláště, a de mnou, a stádo od stáda af jde opodal. *k.33.8.

17. I poručil přednímu, řka: Když se potká s tebou Ezau bratr můj, a onť se tebe, řka: Či jsi? a kam jdeš? a či jest to stádo před tebou?

18. Řekneš: Jsem služebník tvého pánu mému Ezau; a dar tento jest poslán pánu mému Ezau; a teď i sám jde za námi.

19. Poručil také druhému i třetímu, a všechněm jdoucím za těmi stády, řka: V táž slova mluvíte jak Ezau, když byste naň trefili.

20. A ditte také: Aj, * služebník

KAPITOLA 32.

Jákob vařice Ezau posly i dary poslal, a silně zápasiv s andělem, obdržel jméno Izrael.

Jákob pak odšel cestou svou, a potkali se s ním andělé Boží.

2. I řekl Jakob, když je viděl: Vojsko Boží jest toto. A nazval jméno místa toho Mahanaim.

3. Poslal pak Jákob posly před sebou k bratru svému Ezau, do země Seir, do kraje Idumejského. *k.36.6.8.

4. A přikázal jim, řka: Takto povězte pánu mému Ezau: Totoť vzkazuje služebník tvůj Jakob: U Lábana jsem byl pohostinu, a zůstal až do tohoto času. *1Sam.24.7.9.

5. A * mám voly a osly, ovce, a služebníky i děvky; a poslal jsem,

tvůj Jákob za námi; nebo řekl: Ukrotím tvář jeho darem, kterýž jde přede mnou, a potom utřím tvář jeho; snad přijme tvář mou.^{*v.4.}

21. A tak předšel dar před ním; on pak zůstal tu noc při houfu.

22. A vstal ještě v noci, vzal obě ženy své, a dvě děvky své, a jednání svému svých, a přešel přes brod Jákob.

23. Zvay tedy je, přepravil je přes tu řeku; přepravil také i uš, což měl.

24. A zůstal Jákob sám; a tu zápasil s ním muž až do svítání.

25. A vida, že ho nepřemůže, obrátil jej v přiblí vrchní stehna jeho; i vyvinulo se přiblí stehna Jákobova, když zápasil s ním.

26. A řekl: Pusť mne, neboť zaslavitá, i řekl: Nepustím tě, leč mi požehnáš.^{*ž.4.7.}

27. I řekl jemu: Jaké jest jméno tvé? Odpověděl: Jákob.

28. I di: Nebude více nazýváno jméno tvé *toliko* Jákob, ale *laké* Izrael; nebo jsi statečně zacházel s Bohem i lidmi, a přemohls.^{*k.35.10.}

29. I olázał se Jákob, řka: * O znam, prosím, jméno své, kterýž to odpověděl: Proč se ptáš na jméno mé? I dal mu tu požehnáni.^{*šou.13.17.18.}

30. Tedy nazval Jákob jméno svého otce * Fanuel; nebo jsem *prů* viděl Boha o tváři v tvář, a zachována jest duše má.^{*šou.4.8. ož.80.4.}

31. I vzešlo mu slunce, když po-
minul místa toho Fanuel, a kulhal na nohu svou.

32. Protož nejede synové Izraelské, kteráž jest v vrchním přiblí stehna, proto že obrátil přiblí stehna Jákobova na žile krátké.

KAPITOLA 33.

Vitání Jákobova s Ezau, a příchod jeho do Sichemu.

1. Pozdvih pak očí svých Jákob, u-
zřel, an Ezau * ide, a čtyři sta mužů s ním; i o rozdělil syny Lie zvlášť a Ráchele zvlášť, a obou děvek zvlášť.^{*k.33.6. ož.32.7.8.}

2. Postavil, pravím, děvky s syny jejich napřed, potom Liu s syny jejími za nimi, Ráchele pak a Jozefa nejzáje.

3. A sám šel před nimi, a poklonil se až k zemi po sedmkrát, až právě přišel k bratru svému.^{*1. Sam. 20. 41.}

19. I koupil díl pole toho, na němž byl rozbil stan svůj; od synů Emora, otce Sichemova, a zavloume; aby obřezán byl každý z vás pohlaví mužského.

16. Tedy budeme dávatí dcery své vám, a dcery vaše bráti sobě; a budeme bydliti s vámi, a budeme lid jeden.

17. Pakli neuposlechnete nás, abyste se obřezali, vezmeme zase dcery svou a odejdeme.

18. Tedy líbila se řeč jejich Emorovi i Sichemovi, synu Emorovu.

19. A nemeškal mládenc učiniti toho; nebo se mu * zalíbila dcera Jákobova. A on byl nejvzácnější ze všech v domě otce svého.^{*k.29.20.}

20. I přišel Emor a Sichem, syn jeho, k * bráně města svého; a mluvili mužům města svého, řkouce:

21. Muži tito pokojně se mají k nám, nechť tedy bydlí v zemi této, a obchod vedou v ni, (nebo země jest dosti široká a prostraná před nimi); dcery jejich budeme sobě brati za manželky, a dcery své budeme dávatí jim.

22. Než na tento způsob přivoli nám ti muži k tomu, aby bydlili s námi, a abychom byli jeden lid: Jestliže obřezán bude každý pohlaví mužského mezi námi, tak jako oni jsou obřezáni.

23. Dobytek jejich a statek jejich, i všechna hovada jejich, zdalž nehudou naše? Toliko v tom jim povolme, a budou bydliti s námi.

24. I uposlechl Emora a Sichema, syna jeho, všickni vycházející bratru jeho; a obřezali se všickni pohlaví mužského, což jich kolí vycházelo z brány města jeho.

25. A tof dne třetího, když oni nejvíce bolesti měli, dva synové Jákobovi, * Simeon a Lévi, bratři Diny, vzav každý z nich meč svůj, vpadli do města směle, a pomordovali všechny pohlaví mužského.^{*k.48.5.6.7.}

26. Emora také a Sichema, syna jeho, zamordovali mečem, a vzavše Dinu z domu Sichemova, odešli.

27. Polom synové Jákobovi přisedše na zbité vzebrali město, proto že poškrvniili sestry jejich.

13. Odpovídajice pak synové Jákobovi Sichemovi a Emorovi, otci jeho, listivé mluvili, proto že poškrvniili Diny sestry jich.

14. A řekl jim: Nemůžeme učiniti toho, abychom dali sestru svou za

KAPITOLA 34.

O poškrvniění Diny i zkašení za tou příčinou města.

Vyšla pak * Dina, dcera Lie, kterouž porodila Jákobovi, aby se divala na dcery té země.^{*k.50.21.}

2. Kterozto uřev Sichem, syn Emora Hevejského, knížete v krajině té, vzal ji, i ležel s ni, a položil ji.

3. I připojila se duše jeho k Dine, dcery Jákobově; a zamilovav děvečku, mluvil k srdci jejímu.

4. Mluvil potom Sichem k Emorovi, otci svému, těmito slovy: Vezmi mi děvceku tuto za manželku.

5. Uslýšev pak Jákob, že poškrvniil Diny dcery jeho, (a synové jeho byli s stádem na poli,) * mlčet, až oni přišli.

6. Tedy vyšel Emor, otec Sichemov, k Jákobovi, aby mluvil s ním o to.

7. A v tom synové Jákobovi přišli s pole; a uslyševše o tom, bo-
lesti naplněni jsou muži ti, a rozhněvali se velmi, proto že hanebnou věc učinil v Izraeli, ležav se dcerou Jákobovou, čehož činiti ne-
máleželo.

8. I mluvil Emor s nimi na tento způsob Sichem, syn můj, hoří mlousti k vaší dcery; prosím, dejte mu ji za manželku.

9. A sprázněte se s námi: Dcery své dávejte nám, a naše dcery přijmejte sobě.^{*v.7.3.}

10. A bydlíte s námi, nebo všecka země bude * před vámi; osadíte se a obchod vedte v ni, a vlad-
něte ji.^{*k.47.8.}

11. Mluvil i Sichem otci jejímu, a lost před očima vašimi, dám, což mi kóhldfte.^{*k.18.30.27. 1. Sam. 16. 4.}

12. Jmenujte mi * věno i dary jak chcete velké, dám, jak mi Koli řeknete; jen mi tu děvceku dejte za manželku.^{*k.24.53. 1. M. 27. 16. 17.}

13. Odpovídajice pak synové Jákobovi Sichemovi a Emorovi, otci jeho, listivé mluvili, proto že poškrvniili Diny sestry jich.

14. A řekl jim: Nemůžeme učiniti toho, abychom dali sestru svou za

15. I běžel Ezau proti němu, a objal ho; a pad na šíji jeho, libal ho, i plakali.

3. Pozdvih pak očí svých, a spatřiv ženy s dětmi, řekl: Kdo jsou onino s tebou? Odpověděl: Jsou * dívky, kteréž Bůh dal z milosti služebníkovi tvému.^{*k.46.9. 2. 17. 3.}

6. Mezi tím přiblížily se děvky s syny svými, i poklonili se.

7. Přiblížila se také Lia s syny svými, a poklonili se; a potom přiblížil se Jozef a Ráchele, a také se poklonili.

8. I řekl Ezau: K čemu jest všecken ten houf, kterýž jsem potkal? Odpověděl: Abych nalezl milost před očima pána mého.

9. Tedy řekl Ezau: Mám hojně, bratře můj; nechť sobě, což tvého jest.

10. I řekl Jákob: Nezbranuj se, prosím; jestliže jsem nyní nalezl dar můj z ruky mé, poněvadž jsem viděl tvář tvou, jako bych viděl tvář Boží, a laskavě jsi mne přijal.^{*k.47.29.}

11. Přijmi, prosím, a dar můj obětovaný tobě, poněvadž štědrě obdaril mne Bůh, a mám všeho dosti. Takž ho přinutil, a on vzal.^{*1. Sam. 26. 27.}

12. I di: Poď, a jděme, iď půjdu s tebou.

13. I řekl k němu Jákob: Vi pán můj, že děti jsou outli, a mám se bou ovce i krávy březí; kteréžto budou-li hnány přes moc jeden den, pomře mi všecken dobytek.

14. Nechť medle jde pán můj před služebníkem svým, já pak poznenáhlu se poberu, tak jakž bude moci jiti stádo, kteréž před sebou mám, a jakž postačiti budou moci děti, až tak dojdou ku panu svému do Seir.

15. I řekl Ezau: Nechť ale pozůstavím něco lidu, kterýž mám s sebou. I odpověděl: K čemu to? Nechť *toliko* naleznu milost * před očima pána svého.

16. Tedy Ezau toho dne navratil se cestou svou do Seir.

17. Jákob pak bral se do * Sochet, a ustavěl sobě dům; a dobyku svému zdělal stáje; protož nazval jméno místa toho Sochet.^{*Joz. 13. 27.}

18. A tak Jákob navrhuje se z Pádan Syrské, přišel ve zdraví k * městu Sichem, klerč jest v zemi Kanancjské, a položil se před městem.^{*Sk. 7. 16.}

19. I koupil díl pole toho, na němž byl rozbil stan svůj; od synů Emora, otce Sichemova, a zavloume; aby obřezán byl každý z vás pohlaví mužského.

16. Tedy budeme dávatí dcery své vám, a dcery vaše bráti sobě; a budeme bydliti s vámi, a budeme lid jeden.

17. Pakli neuposlechnete nás, abyste se obřezali, vezmeme zase dcery svou a odejdeme.

18. Tedy líbila se řeč jejich Emorovi i Sichemovi, synu Emorovu.

19. A nemeškal mládenc učiniti toho; nebo se mu * zalíbila dcera Jákobova. A on byl nejvzácnější ze všech v domě otce svého.^{*k.29.20.}

20. I přišel Emor a Sichem, syn jeho, k * bráně města svého; a mluvili mužům města svého, řkouce:

21. Muži tito pokojně se mají k nám, nechť tedy bydlí v zemi této, a obchod vedou v ni, (nebo země jest dosti široká a prostraná před nimi); dcery jejich budeme sobě brati za manželky, a dcery své budeme dávatí jim.

22. Než na tento způsob přivoli nám ti muži k tomu, aby bydlili s námi, a abychom byli jeden lid: Jestliže obřezán bude každý pohlaví mužského mezi námi, tak jako oni jsou obřezáni.

23. Dobytek jejich a statek jejich, i všechna hovada jejich, zdalž nehudou naše? Toliko v tom jim povolme, a budou bydliti s námi.

24. I uposlechl Emora a Sichema, syna jeho, všickni vycházející bratru jeho; a obřezali se všickni pohlaví mužského, což jich kolí vycházelo z brány města jeho.

25. A tof dne třetího, když oni nejvíce bolesti měli, dva synové Jákobovi, * Simeon a Lévi, bratři Diny, vzav každý z nich meč svůj, vpadli do města směle, a pomordovali všechny pohlaví mužského.^{*k.48.5.6.7.}

26. Emora také a Sichema, syna jeho, zamordovali mečem, a vzavše Dinu z domu Sichemova, odešli.

27. Polom synové Jákobovi přisedše na zbité vzebrali město, proto že poškrvniili sestry jejich.

13. Odpovídajice pak synové Jákobovi Sichemovi a Emorovi, otci jeho, listivé mluvili, proto že poškrvniili Diny sestry jich.

14. A řekl jim: Nemůžeme učiniti toho, abychom dali sestru svou za

15. I běžel Ezau proti němu, a objal ho; a pad na šíji jeho, libal ho, i plakali.

3. Pozdvih pak očí svých, a spatřiv ženy s dětmi, řekl: Kdo jsou onino s tebou? Odpověděl: Jsou * dívky, kteréž Bůh dal z milosti služebníkovi tvému.^{*k.46.9. 2. 17. 3.}

6. Mezi tím přiblížily se děvky s syny svými, i poklonili se.

7. Přiblížila se také Lia s syny svými, a poklonili se; a potom přiblížil se Jozef a Ráchele, a také se poklonili.

8. I řekl Ezau: K čemu jest všecken ten houf, kterýž jsem potkal? Odpověděl: Abych nalezl milost před očima pána mého.

9. Tedy řekl Ezau: Mám hojně, bratře můj; nechť sobě, což tvého jest.

10. I řekl Jákob: Nezbranuj se, prosím; jestliže jsem nyní nalezl dar můj z ruky mé, poněvadž jsem viděl tvář tvou, jako bych viděl tvář Boží, a laskavě jsi mne přijal.^{*k.47.29.}

11. Přijmi, prosím, a dar můj obětovaný tobě, poněvadž štědrě obdaril mne Bůh, a mám všeho dosti. Takž ho přinutil, a on vzal.^{*1. Sam. 26. 27.}

12. I di: Poď, a jděme, iď půjdu s tebou.

13. I řekl k němu Jákob: Vi pán můj, že děti jsou outli, a mám se bou ovce i krávy březí; kteréžto budou-li hnány přes moc jeden den, pomře mi všecken dobytek.

14. Nechť medle jde pán můj před služebníkem svým, já pak poznenáhlu se poberu, tak jakž bude moci jiti stádo, kteréž před sebou mám, a jakž postačiti budou moci děti, až tak dojdou ku panu svému do Seir.

15. I řekl Ezau: Nechť ale pozůstavím něco lidu, kterýž mám s sebou. I odpověděl: K čemu to? Nechť *toliko* naleznu milost * před očima pána svého.

16. Tedy Ezau toho dne navratil se cestou svou do Seir.

17. Jákob pak bral se do * Sochet, a ustavěl sobě dům; a dobyku svému zdělal stáje; protož nazval jméno místa toho Sochet.^{*Joz. 13. 27.}

18. A tak Jákob navrhuje se z Pádan Syrské, přišel ve zdraví k * městu Sichem, klerč jest v zemi Kanancjské, a položil se před městem.^{*Sk. 7. 16.}

19. I koupil díl pole toho, na němž byl rozbil stan svůj; od synů Emora, otce Sichemova, a zavloume; aby obřezán byl každý z vás pohlaví mužského.

16. Tedy budeme dávatí dcery své vám, a dcery vaše bráti sobě; a budeme bydliti s vámi, a budeme lid jeden.

17. Pakli neuposlechnete nás, abyste se obřezali, vezmeme zase dcery svou a odejdeme.

18. Tedy líbila se řeč jejich Emorovi i Sichemovi, synu Emorovu.

19. A nemeškal mládenc učiniti toho; nebo se mu * zalíbila dcera Jákobova. A on byl nejvzácnější ze všech v domě otce svého.^{*k.29.20.}

20. I přišel Emor a Sichem, syn jeho, k * bráně města svého; a mluvili mužům města svého, řkouce:

21. Muži tito pokojně se mají k nám, nechť tedy bydlí v zemi této, a obchod vedou v ni, (nebo země jest dosti široká a prostraná před nimi); dcery jejich budeme sobě brati za manželky, a dcery své budeme dávatí jim.

22. Než na tento způsob přivoli nám ti muži k tomu, aby bydlili s námi, a abychom byli jeden lid: Jestliže obřezán bude každý pohlaví mužského mezi námi, tak jako oni jsou obřezáni.

23. Dobytek jejich a statek jejich, i všechna hovada jejich, zdalž nehudou naše? Toliko v tom jim povolme, a budou bydliti s námi.

24. I uposlechl Emora a Sichema, syna jeho, všickni vycházející bratru jeho; a obřezali se všickni pohlaví mužského, což jich kolí vycházelo z brány města jeho.

25. A tof dne třetího, když oni nejvíce bolesti měli, dva synové Jákobovi, * Simeon a Lévi, bratři Diny, vzav každý z nich meč svůj, vpadli do města směle, a pomordovali všechny pohlaví mužského.^{*k.48.5.6.7.}

26. Emora také a Sichema, syna jeho, zamordovali mečem, a vzavše Dinu z domu Sichemova, odešli.

27. Polom synové Jákobovi přisedše na zbité vzebrali město, proto že poškrvniili sestry jejich.

13. Odpovídajice pak synové Jákobovi Sichemovi a Emorovi, otci jeho, listivé mluvili, proto že poškrvniili Diny sestry jich.

14. A řekl jim: Nemůžeme učiniti toho, abychom dali sestru svou za

15. I běžel Ezau proti němu, a objal ho; a pad na šíji jeho, libal ho, i plakali.

3. Pozdvih pak očí svých, a spatřiv ženy s dětmi, řekl: Kdo jsou onino s tebou? Odpověděl: Jsou * dívky, kteréž Bůh dal z milosti služebníkovi tvému.^{*k.46.9. 2. 17. 3.}

6. Mezi tím přiblížily se děvky s syny svými, i poklonili se.

7. Přiblížila se také Lia s syny svými, a poklonili se; a potom přiblížil se Jozef a Ráchele, a také se poklonili.

8. I řekl Ezau: K čemu jest všecken ten houf, kterýž jsem potkal? Odpověděl: Abych nalezl milost před očima pána mého.

9. Tedy řekl Ezau: Mám hojně, bratře můj; nechť sobě, což tvého jest.

10. I řekl Jákob: Nezbranuj se, prosím; jestliže jsem nyní nalezl dar můj z ruky mé, poněvadž jsem viděl tvář tvou, jako bych viděl tvář Boží, a laskavě jsi mne přijal.^{*k.47.29.}

11. Přijmi, prosím, a dar můj obětovaný tobě, poněvadž štědrě obdaril mne Bůh, a mám všeho dosti. Takž ho přinutil, a on vzal.^{*1. Sam. 26. 27.}

12. I di: Poď, a jděme, iď půjdu s tebou.

13. I řekl k němu Jákob: Vi pán můj, že děti jsou outli, a mám se bou ovce i krávy březí; kteréžto budou-li hnány přes moc jeden den, pomře mi všecken dobytek.

14. Nechť medle jde pán můj před služebníkem svým, já pak poznenáhlu se poberu, tak jakž bude moci jiti stádo, kteréž před sebou mám, a jakž postačiti budou moci děti, až tak dojdou ku panu svému do Seir.

15. I řekl Ezau: Nechť ale pozůstavím něco lidu, kterýž mám s sebou. I odpověděl: K čemu to? Nechť *toliko* naleznu milost * před očima pána svého.

16. Tedy Ezau toho dne navratil se cestou svou do Seir.

17. Jákob pak bral se do * Sochet, a ustavěl sobě dům; a dobyku svému zdělal stáje; protož nazval jméno místa toho Sochet.^{*Joz. 13. 27.}

18. A tak Jákob navrhuje se z Pádan Syrské, přišel ve zdraví k * městu Sichem, klerč jest v zemi Kanancjské, a položil se před městem.^{*Sk. 7. 16.}

isa a plný dnů; i o pochovali ho Ezaú a Jákob, synové jeho. *k.25.30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

KAPITOLA 36.

Vypsaní rodu Ezaú.

Tito pak jsou rodové Ezaú, kteříž měl přijmí * Edom. *k.25.30. 2. Ezaú pojal sobě * ženy ze dcer Kananejských, Adu, dceru Elona Hetejského, a Olibamu, dceru Anovu, dceru Sebeona Hevejského, *k.26.34.

3. A * Bazezmati, dceru Izmaelovu, *k.26.34. 4. I porodila Ada Ezauchovi Eli-fazu, a Bazezmat porodila Rahuele. 5. Olibama pak porodila Jehusa, a Jheloma a Koré. Ti jsou synové Ezaú, kteříž se mu zrodili v zemi Kananejské.

6. I pobral Ezaú ženy své, i syny své, a dcery své, a všecka celod svou, i dobytek svůj, a všecka hováda svá, i všecko jmění své, kteréž nabyl v zemi Kananejské, a odebral se do země Sír, před příchodem Jákoβα bratra svého. 7. Nebo zboží jejich bylo tak veliké, že nemohli bydliiti spolu; aniž ta země, v níž oni pobostimu byli, mohla jich snést, pro dobytky jejich.

8. Protož bydlil Ezaú na hoře Seir; Ezaú pak ten jest Edom. 9. A tak tyto jsou rodové Ezaú, otce Idumejských, na hoře Seir. 10. Tato byla jména synů * Ezaú: Rafael, syn Adu, ženy Ezaú; Rahuel, syn Azy, ženy Ezaú; *I Par.1,95.

11. Synové pak Eli-fazovi byli: Teman, Omar, Sefo, a Gatam a Kenaz. 12. Tamná pak byla žena Eli-fazova, syna Ezaú; Ta porodila Eli-fazovi Amalecha. *I Par.17,9 nās. 13. Synové pak Rahuelovi tito: Nahat, Zára, Samma a Méza. To byli synové Bazematy ženy Ezaú.

14. A tito byli synové Olibamy, dcerky Anovy, dcery Sebeonovy, ženy Ezaú, kteříž porodila Ezauchovi Jehusa, Jheloma a Koré. 15. Tito všickni byli knížata synů Ezaú. Synové Eli-faza prvorozené ho Ezaú: Kníže Teman, kníže Omar, kníže Sefo, kníže Kenaz. 16. Kníže Koré, kníže Gatam, kníže Amalech. Tať jsou knížata pošíd z Eli-faza v zemi Idumejské; ti jsou synové Adu. *k.26.34.

17. Tito pak jsou synové Rahuele, syna Ezaú: Kníže Nahat, kníže Zára, kníže Samma, kníže Méza. To jsou knížata Idumejské; to jsou synové Bazematy, ženy Ezaú. *k.26.34.

11. Řekl ještě Bůh jemu: * Já jsem Bůh silný všemohoucí; rostlív o a množ se; národ, nýbrž množstvív národu bude z tebe, i králové z bedr tvých vyjdou. *k.17,1, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24.

12. A zemi tu, kterouž jsem dal Abrahamovi a Izákovi, tobě ji dám; semeni také tvému po tobě dám tu zemi. 13. I vstoupil od něho Bůh z místa, na kterémž mluvil s ním. 14. Jákob pak vyzdvihl znamení pamětné na místě tom, na kterémž mluvil s ním, sloup kamenný; a pokropil ho skropením, a svrchu polil jej olejem.

15. A nazval Jákob jméno * místa toho, na kterémž mluvil s ním Bůh, Bethel. 16. I brali se z Bethel, a bylo již nedaleko * do Efrat. I porodila Ráchel, a těžkostí trpěla roděti. *k.48,7.

17. A když s těžkostí rodila, řekla jí baba: * Neboj se, nebo také toto syna míti budeš. *I Sam.4,20. 18. I stalo se, když k smrti pracovala, (nebo umřela,) nazvala jméno jeho Ben Oni; ale otec jeho nazval ho Benjaminem. 19. I * umřela Ráchel, a pochována jest na cestě k Efratě, jenž o jest Betlém. *k.48,7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

20. A postavlil Jákob znamení pamětné nad hrobem jejím; toť jest znamení hrobu Ráchel až do dnešního dne. 21. I odebrál se odtud Izrael, a rozbil stan svůj za vzeší Eder. 22. Stalo se pak také, když bydlil Izrael v té krajině, že * Ruben šel a spal s Bálou, ženinou otce svého; o čemž uslyšel Izrael. Bylo pak synů Jákobových dvanácte. *k.49,4.

23. Synové pak Lie: Prvorozený Jákobův Ruben, potom Simeon, a Lévi, a Juda, a Izachar, a Zabulon. 24. Synové * Ráchel: Josef a Benjamin. 25. A synové * Bály: děvky Ráchel: Dan a Neftalim. *k.30,22. 26. A synové * Zelfy, děvky Lie: Gad a Asser. Tif jsou synové Jákobovi, kteříž mu zrozeni jsou v Pádan Syrské. *k.30,9 nās.

27. Tedy přišel Jákob k Izákovi otci svému do Mamre, kdežto Arbe, jenž jest Hebron, kdežto bydlil pohostinu Abraham a Izák. 28. A bylo dnů Izákových sto osmdesáté let. 29. I * dokonán Izák, a umřel, a připojen jest k lidu svému, star zval jméno jeho Izrael. *k.32,28.

ny jejich zajali, a vybrali, co kde v domích bylo.

30. Řekl pak Jákob Simeonovi a Lévi: Zkromoutili jste mne, a * zotřivili jste mne u obyvatele krajin, u Kananejských a Ferezejských, a já jsem s malým počtem lidí. Seberou-li se na mne, zbijí mne, a lak vyhlazen budu já i dům můj. *I II.M.5,21.

31. A oni odpověděli: A což měli jako nevěstky zle užívati sestry naší? *k.30,22.

KAPITOLA 35.

Odehod Jákobův do Bethel. 9. Bůh se mu ukázal. 19. Smrt Ráchel 29. a Izákova. Potom mluvil Bůh k Jákobovi: Vstana, vstup do Bethel, a bydl tam; a udělej tam oltář Bohu silnému, kterýž se ukázal tobě, když utkal před Ezaú bratrem svým.

2. Tedy řekl Jákob celádce své, a všechněm, kteříž s ním byli: Odvrzte boby cizí, kteréž máte mezi sebou, a očistě se, a změňte roucha svá. 3. A vstanouce, vstupme do Bethel, a udělám tam oltář silnému Bohu, kterýž vyslyšel * mne v den souzení mého, a o byl se mnou na cestě, kterouž jsem šel. *I Král.18,24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

4. Tedy dali Jákobovi všecky bohy cizí, kteréž měl, i * naušnice, kteréž byly na uších jejich: i zadržoval je Jákob pod o tím dubem, kterýž byl u Sichem. *k.24,22, 23, 24, 25, 26.

5. I brali se odtud. (A byl * strach Boží na městech, kteréž byla v okolí nich, a nehonili synů Jákobových.) *I II.M.29,27, II.Par.14,14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

6. Tedy přišel Jákob do * Lúž, kterýž jest v zemi Kananejské, (to jest slove Bethel,) on i všecken lid, kterýž byl s ním. *k.26,19.

7. I vzdělal tu oltář, a nazval to místo Bůh * silný Bethel; nebo tu se mu byl zjevil Bůh, když utikal před bratrem svým. *k.18,24 nās. 8. Tehdy umřela Debora, chovačka Rebecky, a pochována jest pod Bethel, pod dubem; i nazval jméno jeho Allon Bachuth. 9. Ukázal se pak opět Bůh Jákobovi, když se navracoval z Pádan Syrské, a požehnal mu. 10. I řekl jemu Bůh: Jméno * tvé jest Jákob. Nebudc více nazýváno jméno tvé totiž Jákob, ale Izrael také bude jméno tvé. Protož nazval jméno jeho Izrael. *k.32,28.

38. Umřel i Saul, a královal místo něho Bálanan, syn Achoborův.
39. A když i Bálanan umřel, syn Achoborův, královal na místě jeho Adar; a jméno města jeho Panu; jméno pak ženy jeho Mehetabel, dcera Mátreďy, dcery Mezábovy.
40. Ta jsou jména knížat pošlých z Ezau, po čeleděch jejich, po místech jejich, vedlé jmen jejich: Kníže * Tamna, kníže Ajva, kníže Jctet, *^{1P.1.151.}
41. Kníže Olibama, kníže Ela, kníže Finon,
42. Kníže Kenaz, kníže Teman, kníže Mabsar,
43. Kníže Mágdiel, kníže Híram.
Ta jsou knížata Idumejská, tak jakž kteří bydlili v zemi dědičtí svého. Toť jest ten Ezau, otec Idumejských.

KAPITOLA 37.

O Josefovi, 6. nrech jeho, 12. a prodání ho do cizí krajiny.

Jákož pak bydlil v zemi * putování otce svého, v zemi Kananějské.
2. Tito jsou * příběhové Jákobovi: Jozef, když byl v sedmnácti letech, pásl s bratřími svými dobytěk, (a byl mládencek), s syny Bály a Zelfy, žen otce svého. A oznamoval Jozef zlou pověst o nich otci svému.
3. Izrael pak miloval Jozefa nad všechny syny své; nebo v starosti své zplodil jej. A udělal mu sukni proměnných barev.

4. A když spatřili bratři jeho, že ho miluje otec jejich nad všechny bratři jeho, nenáviděli * ho, aniž mohli pokojně k němu promluvíti.
5. Měl pak Jozef sen, a vypravoval jej bratřím svým; pročť větší nenávisť ho měli.
6. Nebo pravil jim: Slyšte, prosím, sen, kterýž jsem měl.
7. Hle, vázali jsme snopy na poli, a aj, noustal snop můj, a stál. Vůkol také stáli snopové vaši, a stáli.
8. Jemužto odpověděli bratři jeho: Zdáliž královati budeš nad námi, aneb pánem našim budeš? Z té příčiny ještě více nenáviděli ho pro sny jeho, a pro slova jeho.
9. Potom ještě měl jiný sen, a vypravoval jej bratřím svým, řka: Hle, opět jsem měl sen, a aj, sklance a měsíc, a jedenácté hvězd klanělo mi se.

10. I vypravoval otci svému a

bratřím svým. A domlouval mu otec jeho, a řekl jemu: Jakýž jest ten sen, kterýž jsi měl? Zdáliž * přijdeme, já a matka tvá i bratři tvoji, abychom se klaněli před tebou až k zemi?
11. Tedy záviděli mu bratři jeho; ale otec jeho měl pozor na tu věc.
12. Odešli pak bratři jeho, aby páslí dobytek otce svého v Sichem.
13. A řekl Izrael Jozefovi: Zdáliž nepasou bratři tvoji v Sichem? Poď, a pošli té k nim. Kterýžto odpověděl: Aj, * teď jsem. *^{22.1.1Sam.3.10.}

14. I řekl jemu: Jdi nyní, zvěz, jak se mají bratři tvoji, a co se děje s dobytkem; a zase mi povíš o tom. A tak poslal ho z údolí Hebron, a on přišel do Sichem.
15. Našel ho pak muž *né/jaký*, an bloudil po poli. I zeptal se ho muž ten, řka: Čeho hledáš?
16. Odpověděl: Bratři svých hledám; pověz mi, prosím, kde oni pasou?
17. I řekl muž ten: Odešli odsud; nebo slyšel jsem je, ani praví: Poďme do Dothain. Tedy šel Jozef z bratřimi svými, a našel je v Dothain.

18. Kterížto, jakž ho uztřeli zdaleka, prvé než k nim došli, * ukřádalí o něm, aby jej zahubili. *^{41.6.8.9.}

19. Nebo řekli jeden druhému: Ej, mistr snů teď jde.

20. Nyni tedy poďte, a zabijeme jej, a uvrzeme ho do některé čisterny, a dime: Zvěř litá sežrala jej. I uztřme, nač jemu vyjdou snové jeho.
21. A uslyšev to Ruben, aby ho vytrhl z ruky jejich, (nebo řekl: Neodjmejme mu hrdla),
22. Řekl jim Ruben: * Nevylévejte krve, vrzte jej do této čisterny, kteráž jest na poušti, a nevztáhnul- te ruky na něj. Ale on chtěl vsvooboditi ho z ruky jejich, a pomoci mu, aby se navrátil k otci svému. *^{42.22.}

23. A když přišel Jozef k bratřím svým, strhli s něho sukni jeho, sukni proměnných barev, kterouž měl na sobě.
24. * Pochovíšve, uvrhli jej do čisterny. Cisterna pak ta byla prázd- ná, v níž nebylo vody. *^{22.22.23.24.}

25. I usadili se, aby * jedli chléb. A pozdvihše oči svých, uztřeli, a aj, množství izmaelských o pří- cházejících z Galád, kteřížto na velbloudech svých nesli vonné věci a kadidlo a mirru do Egypta. *^{25.17.18.}

26. I řekl Jůda bratřím svým: Jakýž zisk *nití budeme*, zabijeme-li bratra svého, a zatajíme-li krve jeho?
27. Poďte, prodáme-li krve izmaelitským, a nevztahujme na ně rukou svých, nebo bratr náš, tělo našeho, se jest i upeslechli ho bratři jeho.
28. Když pak mimo ně byli muži ti, kupci Madianští, vytáhli a vyvedli Jozeta z té čisterny, a prodali jej izmaelitským za dvacetí stříbrných. Ti zavedli Jozeta do Egypta.
29. A navrátil se Ruben k čisterně, a aj, již nebylo Jozefa v ní. I roztrhl roucha svá. *^{44.19.10.2.7.6.}

30. A navrátil se k bratřím svým, řekl: Pacholetie není, a já kam se mám podíti?
31. Tedy vzali sukni Jozefovu a zabívalše koza, smočili sukni tu ve krvi.
32. A poslali sukni tu proměnných barev, a dali ji doněsti k otci svému, aby řekl: Tuto jsem našel; pohleď nyní, jest-li sukne syna tvého, či není? Řekl: Sukně syna mého jest; zvěř litá sežrala jej, konečně roztrhan jest Jozef. *^{42.13.}

33. A on poznav ji, řekl: Sukně syna mého jest; zvěř litá sežrala jej, konečně roztrhan jest Jozef. *^{42.13.}

34. I roztrhl Jákob roucha svá, a vložil žití na bedra svá, zámutek nesl po synu svém za mnoho dní.
35. Sešil se pak všickni synové jeho, a všechny dcery jeho, aby ho těšili. Ale on * nedal se potěšiti, a řekl: Nýbrž já tak zámutku sstoupím za synem svým do hrobu. A plakal ho otec jeho. *^{31.15.34.2.18.}

36. Mezi tím ti Madianští * prodali Jozeta do Egypta Putifarovi, dvořaninu Faraonovu, hejtmanu žoldněřů. *^{39.1.2.105.17.}

KAPITOLA 38.

O Judovi 6. a o Tammar.

Stalo se pak v ten čas, že stoupuje Jůda od bratřích svých, uchýlil se k muži Odolamitskému, jehož jméno bylo Hira.
2. I uztěl tam Jůda dceru muže Kananějského, kterýž stouł * Sua; a pojav ji, všel k ní. *^{1P.23.}

3. Kterážto počala a porodila syna; i nazval jméno jeho * Her. *^{46.12.}

4. A počavši opět, porodila syna; a nazvala jméno jeho Onan.
5. Porodila pak ještě syna, jehož jméno nazvala Sela. A byl Jůda v Chebiz, když ona jej porodila.
6. I dal Jůda Herovi prvorozencému svému manželku, jménem Tammar.

7. A byl Her, prvorozený * Judhv, již před očima Hospodina; i zabil jej Hospodin. *^{1V.26.10.2.37.9.10.}

8. Tedy řekl Jůda Onanovi: Veidi k ženě bratra svého, a podlé příbuznosti pojmi ji, abys * vzbudil símě bratra svému. *^{1V.25.5.1.27.24.}

9. Věděl pak Onan, že to símě nebude jeho. Protož kdykoli vcházel k ženě bratra svého, vypouštěl símě na zem, aby nezpłodil synu bratra svému.
10. I nelibilo se Hospodinu to, co dělal Onan; protož ho také zabil.
11. Tedy řekl Jůda k Tammar nevěstě své: Pobuď v domě otce svého vdovou, dokudž nedoroste Sela, syn můj. (Nebo řekl: Aby on také neumřel, jako i bratři jeho.) I odešla Tammar, a bydlila v domě otce svého.
12. A po mnohých dnech umřela dcera Suova, manželka Judova. Kterýžto potěšiv se zas, šel do Tammar k těm, kteříž strhli ovce jeho, a s nimi Hira Odolamitský. Přítel jeho.
13. I oznameno jest Tammar těmito slovy: Aj, tehán tvůj vstupuje do Tammar, aby strhli ovce své.
14. Tedy ona složivši s sebe šaty své vdovské, zavíla se v rouchu, a odešla se a seděla na rozcestí, kudy se jde do Tammar. Nebo viděla, že Sela dorostil, a že není dána jemu za manželku.
15. Kteroužto uztřev Jůda, za to měl, že jest nevěstka; nebo za to křvila tvář svou.
16. Protož * uchýliv se k ní s čest- tv, řekl: Dopust' medle, ať vejdu k tobě. (Nebo nevěděl, aby nevěstka již vejdeš ke mně? *^{111.16.15.7.12.}

17. Odpověděl: Pošliť kozelce z stáda. Di ona: Kdyžs něco zastavil, dokavadž nepošlěš.
18. I řekl: Což mám dáti v zásta- vě? Odpověděla ona: Pečetní prsten svůji, a halzi svou, a hůl svou, kterouž máš v ruce své. I dal jí, a všel k ní; a počala z něho.
19. Tedy vstavši, odešla, a snavši rouchu svou s sebe, oblékla se v šaty své vdovské.
20. I poslal Jůda kozelce po příteli svém Odolamitském, aby vzal za- se základ od ženy. A nenalezl ji.
21. I ptal se mužů toho místa, řka: Kde jest ta nevěstka, kteráž seděla na rozcestí této ovce? Řekli mu: Nebylotž zde nevěstky.
22. Tedy navrátil se k Judovi,

řekli: Nenašel jsem ji; a také muži místa toho pravili: Nebylo zde nevěsty.

23. I řekl Juda: Necht' sobě to má, abychom neuvědli se v lehkost. Jít jsem poslal toho kozele, ale ty si nenalezl.

24. I stalo se okolo tři měsíců, že oznámili Judovi, říkánce: Dopustila se smilství. Támar nevěsta tvá, a jest již i těhotná z smilství. I řekl Juda: Vyvedte ji, aby byla upalena. K téhání svému, říkánce: Z muže, jehož tyto věci jsou, těhotná jsem. A při tom řekla: Pohléd, prosím, či jsou tyto věci, pečtní prsten, halze a hůl táto?

26. Tedy pohléděv na to Juda, řekl: Spravedlivější jest než já, poněvadž jsem nedal jí Selovi svému svému. A více ji nepoznával.

27. Stalo se pak, že když přišel čas porodu jejího, a j. dílenci v životě jejím.

28. A když rodila, jeděn z nich vyskytl ruku, kteroužto chytivší baba, uvázala na ni červenou nitku, říkánce: Ten vyjde prvé.

29. Když pak vstáhl ruku svou zase, hle, vyšel bratr jeho. I řekla: Jak jsi protrhl? I řekl: Iť jest profrázení. I nazýváno jest jméno jeho *Fáres.

30. A potom vyšel bratr jeho, kterýž měl na ruce nitku červenou. I nazýváno jest jméno jeho Zára.

KAPITOLA 39.

Jozef v Egyptě pokažení měř, do žaláře bez viny, vazzen.

Jozef * pak doveden byl do Egypta; a koupil ho Putifar, dvořanin Faraonův, nejvyšší nad drabantů, muž Egyptský, od Izmaelitských, kteříž ho tam dovedli.

2. Byl pak * Hospodin s Jozefem, a všecko se mu šťastně vedlo, a bydlil v domě pána svého toho Egyptského.

3. A viděl pán jeho, že Hospodin byl s ním, a že všecko, což činil, Hospodin k prospěchu přivedl v rukou jeho.

4. Tedy nalezl Jozef milost před očima jeho, a sloužil mu. I * představil ho domu svému, a všecko, což měl, dal v ruku jeho.

5. A hned, jakž ustanovil ho nad domem svým, a nade vším, což měl, počehnal * Hospodin domu Egyptského toho pro Jozefa. A

bylo požehnaní Hospodinovo na všech věcech, kteréž měl doma i na poli.

6. Všech tedy věcí, kteréž měl, zanechal v rukou Jozefových; aniž o čem, tak jako on, věděl, jedině o chlebě, kterýž jedl. Byl pak Jozef uslechtilé postavy a krásného vzezření.

7. I stalo se potom, že * zhlédala žena pána jeho očima svýma na Jozefa, a řekla: Spi se mnou.

8. Kterýžto odpiraje, řekl ženě pána svého: A, pán můj neví tak jako já, co jest v domě, a všecko, což má, dal v ruce mé.

9. Není žádného přednějšího nade mne v domě tomto, aniž co vyňal z správy mé kromě tebe, jelikož jsi ty manželka jeho. Jak bych tedy učinil takovou neslechtnost, a * hřešil i proti Bohu?

10. A když mluvila ona * Jozefovi den po dni, nepovoil jí, aby spala s ním, ani aby byval s ním.

11. Tedy dne jednoho, když přišel do domu k práci své, a nebylo tu žádného z domácích v domě, 12. Chytila jej ona za roucho jeho, říkánce: Lež * se mnou. On pak nechal roucha svého v rukou jejich, utekl, a vyšel ven.

13. A ona viduici, že nechal roucha svého v rukou jejích a vyběhl ven,

14. Svolala domácí své, a řekla k nim takto: Pohlédte, přivedl nám muž Hebrejského, kterýž by měl posměch z nás; nebo přišel ke mně, aby ležel se mnou; i křičela jsem hlasem velikým.

15. A když uslyšel, že jsem hlasu svého pozdvihla a křičela, nechal roucha svého u mne, utekl a vyšel ven.

16. Tedy schovala roucho jeho u sebe, až přišel pán jeho do domu svého.

17. K němuž mluvila v tato slova, říkánce: Přišel ke mně služebník ten Hebrejský, kteréhož přivedl nám, aby mi lehkost učinil.

18. A když jsem hlasu svého pozdvihla a křičela, tedy nechal roucha svého u mne, a utekl ven.

19. I stalo se, že, když uslyšel pán jeho slova ženy své, kteráž mluvila mu, pravěcí: Tak mi učinil služebník tvůj, rozhněval se velmi.

20. Protož vzal ho pán jeho, * a dal jej do věze žalárně, v to mis-

to, kdež vězňové královští seděli; i byl tam v žaláři. * 40. 41.

21. Byl * pak Hospodin s Jozefem, a naklonil se k němu milostivě; a dal jemu o milostivost vládaře nad žalárem.

22. I dal vládař žaláře v moc Jozefovi všechny vězně, kteříž byli v věži žalárně; a cožkoliv tam činili měli, on to spravoval.

23. Aníž vládař žaláře k čemu dohlídal, což jemu svěřil; proto že Hospodin byl s ním, a což on činil, Hospodin tomu prospěch dával.

KAPITOLA 40.

Jozef v žaláři dvěma vězňům, sny jejich vyložil.

Stalo se potom, že šenkýř krále Egyptského a pekař provinili proti pánu svému, králi Egyptskému.

2. I rozhněval se Farao na oba úředníky své, na vládaře nad šenkýři, a na vládaře nad pekaři.

3. A dal je do vězení v domě nejvyššího nad drabanty, do věze žalárně, v místo, v němž Jozef vězňem byl.

4. I postavil jim nejvyšší nad drabanty Jozefa k službě, a byli drabné dni u vězení.

5. I měli sen oba dva, každý z nich sen svůj noci jedné, každý podle vyložení sna svého, šenkýř i pekař krále Egyptského, kteříž seděli v vězi.

6. Tedy přišel k nim Jozef ráno, a hleděl na ně; a aj, byli smutni.

7. I optal se těch úředníků Faraonových, kteříž s ním byli v vězení v domě pána jeho, říkánce: Proč jsou dnes tváři vaše * smutnější?

8. Kterýžto odpověděl jemu: Měli jsme sen, a nemáme, kdo by jej vyložil. I řekl jim Jozef: Zde-liž * Boží nejsou vykládové? Pravte mi modle.

9. Tedy správce nad šenkýři vypravoval sen svůj Jozefovi, a řekl jemu: Zdálo mi se ve snách, že jsem viděl před sebou vinny kmeny.

10. A na tom kmenu tři ratolesti; a ten kmen jako by pupence pouštěl, a vycházel květ jeho, až k sezrání přišli hroznové jeho.

11. A já, máje koflík Faraonův v ruce své, bral jsem hrozny, a vytlačoval je do koflíka Faraonova, a podával jsem koflíka Faraonovi do rukou.

12. I řekl jemu Jozef: Toto jest vyložení jeho: Ti tři révové jsou tři dnové.

13. Po třech dnech povýší Farao hlavy tvé, a k úřadu tvému té navrátí; i budeš podávati koflíka Faraonova do ruky jeho podle obyčeje prvního, když jsi byl šenkýřem jeho.

14. Ale * mějž mne v své paměti, když se dobře povede; a učin, prosím, se mnou fo milostivost, abys zminku učinil o mně před Faraonem, a vysvobodil mne z domu tohoto.

15. Nebo * kradmo jsem vzat z země Židovské; a zde jsem ničeho neučinil, pročž by mne do tohoto vězení dali.

16. Vida pak správce nad pekaři, že dobře vyložil, řekl Jozefovi: Mně také zdálo se ve snách, ano tři košové pletení na hlavě mé.

17. A v koši vrchním byli všelijací pokrmové Faraonovi, dítětem pekařským strojeni, a placi jedli je z koše nad hlavou mou.

18. I odpověděl Jozef a řekl: To to jest vyložení jeho: Tři košové jsou tři dnové.

19. Po třech dnech odejme tobě Farao hlavu tvou, a oběsí tě na dřevě; i budou jisti ptáci maso tvé s tebe.

20. Tedy stalo se v den třetí, v den pamatný * narození Faraonova, že učinil hody všechněm služebníkům svým; i počítal hlavu vládaře nad šenkýři, i hlavu vládaře nad pekaři, mezi služebníky svými.

21. A navrátil nejvyššího nad šenkýři k místu jeho, aby podával koflíku Faraonovi do ruky.

22. Vládaře pak nad pekaři oběsil, tak jakž jim byl sen vyložil Jozef.

23. A nezpomenu správcu nad šenkýři na Jozefa, ale zapomenul na něj.

KAPITOLA 41.

Sny Faraonovy Jozef vyložil, 40. pámem učiněn v Egyptě, 46. oženil se, 50. a zplo-dil dva syny.

Stalo se pak po dvou letech, * měl Farao sen. Zdálo mu se, že stál nad potokem.

2. A aj, z toho potoku vycházelo sedm krav, pěkných na po-

bratři Jozefovi, a sklánějí se před ním tváří až k zemi.

*k.41.40. *k.41.56.

7. A uzev Jozef bratři své, poznal je; a ukázal se k nim jako cizí, a tvrdě mluvil k nim, řka jim: Odkud jste přišli? I odpověděli: Z země Kananejské, abychom nakoupili potrav.

8. Poznal, pravím, Jozef bratři své, ale oni nepoznali ho.

9. Tedy zpromenal Jozef na *syny, kterých měl o nich, a řekl jim: Speněří jste, a přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země.

*k.37.5.9.

10. Kteržito odpověděli jemu: Nikoli, pane můj, ale služebníci tvoji přišli, aby nakoupili pokrmů. I všickni my synové jednoho muže jsme, upřímní jsme; nikdyť jsou nebyli služebníci tvoji špeněří.

11. Jimž zase řekl: Není tak, ale přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země.

12. Odpověděli oni: Dvanácte nás bratří sličnějšíků tvých bylo, synů, nů muze jednotno v zemi Kananejské; a aj, nejmladší s otcem našim nyní jest doma, a jednoho *není.

*k.37.30.

13. I řekl jim Jozef: Toť jest, což jsem mluvil vám, když jsem řekl: Speněří jste.

14. Živť jest Farao, že *nevyvidíte odsud, až přijde sem bratr váš mladší.

*k.48.8.4.5.

15. Vyšlete z sebe jednoho, ať vezma, přivede bratra vašeho; vy pak u vězení zůstaníte, a zkušena budou vaše slova, pravdu-li jste mluvíli. Pakli nic, živť jest Farao, že jste špeněří.

16. Tedy dal je všechny spolu do vězení za tři dni.

17. Třetího pak dne řekl jim Jozef: Toto učíte, abyste živi byli; neboť já se *bojím Boha.

*k.50.19. Z.11.10.

18. Jsic-li šlechtiní muži, jeden bratr váš ať jest ukován v žaláři, v němž jste byli; vy pak jděte, a odnesťe obil k zapuzení hladu domů vašich.

19. Bratra pak svého mladšího přivedete ke mně; a pravdomluvná prokázána budou vaše slova, a nezemřete. Tedy učinil tak.

20. I mluvil jeden k druhému: Jistě provinili jsme proti bratru svému. Nebo viděli jsme ssouzení duše jeho, když nás pokorně prosil, a nevyšlyseli jsme ho;

protož přišlo na nás ssouzení toto.

21. Odpověděli pak jim Ruben, řka: Zdáliž *sem tehdy vám nepravil těchto slovy: Nehřěste proti pacholeť. Ale neposlechli jste; protož také krve jeho, hle, vyhledává se.

22. A nevěděli oni, že by rozuměl Jozef; nebo skrze tlumače mluvil jim.

23. A odvrátiv se od nich, plakal. Potom navrátil se k nim, mluvil s nimi, a vzav *Simceona z nich, svázal ho před očima jejich.

24. Příklad pak Jozef, aby naplněni byli pyllové jejich obilím, a navráčeny peníze jejich jednomu každému do pylle jeho, a aby dána jim byla potrava na cestu. I stalo se tak.

25. A vloživše obilí svá na osly své, odesli odtud.

26. A rozvazav jeden z nich pytel svůj, aby dal obrok oslu svému v hospodě, uzřel peníze své kteréž byly na vrchu v pylle jeho.

27. I řekl bratřím svým: Navráčeny jsou mi peníze mé, a aj, jsou v pylle mém. Tedy užasli se, a předěšení jsouce, mluvíli jeden k druhému: Což nám to učinil Bůh?

28. Navrátilvše se pak k Jákobovi otci svému do země Kananejské, vypravovali jemu všecko, co se jim přihodilo, pravíce:

29. Muž ten, pane země, mluvil k nám tvrdě, a dal nás do vězení, jako špeněře země.

30. A řekli jsme jemu: Upřímní jsme, nikdy jsme nebyli špeněří.

31. Dvanácte bylo nás bratří, synů otce našeho, z nichž jednoho není, a mladší nyní jest s otcem našim v zemi Kananejské.

32. I řekl nám muž ten, pane země: Po tomto poznám, že upřímní jste: Bratra vašeho, jednoho zanechte u mne, a obilí k zapuzení hladu od domů vašich vezmouce, odejděte.

33. A přivedte bratra svého mladšího ke mně, abych poznal, že nejste špeněří, ale upřímní; tehdy bratra vašeho vrátím vám, a budete moci v zemi této obchod věsti.

34. I stalo se, že, když vyprazdňovali pytle své, a aj, jeden každý měl uzlík peněz svých v pylle svém. Vidouce pak oni i otec jejich uzlíky peněz svých, báli se.

35. I řekl jim Jákob otec jejich:

Mne jste *zaváli synů: Jozeta není, Simceona nemám, a Beniamina vezmete. Na mně jsou se tyto všechny věci svalily.

36. Tedy řekl Ruben otci svému těmito slovy: Dva syny mé zabi, jestliže ho nepřivedu zase k tobě; přivedu ho v ruce mé, a já zase s vámi. Nebo bratr jeho umřel, a on sám pozůstal; a přihodilo-li by se mu co zlého na té cestě, kterou půjdete, uvedli byste šediny mé s bolestí do hrobu.

37. I řekl: Nesstoupíť syn můj s vámi. Nebo bratr jeho umřel, a on sám pozůstal; a přihodilo-li by se mu co zlého na té cestě, kterou půjdete, uvedli byste šediny mé s bolestí do hrobu.

38. KAPITOLA 43.

39. Synové Jákobovi opět se do Egypta dostavě, 18. u Jozefa, milostí hledali, 24. i nalezli.

40. Byl pak hlad veliký v krajině té, kterých přinesli z Egypta, že řekl k nim otec jejich: Jděte zase, a nakupte nám něco potrav.

41. I mluvil k němu Jůda těmito slovy: Velice se *zarekl muž ten, řka: Neuzříteť tváří mé, nebude-li bratr váš s vámi.

42. Jestliže pošleš nakoupime tobě potrav, půjdeme a bratroupeme s vámi.

43. Pakli nepošleš, nepůjdeme. Nebo pověděl nám muž ten: Neuzříteť tváří mé, nebude-li bratr váš s vámi.

44. I řekl Izrael: Proč jste mi tak zle učinili, oznámivše muži tomu, že máte ještě bratra?

45. Odpověděli: Pílně vyptával se muž ten na nás, i na rod náš, mluvě: Jest-li živ ještě otec váš? Máte-li bratra? A dali jsme mu zprávu na ta slova. Zdaž jsme tu jak věděti mohli, že di: Přiveďte bratra svého?

46. I řekl Jůda Izraelovi, otci svému: Pošli to pachole se mnou, a ustanouce, půjdeme, abychom živi byli, a nezemřeli, i my, i ty, i maličtí naši.

47. Já slibuji za ně: z ruky mé vyhledavej ho. Jestliže nepřivedu ho k tobě, a nepostavím ho před tebou, vinen budu hřichem tobě po všechny dny.

48. A kdybychom byli neprodlévati, jistě již bychom se byli dvakrát vrátili.

49. I řekl jim Izrael otec jejich: Jestližeť tak *buďte musť*, učítež toto: Nabeřte nejvácnějších užtků země do nádob svých, a doneste

muži tomu dar, něco kadidla, a trochu strdi, a vonných věcí a mirry, daktylů a mandlů.

10. Penize také dvoje vezměte v ruce své, a penize vložte na vrch do pylle vašich zase doneste v rukou svých; snad z omylení to přišlo.

11. Bratra svého také vezměte, a ustanouce, jděte zase k muži tomu.

12. A Bůh silný všemohoucí dějž vám najítí milost před mužem tím, ať propustí vám onoho bratra vašeho i tohoto Beniamina. Jaf pak zbaven jsa synů, jako osířelý bud.

13. Tedy vzali muži ti dar ten, a dvoje penize vzali v ruce své, a Beniamina; a vstavše, sstoupili do Egypta, a postavili se před Jozefem.

14. Vidá pak Jozef Beniamina s nimi, řekl tomu, kterýž spravoval dům jeho: Uvedť tyto muže do domu, a zabi hovado a připrav; nebo se mnou jisti budou muži ti o pojednání. I učinil muž ten, jakž rozkázal Jozef, a uvedl ty lidi do domu Jozefova.

15. Báli se pak muži ti, když uvedeni byli do domu Jozefova, a řekli: Pro ty penize, kteréž přivezli jsme, vloženy byly do pylle našich, sem uvedeni jsme, aby obvině, obořil se na nás, a vzal nás za služebníky i osly naše.

16. A přistoupivše k muži tomu, kterýž spravoval v domě Jozefově, mluvili k němu ve dveřích domu, řkajíci: Přišli jsme byli ponejprvé kupovati potrav.

17. I přihodilo se, když jsme do hospody přišli, a rozvazovali pytle své, a aj, penize jednoho každého byly svrchu v pylle jeho, penize naše podle váhy své; a přinesli jsme je zase v rukou svých.

18. Jiné také penize přinesli jsme v rukou svých, abychom nakoupili potrav; nevíme, kdo jest zase vložil penize naše do pylle našich.

19. A on odpověděli: Mějte, řkajíci: Nebojte se. Bůh váš, a Bůh otců vašich, penizeť jsem vaše já přijel. I vyvedl k nim Simceona.

20. Uved tedy muž ten lidi ty do domu Jozefova, dal jim vody, aby umyli nohy své; dal také obrok oslům jejich.

*k.16.14.19.2. Luk.7.44.

21. Mezi tím připravili dar ten, dokudž nepřišel Jozef v pole dne; nebo slyšeli, že by tu měli jisti chléb.

22. Tedy přišel Jozef domů. I přinesli mu dar, kterýž měli v ru-

žice na hovada svá, jděte, a navraťte se do země Kananejské.
18. A vezmouce otce svého a čeládky své, přidejte ke mně, a dám vám dobré místo v zemi Egypťské, a jistě budete tuk * z země této.
*k.27.28. Z.147.14.

19. Ty pak rozkaž jim: Toto učíte: Vezmete sobě z země Egypťské vozy pro děti a ženy své, a vezmete otce svého, a přidejte.
20. Aniž se ohlídejte na nábytky své; nebo nejlepší místo ve vsi zemi Egypťské vaše bude.
21. I učinili tak synové Izraelovi. A dal jim Jozef vozy podlé rozkazání Faraonova; dal také jim pokrmu na cestu.

22. Všechněm jim dal, každému dvojice šaty; ale Benjaminovi dal tři sta stříbrných, a pateru šaty jiné a jiné.
23. Otcí pak svému poslal tyto věci: Deset oslů, kteříž nesli z nejlepších věcí Egypťských, a deset oslic, kteříž nesly obilí, a chléb a pokrmu otci jeho na cestu.
24. A propouštěje bratří své, aby odešli, řekl jim: Nevadíte se na cestě.

25. Tedy brali se z Egypta, a přišli do země Kananejské k Jakobovi otci svému.
26. A zvěštovali jemu, řkouce: Jozef ještě živ jest, ano i panuje ve vsi zemi Egypťské. I omdlelo srdce jeho; nebo slyšev to, * nevěřil jim.
27. Tedy vypravovali jemu všechna slova Jozefova, kteráž mluvil jim; a vida vozy, kteříž poslal Jozef pro něho, * okřál duch Jakoba otce jejich.
28. I řekl Izrael: Dostití jest, když ještě syn můj živ jest: * půjdu a uřím ho, prve než umru. *k.46.29.

KAPITOLA 46.

Jakob s svou rodinou obrátil se do Egypta. 29. Jozef mu vstíc vjel pro přivítání. Tedy bral se * Izrael se všim, což měl; a přišel do Bersabě, obětoval oběti. Bohu otce svého Izáka.
2. I mluvil Bůh Izraelovi u vidění, řka: Jakobe, Jakobel Kterýžto odpovédá: Aj, teď jsem.
3. I řekl: Já jsem * ten Bůh silný, Bůh otce tvého. Neboj se stoupiti do Egypta, nebo v národ veliký tam tebe učiním. *k.26.24.28.19.

4. Já sstoupím s tebou do Egypta, a já tě také i zase přivedu; a Jozef položí ruku svou na oči tvé.
5. Vstal tedy Jakob z Bersabě; a synové Izraelovi vzali Jakoba otce svého, a děti své s ženami svými na vozy, kteříž poslal pro něho Farao.
6. Pobrali také * dobytek svůj, a zboží své, kteréhož nabýli v zemi Kananejské; a přišli do Egypta, Jakob i všecko símě jeho s nim. *k.31.18.

7. Syny i vnuky, * dcery i vnuky své, a všecku rodinu svou uvedl s sebou do Egypta. *v.14.
8. A lato jsou jména synů Izraelových, kteříž vešli do Egypta: Jakob a synové jeho. * Prvorození Jakobův Ruben. *k.29.30.46.3.

9. A synové * Rubenovi: Enoch, Fallu, Ezron a Charmi. *I.1.6.14.
10. Synové pak Simeonovi: Jemu-el, Jamin, Ahod, Jachin, Sohar a Saul, syn jedné ženy Kananejské.
11. Synové * Lévi: Gerson, Kahat a Merari. *I.1.6.16. I.1.1.6.1.

12. Synové Judovi: Her Onan, Še-lu, Fátés a Zára. (Ale umiel Her a Onan v zemi Kananejské.) Fares pak mel syny: Ezrona a Hamule.
13. Synové * Izacharovi: Tola, Fua, Job a Simron. *I.1.1.7.1.
14. A synové * Zabulonovi: Šared, Elon a Jahelel. *I.1.1.26.26.

15. Tiť jsou synové Lévi, kteříž porodila Jakobovi v pádan Syrské, a Dimu, dceru jeho. Všech duší synů i dcer jeho bylo třideceti a tři.
16. Synové Gád: Sefon, Aggí, Sulebon, Heri, Arodi a Areli.
17. Synové * Asser: Jemna, Jesua, Jesul, Beria, a Serach sestira jejich. Synové pak Beriovi: Heber a Melchiel. *I.1.1.7.80. I.1.1.26.24.4.

18. To jsou synové Zelfy, kterouž Lában dal Lévi dceři své; a ty porodila Jakobovi, šestnácte duší.
19. Synové pak Rachel, manželky Jakobovy: Jozef a Benjamin.
20. A Jozefovi narodili se v zemi Egypťské z Asenai, dcery Putifera knížete On, Manasses a Efiraim.
21. Ale synové Benjaminovi: Béla, Becher, Asbel, Gera, Naman, Echi, Roz, Mufim, Chuppim a Ared. Kteréž porodila Jakobovi; všech duší čtrnácti.

22. Tiť jsou synové Rachel, kteříž porodila Jakobovi; všech duší čtrnácti.
23. A syn Danův: Chusim.
24. Synové pak * Neftalim: Jaziel, Guni, Jezer a Sallem. *I.1.1.7.19.
25. Tiť jsou synové Bály, kterouž Lában dal Rachel dceři své, a ty

porodila. Jakobovi; všech duší sedm.
26. Všech duší, kteříž vešli s Jakobem do Egypta, což jich poslo z bedr jeho, kromě žen synů Jakobových, všech duší bylo sedesáte a šest.
27. K tomu synové Jozefovi, kteříž se jemu narodili v Egyptě, dva. A lok všech duší domu Jakobova, kteříž vešli do Egypta, bylo * sedmdesáte. *I.1.1.1.2. V.1.10.22.

28. Posal pak Judu napřed k Jozefovi, aby oznámil jemu prvé, než přišel do Gesen. A tak přišli do země Gesen.
29. Jozef pak zapřáh do svého vozu, vjel vstíc Izraelovi otci svému do Gesen; a jakž ho Jakob uřel, padl o na jeho šíji, a plakal dlouho na šíji jeho. *k.32.6.33.4.

30. I řekl Izrael Jozefovi: * Nechtí již umru, když jsem viděl tvář tvou; nebo ty ještě jsi živ. *k.45.28.
31. Jozef pak řekl bratřím svým a doru otce svého: Pojedu a zvěstuji Faraonovi, a dim jemu: Bratří moji a dům otce mého, kteříž bydlili v zemi Kananejské, přišli ke mně.
32. Ale jsou pastýři stáda, nebo s dobytkem se obírají; protož ovce své a voly, i cožkoli mají, přihnali. *k.49.32.

33. A když by povolal vás Farao, a řekl: Jaký jest obchod váš? služebnictvů od mladosti své až do této chvíle, i my i otecové naši; abysme bydlili v zemi Gesen; * nebo v mrzkosti mají Egypťští všechny pastýře stáda.
KAPITOLA 47.
Jakob přiváděnk Faraonovi. 48. Blah veliký v Egyptě. 47. Poručení Jakobovo 9 svém poutu.

A protož přišel * Jozef, oznámil Faraonovi, a řekl: Otec můj a bratří moji, s drobným i větším dobytkem svým i se všim, což mají, přišli z země Kananejské, a aj, jsou v o zemi Gesen.
2. A svaz z počtu bratří svých pět mužů, postavil je před Faraonem.
3. I řekl Farao bratřím jeho: Jaký jest obchod váš? Kterýžto odpovídali Faraonovi: Pastýři ovci jsou služebnictví tvoji, i my, i otcové naši.
4. Rekli ještě Faraonovi: Abychom pohostinu byli v zemi této, přišli jsme; nebo není pastvy do-

bytku, kterýž mají služebnictví tvoji, nebo hlad veliký jest v zemi Kananejské: protož nyní prosíme, nechat bydliti služebnictví tvoji v zemi Gesen.
5. I mluvil Farao Jozefovi, řka: Otec tvůj a bratří tvoji přišli k tobě. Země Egypťská před tebou jest; v nejlepším kraji této osad otce svého a bratří své, nechť bydlí v zemi Gesen. A srozumíš-li, že jsou mezi nimi muži rozšafní, ustanovíš je úředníky nad dobyt-kem, kterýž mám.
7. Uvedl také Jozef Jakoba otce svého, a postavil ho před Faraonem; a pozdravil Jakob Faraona.
8. Tedy řekl Farao k Jakobovi: Kolik jest let života tvého?
3. Odpovédal * Jakob Faraonovi: Dnu let putování mého sto a třideceti let jest; nemnozí a zlí byli dnové let života mého, a nedošli dnu let života otců mých, v nichž živi byli.
10. A požehnav Jakob Faraona, vyšel od něho.
11. I osadil Jozef otce svého a bratří své, a dal jim vládatství v zemi Egypťské v kraji výborném, v zemi Ramesses, jakž rozkázal Farao.
12. A opatroval Jozef otce svého, a bratří své, a všecken dům jeho chlebem, až do nejmenších.
13. A chleba nebylo ve vsi zemi; nebo * veliký hlad byl velmi; a trápení veliké bylo na zemi Egypťské a zemi Kananejské od hladu. *k.43.1.

14. Shromáždil pak Jozef všechny peníze, což jich nalezeno v zemi Egypťské a v zemi Kananejské, za Jozef peníze do domu Faraonova.
15. A když utratili peníze z země Egypťské a z země Kananejské, přicházeli všickni Egypťští k Jozefovi, řkouce: Dej * nám chleba; nebo proč mříti máme před tebou pro nedostatek peněz?
16. I řekl Jozef: Dejte dobytky své, a dám vám chleba za dobytky vaše, poněvadž se udmí peněz nedostává.
17. Tedy přivedli dobytky své k Jozefovi; i dal jim Jozef potrav za koně a za stáda ovci, a za stáda volů i za osly; a přechoval je chlebem, za všechny dobytky jejich, toho roku.
18. A po roce tom přišli k němu léta druhého, a řekl mu: Nebude-me tajiti před pánem svým, že

bytku, kterýž mají služebnictví tvoji, nebo hlad veliký jest v zemi Kananejské: protož nyní prosíme, nechat bydliti služebnictví tvoji v zemi Gesen.
5. I mluvil Farao Jozefovi, řka: Otec tvůj a bratří tvoji přišli k tobě. Země Egypťská před tebou jest; v nejlepším kraji této osad otce svého a bratří své, nechť bydlí v zemi Gesen. A srozumíš-li, že jsou mezi nimi muži rozšafní, ustanovíš je úředníky nad dobyt-kem, kterýž mám.
7. Uvedl také Jozef Jakoba otce svého, a postavil ho před Faraonem; a pozdravil Jakob Faraona.
8. Tedy řekl Farao k Jakobovi: Kolik jest let života tvého?
3. Odpovédal * Jakob Faraonovi: Dnu let putování mého sto a třideceti let jest; nemnozí a zlí byli dnové let života mého, a nedošli dnu let života otců mých, v nichž živi byli.
10. A požehnav Jakob Faraona, vyšel od něho.
11. I osadil Jozef otce svého a bratří své, a dal jim vládatství v zemi Egypťské v kraji výborném, v zemi Ramesses, jakž rozkázal Farao.
12. A opatroval Jozef otce svého, a bratří své, a všecken dům jeho chlebem, až do nejmenších.
13. A chleba nebylo ve vsi zemi; nebo * veliký hlad byl velmi; a trápení veliké bylo na zemi Egypťské a zemi Kananejské od hladu. *k.43.1.

14. Shromáždil pak Jozef všechny peníze, což jich nalezeno v zemi Egypťské a v zemi Kananejské, za Jozef peníze do domu Faraonova.
15. A když utratili peníze z země Egypťské a z země Kananejské, přicházeli všickni Egypťští k Jozefovi, řkouce: Dej * nám chleba; nebo proč mříti máme před tebou pro nedostatek peněz?
16. I řekl Jozef: Dejte dobytky své, a dám vám chleba za dobytky vaše, poněvadž se udmí peněz nedostává.
17. Tedy přivedli dobytky své k Jozefovi; i dal jim Jozef potrav za koně a za stáda ovci, a za stáda volů i za osly; a přechoval je chlebem, za všechny dobytky jejich, toho roku.
18. A po roce tom přišli k němu léta druhého, a řekl mu: Nebude-me tajiti před pánem svým, že

bytku, kterýž mají služebnictví tvoji, nebo hlad veliký jest v zemi Kananejské: protož nyní prosíme, nechat bydliti služebnictví tvoji v zemi Gesen.
5. I mluvil Farao Jozefovi, řka: Otec tvůj a bratří tvoji přišli k tobě. Země Egypťská před tebou jest; v nejlepším kraji této osad otce svého a bratří své, nechť bydlí v zemi Gesen. A srozumíš-li, že jsou mezi nimi muži rozšafní, ustanovíš je úředníky nad dobyt-kem, kterýž mám.
7. Uvedl také Jozef Jakoba otce svého, a postavil ho před Faraonem; a pozdravil Jakob Faraona.
8. Tedy řekl Farao k Jakobovi: Kolik jest let života tvého?
3. Odpovédal * Jakob Faraonovi: Dnu let putování mého sto a třideceti let jest; nemnozí a zlí byli dnové let života mého, a nedošli dnu let života otců mých, v nichž živi byli.
10. A požehnav Jakob Faraona, vyšel od něho.
11. I osadil Jozef otce svého a bratří své, a dal jim vládatství v zemi Egypťské v kraji výborném, v zemi Ramesses, jakž rozkázal Farao.
12. A opatroval Jozef otce svého, a bratří své, a všecken dům jeho chlebem, až do nejmenších.
13. A chleba nebylo ve vsi zemi; nebo * veliký hlad byl velmi; a trápení veliké bylo na zemi Egypťské a zemi Kananejské od hladu. *k.43.1.

14. Shromáždil pak Jozef všechny peníze, což jich nalezeno v zemi Egypťské a v zemi Kananejské, za Jozef peníze do domu Faraonova.
15. A když utratili peníze z země Egypťské a z země Kananejské, přicházeli všickni Egypťští k Jozefovi, řkouce: Dej * nám chleba; nebo proč mříti máme před tebou pro nedostatek peněz?
16. I řekl Jozef: Dejte dobytky své, a dám vám chleba za dobytky vaše, poněvadž se udmí peněz nedostává.
17. Tedy přivedli dobytky své k Jozefovi; i dal jim Jozef potrav za koně a za stáda ovci, a za stáda volů i za osly; a přechoval je chlebem, za všechny dobytky jejich, toho roku.
18. A po roce tom přišli k němu léta druhého, a řekl mu: Nebude-me tajiti před pánem svým, že

bytku, kterýž mají služebnictví tvoji, nebo hlad veliký jest v zemi Kananejské: protož nyní prosíme, nechat bydliti služebnictví tvoji v zemi Gesen.
5. I mluvil Farao Jozefovi, řka: Otec tvůj a bratří tvoji přišli k tobě. Země Egypťská před tebou jest; v nejlepším kraji této osad otce svého a bratří své, nechť bydlí v zemi Gesen. A srozumíš-li, že jsou mezi nimi muži rozšafní, ustanovíš je úředníky nad dobyt-kem, kterýž mám.
7. Uvedl také Jozef Jakoba otce svého, a postavil ho před Faraonem; a pozdravil Jakob Faraona.
8. Tedy řekl Farao k Jakobovi: Kolik jest let života tvého?
3. Odpovédal * Jakob Faraonovi: Dnu let putování mého sto a třideceti let jest; nemnozí a zlí byli dnové let života mého, a nedošli dnu let života otců mých, v nichž živi byli.
10. A požehnav Jakob Faraona, vyšel od něho.
11. I osadil Jozef otce svého a bratří své, a dal jim vládatství v zemi Egypťské v kraji výborném, v zemi Ramesses, jakž rozkázal Farao.
12. A opatroval Jozef otce svého, a bratří své, a všecken dům jeho chlebem, až do nejmenších.
13. A chleba nebylo ve vsi zemi; nebo * veliký hlad byl velmi; a trápení veliké bylo na zemi Egypťské a zemi Kananejské od hladu. *k.43.1.

14. Shromáždil pak Jozef všechny peníze, což jich nalezeno v zemi Egypťské a v zemi Kananejské, za Jozef peníze do domu Faraonova.
15. A když utratili peníze z země Egypťské a z země Kananejské, přicházeli všickni Egypťští k Jozefovi, řkouce: Dej * nám chleba; nebo proč mříti máme před tebou pro nedostatek peněz?
16. I řekl Jozef: Dejte dobytky své, a dám vám chleba za dobytky vaše, poněvadž se udmí peněz nedostává.
17. Tedy přivedli dobytky své k Jozefovi; i dal jim Jozef potrav za koně a za stáda ovci, a za stáda volů i za osly; a přechoval je chlebem, za všechny dobytky jejich, toho roku.
18. A po roce tom přišli k němu léta druhého, a řekl mu: Nebude-me tajiti před pánem svým, že

bytku, kterýž mají služebnictví tvoji, nebo hlad veliký jest v zemi Kananejské: protož nyní prosíme, nechat bydliti služebnictví tvoji v zemi Gesen.
5. I mluvil Farao Jozefovi, řka: Otec tvůj a bratří tvoji přišli k tobě. Země Egypťská před tebou jest; v nejlepším kraji této osad otce svého a bratří své, nechť bydlí v zemi Gesen. A srozumíš-li, že jsou mezi nimi muži rozšafní, ustanovíš je úředníky nad dobyt-kem, kterýž mám.
7. Uvedl také Jozef Jakoba otce svého, a postavil ho před Faraonem; a pozdravil Jakob Faraona.
8. Tedy řekl Farao k Jakobovi: Kolik jest let života tvého?
3. Odpovédal * Jakob Faraonovi: Dnu let putování mého sto a třideceti let jest; nemnozí a zlí byli dnové let života mého, a nedošli dnu let života otců mých, v nichž živi byli.
10. A požehnav Jakob Faraona, vyšel od něho.
11. I osadil Jozef otce svého a bratří své, a dal jim vládatství v zemi Egypťské v kraji výborném, v zemi Ramesses, jakž rozkázal Farao.
12. A opatroval Jozef otce svého, a bratří své, a všecken dům jeho chlebem, až do nejmenších.
13. A chleba nebylo ve vsi zemi; nebo * veliký hlad byl velmi; a trápení veliké bylo na zemi Egypťské a zemi Kananejské od hladu. *k.43.1.

14. Shromáždil pak Jozef všechny peníze, což jich nalezeno v zemi Egypťské a v zemi Kananejské, za Jozef peníze do domu Faraonova.
15. A když utratili peníze z země Egypťské a z země Kananejské, přicházeli všickni Egypťští k Jozefovi, řkouce: Dej * nám chleba; nebo proč mříti máme před tebou pro nedostatek peněz?
16. I řekl Jozef: Dejte dobytky své, a dám vám chleba za dobytky vaše, poněvadž se udmí peněz nedostává.
17. Tedy přivedli dobytky své k Jozefovi; i dal jim Jozef potrav za koně a za stáda ovci, a za stáda volů i za osly; a přechoval je chlebem, za všechny dobytky jejich, toho roku.
18. A po roce tom přišli k němu léta druhého, a řekl mu: Nebude-me tajiti před pánem svým, že

jsem všecky peníze utrattili, i slada dobytku jsou u pána našeho; nezůstávají nám před pánem našim kromě těla naše a dědiny naše.

19. I proč máme mřít před očima tvýma? I my i roli naše hyneme my; i roli naše v službě Faraonovi; a děj nám semena, aby- chom živi byli a nezemřeli, a roli aby nespustla.

20. Tedy koupil Jozef všechnu zemi Egypťskou Faraonovi; nebo prodali Egypťští jeden každý pole své, proto že se rozmohl mezi nimi hlad; I dostala se země Faraonovi.

21. Lid pak převedl do měst od jednoho pomezí Egypťského až do druhého.

22. Roli toliko kněžských nekoupil. Nebo kněží uloženu potravu svých pokrmů svých, kteréž dával jim Faraou; protož neprodali roli svých.

23. I řekl Jozef lidu: Aj, koupil jsem vás dnes i roli vaše Faraonovi; ted máte semeno, osivejtež tedy ji.

24. A když se urodí dáte pátý díl Faraonovi; a čtyři díly zastavíte sobě k semenu a ku pokrmu svému, i k tomu, kterýž jsou v domích vašich, i ku pokrmu dítkám svým.

25. Tedy řekl: Zachoval jsi životy naše. Nechať nalezneme milost v očích pána svého, a budeme služebníci Faraonovi.

26. I ustanovil to Jozef za právo až do tohoto dne, po vši zemi Egypťské, aby dáván byl Faraonovi pátý díl; toliko samy roli kněžské nebyly Faraonovi.

27. A tak bydlil Izrael v zemi Egypťské v krajině Gesen; a osa- díli se v ni, a rozplodili se, a o rozmnožení jsou velmi.

28. Živ pak byl Jákob v zemi Egypťské sedmnácte let; a bylo dnů Jákobových, a let života jeho, sto čtyřiceti sedm let.

29. I přiblížil se dnové Izraelovi, aby umřel. A povolav syna svého Jozeta, řekl jemu: Jestliže jsem nalezl milost v očích tvých, * vlo- ž prosím, ruku svou pod bedro mé, a učiň se mnou milosrdenství a pravdu. Prosím, nepohovávej mne v Egypě.

30. Když spát budu * otci svému, vyneses mne z Egypta, a po- chováš mne v hrobě Jejich. Tedy

KAPITOLA 48.

O nemoci Jákobově, a požehání dvé- ma synům Jozefovým.

Stalo se pak potom, že povědno jest Jozefovi: Aj, otec tvůj nemo- cen jest. I vzal s sebou dva syny své, Manasse a Efraima.

2. Tedy oznámeno jest Jákobovi, povědno: Aj, syn tvůj Jozef při- šel k tobě.

3. A posilniv se Izrael, usadil se na ložci a řekl Jozefovi: Bůh silný všemohoucí ukázav mi se v Lúza v zemi Kananejské, požeňal mi.

4. A řekl ke mně: Aj, já * roz- plodím tě a rozmnožím těbe, a u- čícím tě v zástupy lidí; dám také zemi tuto semeni tvému po tobě za dědictví věčné.

5. Protož nyní, dva synové tvoji, kteříž jsou se zrodili v zemi E- gyptské, prvé než jsem přišel k to- bě do Egypta, moi jsou; Efraim a Manasses budou mi jako Ruben a Simeon.

6. Ale děti, kteréž po těchto zplo- díš, tvoji budou; jménem bratří svých imenování budu v dčdic- tvích svých.

7. Nebo když jsem se vracel z Pá- dan, umřela mi Ráchel v zemi Ka- nejské na cestě, když již neda- jsem ji tam u cesty k Efraté, jenž jest Bejtém.

8. Uzřev potom Izrael syny Jozefovy, řekl: Kdo jsou onino?

9. Odpověděl Jozef otci svým: Synové * moi jsou, kteréž dal mi Bůh zde. I řekl: Přiveď je medle ke mně, a požeňám jim.

10. (Oči pak Izraelovy * mdly by- ly pro starost, a nemohl dobře vi- díti.) I přivedl je k němu, a on líbal a objímal je.

11. I řekl Izrael Jozefovi: Nemys- litf jsem já, abych měl kdy viděti tvář tvou, a aj, dal mi Bůh, abych viděl i simé tvé.

12. Tedy vzav je Jozef z klína je- ho, sklonil se tvář až k zemi.

13. A vzav oba, Efraima na pra- vou stranu sobě, Izraelovi pak na levou, a Manasse na levou sobě, Izraelovi pak na pravou, postavil je před ním.

14. Tedy vztáhn Izrael pravici

svou, vložil ji na hlavu Efraimo- vu, kterýž byl mladší, levici pak svou na hlavu Manasseovu, na- schvál přeloživ ruce, a kvoli: Ma- nasses byl prvorozený.

15. I požeňal Jozefovi, řka: Bůh, před jehož * obličejem uslavicně chodil, otcové moji Abraham a I- zák, Bůh, kterýž mne o spravoval po všecken život můj až do dne tohoto;

16. Anděl ten, kterýž vytrhl mne ze všeho zlého, požeňejž dítek těchto; a ať slovom synové moji a synové otců mých Abraham a Izáka; a ať se jako hmyz rozmnoží uprostřed země.

17. Vída pak Jozef, že vložil otec jeho ruku svou pravou na hlavu Efraimovu, nerád byl tomu. I zdvihl ruku otce svého, aby ji přenesl z hlavy Efraimovy na hlavu Manasseovu.

18. A řekl jemu: Ne tak, otcé můj; nebo toto jest prvorozený, vložíž pravici svou na hlavu jeho.

19. Ale nepovoli otec jeho, a ře- kl: Vim, synu můj, vim; takéť i on bude v lid, a on vzroste; však bratr jeho mladší více poros- te než on, a simé jeho bude u veliké množství národů.

20. I požeňal jim v ten den, řka: Skrze tebe požeňání bude dávat Izrael takto: Učiníž tobě Bůh jako Efraimovi a jako Manasseovi. I představil Efraima Manasseovi.

21. Řekl také Izrael Jozefovi: Aj, já umírám, a budeť Bůh s vámi, a zase vás přivede do země otců vašich.

22. Já pak dal jsem tobě * jeden díl újž nad bratří tvé, kteréhož jsem mečem svým a lucičím svým dosáhl z ruky Amorejského.

5. Simeon a Lévi bratři, nástro- jevé nepravosl jsou v příbýtcích Jejich.

6. Do tajné rady Jejich nevcházej duše má, k shromáždění Jejich ne- přípojij se slávo má; nebo * v příbýtcích své zbil mužé, a své- volně vyvrátili zed.

7. Zlořečená přchlivost Jejich, ne- bo neustupná; i hněv Jejich, nebo zatvrdilý jest. Rozdělim je v Já- kobovi, a rozptýlim je v Izraeli.

8. Judo, * ty jsi, tebe chválili bu- dou bratři tvoji; ruka tvá bude na šiji nepřátel tvých; klaněti se bu- dou tobě synové otce tvého.

9. Lvíče * Juda, z loupeže, synu můj, vrátil jsi se; schýliv se, ležel jako lev a jako lvíce; kdo zbudí ho?

10. Nebude odjata berla od Judy, ani vydavatel zákona od noh jeho, dokudž nepřijde Silo; a k němu se shromáždí národové.

11. Uváže k vinnému kmenu * o- sle své, a k výbornému kmenu o- sláko oslice své. Práti bude u ví- nů roucho své, a v červeném víně oděv svůj.

12. Cervenějších očí bude nad vi- no, a zubů bělejších nad mléko.

13. Zabulon * bydliti bude na bře- hu mořském, a na přístavu lodí, a pomezí jeho až k Sidonu.

14. Izachar * osel silný, ležící me- zi dvěma břemeny.

15. A vidá odpotčím, že jest dob- ré, a zemi, že jest rozkošná, se- hne rameno své k nošení, a dávati bude daně.

16. Dan souditi bude lid svůj, ja- ko jedno z pokolení Izraelských.

17. Budet Dan * jako had podle ster- cely, jako had rohatý podle ster- ky, štúpaje kopyla koně, aby spadl jezdec jeho zpět.

18. Spasení * tvého očekávám, ó Hospodine!

19. Gád, * vojsko přemůže jej, však on svlízti potom.

20. Asser, * tučný bude pokrm jeho, a onť vydávati bude rozkoše královské.

21. Neftalim jako laň * vypuštěná, vydávaje výmluvnosti krásné.

22. Ratolest rostoucí Jozef, rato-

KAPITOLA 49.

Jákob požehání dáva svým synům, 29. a poroučí o svém pohřbu.

Povolal pak Jákob * svým svým, a řekl: Sejděte se, a oznámím vám, co se s vámi diti bude potomních dnu.

2. Shromážděte * se a slyšte sy- nové Jákobovi, poslyšte Izraele otce svého.

3. Ruben, prvorozený můj jsi ty, síla má, a počatěj moci mé, vy- výšenost důstojnosti a vyvýšenost síly.

4. Pručce sběhneš jako voda. Ne- budeš vyvýšen, proto že jsi vstou-

5. Joz. 19, 10, 16. * V M. 83, 18. * Zech. 9, 9. * 1 V. M. 23, 24. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2.

* 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2.

* 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2.

* 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2. * 1 P. 2, 5, 2.

lesti rostoucí * podlé studnice; ratoesť vycházely nad zed. *2.1.3. Jer.17.8.

23. Ačkoli * hořkosti naplnili jej, a sifilej na něj, a v tajně nenávisťi měli ho sifileci: *k.37.18.nel.; 38.7.nel.

24. Však zůstalo v síle lučště jeho, a zsilila se ramena rukou jeho z rukou mocného Jakobova; odkudž byl paslý a kámen Izraelův.

25. Od silného Boha, jemuž sloužil otec tvůj, kterýž spomíná tobě, a od všemohoucího, kterýž pozehná tobě pozehnáním nebeským i s hůbko, pozehnáním prsu a života.

26. Pozehnání otce tvého silnější budou nad pozehnání předků svých; až k končinám patrbků věčných; a na vrchu hiavy Nazarejského mezi bratřími jeho.

27. Beniamin, vlk dravý, ráno bude jisti loupež, a večer rozdělí kóristi.

28. Všech * těchto pokolení Izraelských jest dvanácte; a to jest, což mluvil jim otec jejich; pozehnal jim tak, jednomu každému vedle pozehnání jeho pozehnal. *k.35.22.

29. A poroučaje jim, řekl: Já připojen budu k lidu svému; * pochovejete mne s otcí mými v jeskyni té, kteráž jest na poli Efrona Hejejského. *k.23.19.

30. V jeskyni, kteráž jest na poli Machpelah, jenž jest naproti Mamoure v zemi Kananejské, kterouž koupil Abraham spolu s polem tím mu pohřbu. *k.23.19.

31. Tam pochovali * Abraham o a Saru ženu jeho; tam pochovali ** Izáka a Rebekku ženu jeho; tam také pochovali Liu. *k.23.9. ok.23.19. **k.35.29.

32. Koupeno pak bylo pole a jeskyně, kteráž na něm, od synů Het.

33. A když přestal Jakob přikazovati synům svým, složil nohy své na ložci a umřel; a připojen jest k lidu svému.

KAPITOLA 50.

Pohřeb Jakobův. 15. Umlouvání se bratři s Jozefem. 24. Smrt Jozefa.

Tedy padl Jozef na tvář otce svého, a plakal nad ním, libaje ho. 2. A poručil služebníkům svým lékářum, aby vonnými věcmi po-

mazali otce jeho. I pomazali lékari vonnými věcmi Izraele.

3. A vyplnilo se při něm čtyřicet dní; (nebo tak vyplňují se dny těch, kteříž mrazeni bývali vonnými věcmi). I plakali ho Egypťští za sedmdesát dní.

4. Když pak dnové pláce toho pomínuli, mluvil Jozef k domu Faraonovu, řka: Jestliže jsem nyní našel milost před očima vašima, mluďte, prosím, v úši Faraonovy, a rčete:

5. Otec můj přisáhou mne zavázal, řka: Aj, já umírám; v hrobě mém, kterýž jsem sobě vykopal v zemi Kananejské, tam mne pochovej. Nyní tedy, prosím, nechť vstoupím a pochovam otce svého, a navrátím se zase.

6. I řekl Farao: Vstup a pochovej otce svého tak, jakž tě přisáhou zavázal.

7. Tedy vstoupil Jozef, aby pochoval otce svého, a vstoupil s ním vsickni služebníci Faraonovi, země Egypťské.

8. Všechen také dům Jozefův, a příční bratři jeho i dům otce jeho; toliko dětí svých, ovec a volů nechali v zemi Gesen.

9. Vstoupil s ním také i vozové a jezdcí, a bylo vojsko to veliké velmi.

10. I přišli až k mistu Atad, kteráž jest při brodu Jordánském, a velmi žalostným; i držel tu zámutek po otcí svém za dnů sedm. *k.33.2.

11. Vidouce pak obyvatele země té, totiž Kananejské, zamutek na místě tom Atad, řekli: Těžký lo zván jest jméno jeho Abel Mizraim, a to jest při brodu Jordánském.

12. Učinili tedy s ním synové jeho tak, jakž jim byl poručil.

13. A donesše ho do země Kananejské, pochovali ho v jeskyni koupil Abraham s tím polem k dědicnému pohřbu od Efrona Hejejského, naproti Mamre. *k.23.10.17. Sk.7.16.

14. A když pochoval Jozef otce svého, navrátil se do Egypta s bratřími svými a se všemi, kteříž byli vstoupili s ním, aby pochovali otce jeho.

15. Vidouce pak bratři Jozefovi, že umřel otec jejich, řekli: Snad v nenávisti nás, mlti bude Jozel,

I MOJŽÍŠOVA 50.

a vrchovatě nahradí nám všecko zlé, kteréž jsme jemu činili.

16. Protož vzkázal Jozefovi, řkouce: Otec tvůj ještě před smrtí svou prikázal, řka:

17. Takto dite Jozefovi: Prosim, odpusť již bratřím svým přestoupení a hřích jejich; nebo zle učinil tobě. Protož již odpusť, prostím, přestoupení služebníkům Boha, jehož citil otec tvůj. I rozplakal se Jozef, když k němu mluvili.

18. Přistoupil potom také bratři jeho, a padse před ním, řekli: Aj, my jsme služebníci tvoji.

19. Jimž odpověděl Jozef: Nebojte se, nebo ztádlž jsem já vám za Boha?

20. Vy jistě skládali jste proti mně zlé; ale Bůh obrátil to v dobro, aby učinil to, což vidíte nyní, a při životu zachoval * lid mnohý. *k.43.8.

21. Protož nebojte se již; já cho-

II MOJŽÍŠOVA 1.

vati vás budu i děti vaše. A tak těšil je, a mluvil * k srdci jejich. *17.40.2.

22. Bydlil pak Jozef v Egyptě, on i dům otce jeho, a živ byl Jozef sto a deset let.

23. A viděl Jozef syny Efraimovy až do třetího pokolení; ano * i synové Machira, syna Manasseova, vychováni jsou u Jozefa. *17.16.29.28.

24. Mluvil potom Jozef bratřím svým: Já tudíž * umru; Bůh pak jistotně navštívi vás, a vyvede vás z země této do země, o kteréž přísáhl Abrahamovi, Izákorovi a Jakobovi *žáda.11.22. oiv.3.11.

25. Protož přisáhou zavázal Jozef syny Izraelovy, řka: * Když navštívi vás Bůh, vynestež kosti mé odsud. *11.13.19.

26. I umřel Jozef, když byl * ve stu a v desíti letech; a pomazán jsa vonnými věcmi, vložen jest do truhly v Egyptě. *v.2. Joz.24.29.

KNIHA MOJŽÍŠOVA DRUHÁ,

KTERÁZ SLOVE

E X O D U S.

a když by přišla válka, aby se nepřipojil i on k nepřítelům našim, a nebojoval proti nám, a nevyšel z země.

11. Protož ustanovili nad nim úředníky, kteříž by plat vybírali, aby je trápili břemeny svými. I vystavěl lid Izraelský Faraonovi města skladů, Fiton a Ramesses.

12. Ale čím více trápili jej, tím více rostl a tím se více rozmahal. I vzali sobě syny Izraelské v ošklivost. *14.3.20.45.

13. A tak * podrobovali Egypťští syny Izraelské v službu těžkou. *14.3.20.45.

14. A k hořkosti přivodili život jejich robotami těžkými, v hlině a cihlách a ve všelijakém díle na poli, mimo všelikou potřebu svou, k níž práce jejich užívali nenáležiti a bez litosti.

15. I poručil král Egypťský bábam Hebrejským, z nichž jedna sloula Sefora a druhá Fua.

16. A řekl: Když budete pomáhati ženám Hebrejským při po-

KAPITOLA 1.
Jméno i rozmnožení synů Jakobových, 8. a veliké trápení jich v Egyptě.

Tato * jsou pak jména synů Izraelských, kteříž vešli do Egypta s Jakobem; každý s čeledi svou přišel: *14.6.8.

2. Ruben, Simeon, Lévi a Juda; 3. Izachar, Zabulon a Beniamin; 4. Dan a Neftalim, Gád a Asser.

5. A bylo všech osob pošlých z bedr Jakobových * sedmdesát duší; Jozef pak byl v Egyptě. *14.6.9.7.

6. I umřel * Jozef v hojnosti; a rozhojňovali se, i zsilili se náramně velmi, a naplněna jest i země. *14.6.9.7.

8. V tom povstal král nový v Egyptě, kterýž neznal Jozefa.

9. Ten řekl lidu svému: Aj, lid synů Izraelských jest mnohý a silnější nad nás.

10. Nuže, opatrně sobě počínejme před ním, aby se nerozmohl;